

สำนักผังประเทศและผังภาค
กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

(ร่าง) ผังนโยบายระดับประเทศ

ประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง
เรื่อง เชิญชวนประชาชนแสดงความคิดเห็นในการวางและจัดทำ
ผังนโยบายระดับประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการผังเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงออกประกาศ ดังนี้

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศและได้นำร่างผังนโยบายระดับประเทศไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง (www.dpt.go.th) เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจดูและทราบถึงรายละเอียดขององค์ประกอบผังนโยบายระดับประเทศ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและผังทางด้านกายภาพ มาตรการ และวิธีดำเนินการ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ จึงขอให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นด้วยวาจาในวันที่มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับประชาชนตามที่กำหนดไว้ข้างท้ายนี้ หรือแสดงความคิดเห็นเป็นหนังสือหรือแสดงความคิดเห็นทางเว็บไซต์ของกรมโยธาธิการและผังเมือง (www.dpt.go.th) โดยส่งไปที่กรมโยธาธิการและผังเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘ จนถึงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ในการนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับประชาชนเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ ตามวัน เวลา สถานที่ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

๑. วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมอัศวิน แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบ Zoom Webinar

๒. วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมสองพันบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบ Zoom Webinar

๓. วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรม เดอะ ไทด์ รีสอร์ท บางแสน จังหวัดชลบุรี และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบ Zoom Webinar

๔. วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรม เดอะ พาโก้ ดีไซด์ ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบ Zoom Webinar

๕. วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมวินทรี ซิตี้ รีสอร์ท
จังหวัดเชียงใหม่ และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบ Zoom Webinar

๖. วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมเซ็นทารา โคราช
จังหวัดนครราชสีมา และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบ Zoom Webinar

ทั้งนี้ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนข้างต้นนี้ เพื่อกรมโยธาธิการและผังเมืองจะได้นำ
ความคิดเห็นของประชาชนไปพิจารณาประกอบการวางแผนและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ ก่อนที่จะนำเสนอ
คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

(ลงชื่อ)

(นายพงษ์นรา เย็นยิ่ง)

อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

สารบัญ

ส่วนที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ ขอบเขตพื้นที่วางผังนโยบายระดับประเทศ	๒
๑.๓ กรอบระยะเวลาของผังนโยบายระดับประเทศ	๒
๑.๔ ผู้นำผังนโยบายระดับประเทศไปสู่การปฏิบัติ	๒
๑.๕ กรอบการวางผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศไทย	๒
๑.๖ หลักการสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ	๔
๒ วัตถุประสงค์	๘
๒.๑ บทบาท	๘
๒.๒ วัตถุประสงค์	๙
๓ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และกรอบนโยบาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ	๑๐
๓.๑ เป้าหมาย	๑๐
๓.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่	๑๑
๓.๓ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่	๑๒
๓.๔ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาค	๒๙
๔ แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติและความร่วมมือของหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ	๓๕
๔.๑ แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่	๓๖
๔.๒ แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน	๔๔
๔.๓ แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท	๕๗
๔.๔ แผนและผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ	๖๓
๔.๕ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข	๗๑
๔.๖ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา	๗๘
๔.๗ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน	๘๕
๔.๘ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว	๙๗
๔.๙ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง	๑๐๗
๔.๑๐ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๒๐
๔.๑๑ แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ	๑๒๗
๔.๑๒ แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ	๑๓๕
๔.๑๓ แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	๑๔๕
๔.๑๔ แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค	๑๕๓

ร่าง
ผังนโยบายระดับประเทศ
ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้ระบบการวางผังเมืองของประเทศ จำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ของหน่วยงานรัฐ โดยให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการอื่น ๆ ที่จำเป็น ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนรองรับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลกและบริบทการพัฒนาประเทศ เช่น ความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโลกก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต ประกอบกับสังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความมั่นคงระหว่างประเทศที่ซับซ้อนมากขึ้น ความท้าทายเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในด้านการวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกำหนดและสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างเสถียรภาพและเสริมศักยภาพการแข่งขันของประเทศ รวมถึงความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ในอนาคต

ดังนั้น กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงได้ดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ ให้เป็นแผนแม่บทการพัฒนาด้านกายภาพที่บูรณาการการพัฒนาอย่างองค์รวม ทั้งในด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่สำหรับการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่เหมาะสมและปลอดภัย และลดความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง พัฒนาเมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุล กระจายโอกาสไปยังภูมิภาคต่าง ๆ พัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งให้เชื่อมต่ออย่างสะดวกและปลอดภัย จัดโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้เพียงพอ พัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจ พร้อมสนับสนุนการพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค ซึ่งผังนโยบายระดับประเทศจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและชี้นำทิศทางการพัฒนาพื้นที่ในทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยมีการเชื่อมโยงแผนต่าง ๆ และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาระยะยาว ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และข้อจำกัดใหม่ ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยหน่วยงานของรัฐมีผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการผังเมืองและการใช้พื้นที่ของประเทศที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่มีกรอบนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ ซึ่งสามารถนำไปจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและสนับสนุนการพัฒนาตามบทบาทของพื้นที่

๑.๒ ขอบเขตพื้นที่วางผังนโยบายระดับประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีขนาดพื้นที่รวม ๕๔๒,๒๒๐.๖๑ ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นที่บนบก ๕๑๕,๗๔๘.๔๓ ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ในทะเล ๒๖,๔๗๒.๑๘ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ กรอบระยะเวลาของผังนโยบายระดับประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศกำหนดกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ ช่วงระยะเวลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ – พ.ศ. ๒๕๘๐

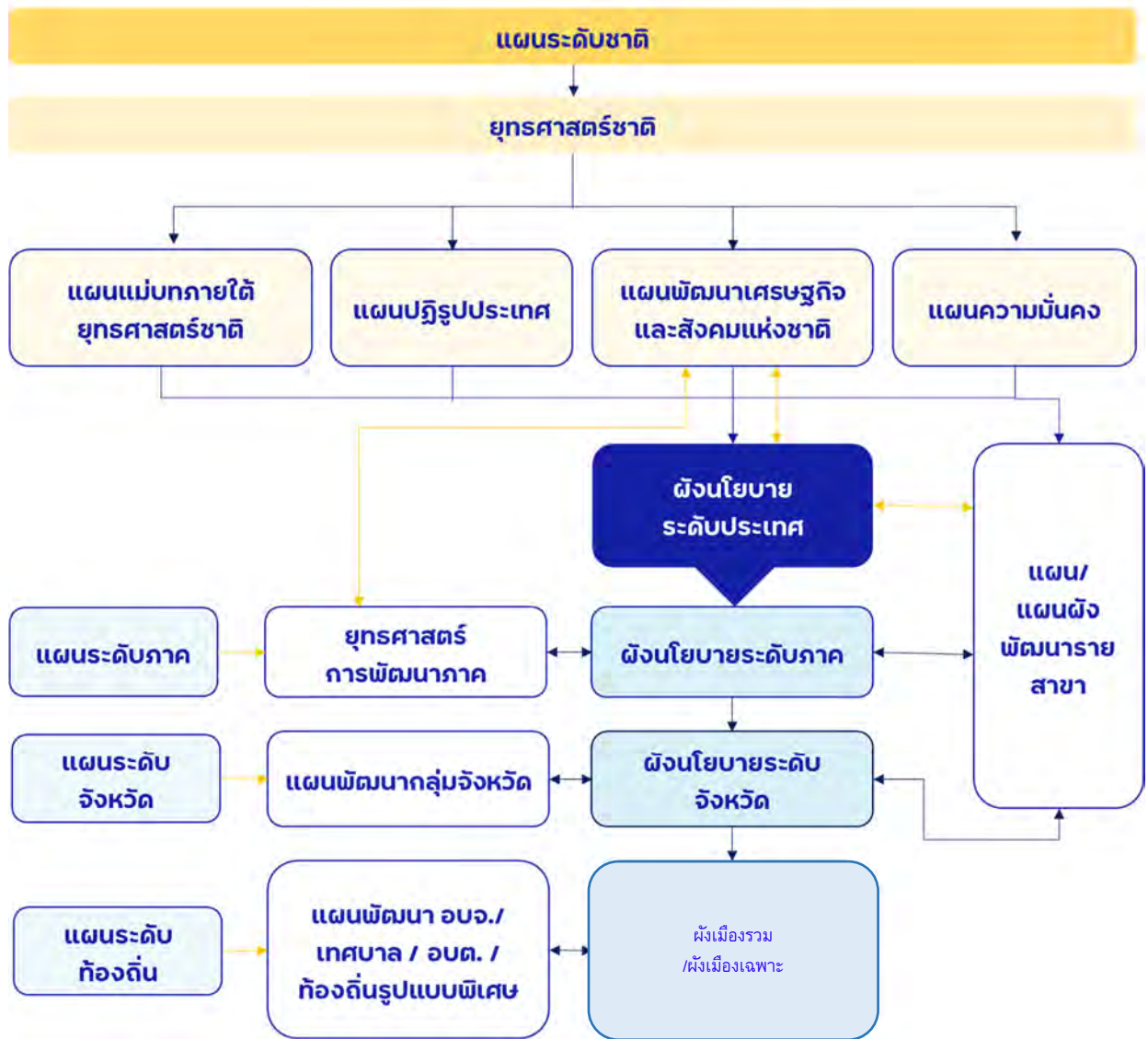
๑.๔ ผู้นำผังนโยบายระดับประเทศไปสู่การปฏิบัติ

ในการนำผังนโยบายระดับประเทศไปสู่การปฏิบัติ กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ประสานการดำเนินการกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศ และเมื่อผังนโยบายระดับประเทศประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วมีผลให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศ ทั้งนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วย

๑.๕ กรอบการวางผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศไทย

ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบาย และยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละระดับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ระบบการวางแผนพัฒนาของประเทศ

๑.๖ หลักการสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ

หลักการสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ โดยต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้การใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน อันจะนำไปสู่การพัฒนาเมืองและชนบทที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระยะยาว ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

๑) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดสำคัญที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยมุ่งเน้นให้การพัฒนาในทุกมิติเกิดขึ้นอย่างสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในปัจจุบันได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของคนรุ่นหลังในการดำรงชีวิตและการใช้ทรัพยากรในอนาคต หลักการนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งกำหนดกรอบแนวทางในการลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนแบ่งออกเป็นสามมิติหลัก ได้แก่ (๑) มิติทางเศรษฐกิจ ซึ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ไม่สร้างผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ (๒) มิติทางสังคม ซึ่งมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานอย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และ (๓) มิติทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งให้ความสำคัญกับการใช้พื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการพัฒนาเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒) วาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda: NUA) เป็นกรอบแนวทางระดับสากลที่พัฒนาโดยองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ (UN-Habitat) เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเมืองให้เกิดความสมดุล มีประสิทธิภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หลักการนี้มุ่งเน้นให้เมืองเป็นพื้นที่ที่รองรับประชากรได้อย่างมีคุณภาพ มีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของประชาชน และสามารถลดผลกระทบจากการขยายตัวของเมืองอย่างไม่มีแบบแผน ซึ่งหลักการสำคัญของวาระใหม่นี้ ได้แก่ การส่งเสริมระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพและลดมลพิษ การออกแบบเมืองที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของประชากร เช่น สังคมผู้สูงอายุ และการสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ ยังเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการออกแบบระบบสาธารณูปโภคที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

๓) ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) และข้อตกลงปารีส โดยมีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งประเทศไทยมีบทบาทสำคัญผ่าน ๕ ประเด็นหลัก ได้แก่ การขับเคลื่อนแผนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ภายในปี ๒๐๓๐ การเร่งผลักดันแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การผลักดันร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การนำเสนอตัวอย่างความร่วมมือภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม และการจัดทำรายงานความโปร่งใสเพื่อส่งตามกรอบเวลาที่กำหนด

๔) ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ ๑) เป็นแผนการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่กำหนดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับประเทศ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติมีระยะเวลาการดำเนินงาน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติอยู่ที่การเป็นกรอบแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่รวดเร็วและซับซ้อน อีกทั้งยังมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่สำคัญของประเทศทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ยุทธศาสตร์ชาติยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือประสานการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางให้รัฐบาลปัจจุบันและอนาคตสามารถจัดทำแผนงานและนโยบายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกภาคส่วนและขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง** มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงปลอดภัยของชาติในทุกมิติ ทั้งด้านการปกป้องและรักษาเอกราช อธิปไตย ความสงบภายในประเทศ รวมถึงการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- **ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** มุ่งเน้นการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยพัฒนาภาคการผลิต การบริการ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลก
- **ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีทักษะความสามารถที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันให้กับประชาชนทุกกลุ่ม
- **ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม** มุ่งเน้นการสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการสร้างโอกาสการเข้าถึงทรัพยากร การบริการภาครัฐ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง
- **ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** มุ่งเน้นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการดูแลสิ่งแวดล้อม
- **ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** มุ่งเน้นการพัฒนาภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการยกระดับการให้บริการประชาชน รวมถึงการสร้างระบบการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

๕) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ แผนแม่บทฉบับนี้ถูกปรับปรุงขึ้นภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ๒๓ ประเด็นหลัก เพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย (๐๑) ความมั่นคง (๐๒) การต่างประเทศ (๐๓) การเกษตร (๐๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยประเด็นหลักซึ่งส่งผลต่อการวางแผนเชิงพื้นที่ของประเทศไทย

๖) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติ โดยมีที่มาเพื่อเป็นแผนหลักในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศในช่วง ๕ ปีข้างหน้า เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความท้าทายจากวิกฤตเศรษฐกิจและสาธารณสุขที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์โควิด-๑๙ แผนฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งจากภายในประเทศ พัฒนาขีดความสามารถของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความสมดุลในมิติของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสที่เท่าเทียม และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ประกอบด้วยหมวดหมู่สำคัญเพื่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งส่งผลต่อการวางแผนเชิงพื้นที่ประเทศ ดังนี้

หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมวดหมู่ที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๓) **หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** ปรัชญานี้เป็นแนวคิดสำคัญของประเทศไทยที่ได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่าเป็นแนวทางที่ช่วยให้ประเทศสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่สมดุลและมีภูมิคุ้มกันต่อความเปลี่ยนแปลง โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน รวมถึงต้องมีความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจด้านการพัฒนา หลักการนี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาเมืองและการใช้พื้นที่ โดยสนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การพึ่งพาตนเอง และการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้ภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมมีการดำเนินงานที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนในทุกระดับ

๔) **ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖** เป็นหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ ซึ่งแต่ละหมวด ประกอบด้วย

(๑) หลักการเชิงนโยบาย ว่าด้วยเรื่องหลักการที่สำคัญต่อความสำเร็จของระบบการผังเมืองของประเทศที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่เป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน

(๒) หลักการพื้นฐาน ว่าด้วยเรื่องของหลักการที่ผู้วางแผนและจัดทำผังเมืองและผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมือง ต้องยึดถือและดำเนินการในการวางแผนและจัดทำผังเมืองทุกระดับ

(๓) หลักการเชิงพื้นที่ ว่าด้วยเรื่องหลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสม โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งจะเป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ให้มีศักยภาพอย่างบูรณาการ ครอบคลุมในทุกระดับ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตลอดไป

ส่วนที่ ๒

วัตถุประสงค์

๒.๑ บทบาท

ผังนโยบายระดับประเทศเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกำหนดบทบาทของประเทศเพื่อนำไปสู่แผนการพัฒนาเชิงพื้นที่และยกระดับศักยภาพของประเทศในมิติต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดของการกำหนดบทบาท ดังนี้

๑) การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์อย่างไร้รอยต่อ ประเทศไทยจะยกระดับศักยภาพด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่ครบวงจรและทันสมัย ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเศรษฐกิจโลกและภูมิภาคอาเซียน โดยเน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งอย่างไร้รอยต่อ เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูง ระบบทางหลวงพิเศษ และท่าเรือที่มีมาตรฐานระดับโลก พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะในการจัดการโลจิสติกส์ เพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้า ลดต้นทุน และสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความสะดวกสบายและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับประชาชน

๒) การยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวสู่ระดับโลกด้วยการท่องเที่ยวมูลค่าสูง ประเทศไทยมุ่งมั่นพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวศักยภาพสูง ผ่านการนำเสนอประสบการณ์ที่ผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ธรรมชาติ และสุขภาพ พร้อมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการท่องเที่ยว โดยมุ่งสร้างความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบนเวทีโลก และกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคอย่างยั่งยืน

๓) การเป็นศูนย์กลางบริการเพื่อสุขภาพและบริการทางการแพทย์คุณภาพสูงระดับสากล ประเทศไทยจะพัฒนาระบบสาธารณสุขและบริการทางการแพทย์ให้มีมาตรฐานระดับสากล เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากทั่วโลก โดยใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ขั้นสูง เช่น ระบบ AI ในการวินิจฉัยโรคและการรักษา รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ที่ตอบสนองต่อการดูแลสุขภาพยุคใหม่ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาศูนย์กลางการแพทย์ครบวงจร เช่น โรงพยาบาลเฉพาะทางและคลินิกเพื่อสุขภาพ และกระจายการบริการทางการแพทย์ให้ทั่วถึง เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่ประชาชน

๔) การเป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและเป็นครัวของโลก ประเทศไทยจะพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตร และอุตสาหกรรมอาหารให้เป็นผู้นำด้านคุณภาพ และความปลอดภัย โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง เช่น ระบบการเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และการผลิตอาหารที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งส่งเสริมความปลอดภัยในอาหารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตลาดโลก นอกจากนี้ประเทศไทยยังมุ่งพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารที่ตอบสนองแนวโน้มผู้บริโภคยุคใหม่ เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ และอาหารแห่งอนาคต

๕) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเป็นฐานการผลิตแห่งอนาคต ประเทศไทยจะพัฒนานวัตกรรม เศรษฐกิจดิจิทัล และเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อเป็นฐานการผลิตที่ล้ำสมัย ด้วยการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ การผลิตแบบยั่งยืนที่ลดการปล่อยมลพิษ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า เทคโนโลยีชีวภาพ และอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะแรงงานให้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมในอนาคต

๖) การเป็นเมืองน่าอยู่ระดับโลก ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยและครอบคลุม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก และการสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเป็นเมืองที่ผู้คนทั่วโลกปรารถนาที่จะอยู่อาศัยและใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๒.๒ วัตถุประสงค์

การวางแผนและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังต่อไปนี้

๑) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และดำรงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ

๒) เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๓) เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัย มั่นคง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๔) เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทอย่างสมดุล กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและบริการทางสังคมอย่างเท่าเทียม

๕) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูงและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

๖) เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึง

ส่วนที่ ๓
เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และกรอบนโยบาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ
เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ

๓.๑ เป้าหมาย

ผังนโยบายระดับประเทศ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อการบรรลุเป้าหมายในทุก ๆ ๕ ปี แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ปี พ.ศ. ๒๕๗๐ พ.ศ. ๒๕๗๕ และ พ.ศ. ๒๕๘๐ โดยตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายหลัก มีรายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงเป้าหมายการพัฒนาตามผังนโยบายระดับประเทศ

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัด	ปีฐาน พ.ศ.๒๕๖๔	ค่าเป้าหมาย		
			พ.ศ.๒๕๗๐	พ.ศ.๒๕๗๕	พ.ศ.๒๕๘๐
การใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ	อัตราส่วนอัตราการใช้ที่ดินต่ออัตราการเติบโตของประชากร (Land Consumption Rate to Population Growth Rate : LCRPGR) ^๑	๑.๘๕๙	ไม่เกิน ๑	ไม่เกิน ๑	ไม่เกิน ๑
การพัฒนาเมืองและชนบทอย่างสมดุล	สัดส่วนประชากรเมืองต่อประชากรชนบท (ร้อยละ)	๕๖	๕๒	๕๖	๖๑
การกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ ๒๐ แรกที่ต่ำที่สุด (ร้อยละต่อปี) ^๒	๒.๓๖	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒.๓	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒.๔	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ๒.๕
การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ (อันดับภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐) ^๒	อันดับ ๔๓	ไม่เกิน ๓๘	ไม่เกิน ๓๑	ไม่เกิน ๒๕
การเปลี่ยนผ่านการพัฒนาสู่ความยั่งยืน	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ร้อยละ) ^๒	ลดลงร้อยละ ๑๔ จากกรณี ปกติ	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ จากกรณีปกติ	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓๐ จาก กรณีปกติ	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๔๐ จาก กรณีปกติ
การรับมือกับความเสี่ยงภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	อันดับของประเทศที่มีดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (อันดับภายในปี ๒๕๗๐/๒๕๗๕/๒๕๘๐) ^๒	ไม่น้อยกว่า ๓๔	ไม่น้อยกว่า ๔๐	ไม่น้อยกว่า ๕๐	ไม่น้อยกว่า ๖๐

ที่มา: ^๑องค์การสหประชาชาติ. (๒๕๖๑). *Metadata on SDGs Indicator ๑๑.๓.๑ Indicator category: Tier II.*

^๒สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๕). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).*

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายหลัก เป็นตัวชี้วัดที่ต้องการอาศัยการดำเนินงานจากหลายนโยบายการพัฒนาประกอบกัน และใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผังนโยบายระดับประเทศในภาพรวม

๓.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ประเทศไทย เป็นการกำหนดภาพอนาคตของการพัฒนาพื้นที่ประเทศไทยในแต่ละด้านโดยใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ทุกมิติให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑: การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่ง โครงข่ายสื่อสาร และโครงข่ายพลังงานทั้งในและระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศ ด้านโครงข่ายสื่อสาร มุ่งขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ พร้อมพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางดิจิทัลของภูมิภาค และในด้านพลังงาน มุ่งเน้นการส่งเสริมพลังงานสะอาดและพลังงานหมุนเวียน รวมถึงพัฒนาโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะเพื่อความมั่นคงด้านพลังงานที่ยั่งยืนและสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ ๒: การพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูง มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญเพื่อรองรับอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง พร้อมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบขนส่งเชื่อมโยงสู่ตลาดโลก รวมถึงสนับสนุนการกระจายฐานการผลิตไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ตามระเบียบเศรษฐกิจเพื่อเสริมศักยภาพการพัฒนาพื้นที่ตามทรัพยากรและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓: การพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึง มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละภูมิภาคของประเทศ สร้างโอกาสการพัฒนาอย่างทั่วถึง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกพื้นที่ ยกกระดับการเข้าถึงบริการและโอกาสทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔: การพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทในลักษณะที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจด้วยโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะที่ทันสมัย ในขณะที่เดียวกันพื้นที่ชนบทจะได้รับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เกษตรกรรมมูลค่าสูง และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างสมดุลการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มในทุกพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ ๕: การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น การจัดหา น้ำสะอาด ระบบพลังงานที่มั่นคง การจัดการขยะ เพื่อความสะดวกสบายและปลอดภัยในทุกพื้นที่ อีกทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาบริการด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างสมดุลและความยั่งยืนในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖: การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ ลุ่มน้ำ และพื้นที่ป่าชายเลน การฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม รวมถึงการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการปรับตัวเพื่อลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๗: การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์โดยส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาดในภาคการผลิต ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานทุกภาคส่วน นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาสังคมคาร์บอนต่ำในเมืองด้วยการพัฒนาเมืองที่มีระบบนิเวศที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๓.๓ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่

๓.๓.๑ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ

กรอบนโยบายการใช้พื้นที่ประเทศ จัดทำขึ้นควบคู่กับผังนโยบายการใช้พื้นที่ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาประเทศให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการเติบโตของเมือง การกระจายตัวของประชากร รวมทั้งยุทธศาสตร์และแผนงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ แผนดำเนินงานระยะสั้น มีกรอบระยะเวลาดำเนินงานภายใน ๕ ปี แผนดำเนินงานระยะกลาง มีกรอบระยะเวลาดำเนินงานภายใน ๑๐ ปี และแผนดำเนินงานระยะยาว มีกรอบระยะเวลาดำเนินงานภายใน ๑๕ ปี มีรายละเอียดกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศ ดังนี้

๑) ด้านการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ โครงข่ายสื่อสาร และโครงข่ายพลังงาน โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการดังนี้

๑.๑) การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางถนน มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับโครงข่ายถนนให้เชื่อมต่อกับโครงข่ายรูปแบบอื่น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางและการขนส่งสินค้าให้มีความต่อเนื่องและคล่องตัว โดยคำนึงถึงการออกแบบสถานีขนหรือจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทาง ให้มีความสะดวกในการเดินทาง เข้าถึงได้ง่าย และได้มาตรฐานในระดับสากล นอกจากนี้ยังต้องมีการดำเนินการพัฒนาและบูรณาการจุดเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบ โดยพัฒนาระดับและพัฒนาศาสนาธิราชระหว่างเมืองและสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้การเดินทางเชื่อมโยงภายในประเทศและในระดับภูมิภาคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางราง มุ่งเน้นพัฒนาระบบการขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและการขนส่งของประเทศ เพื่อลดต้นทุนด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยพัฒนาและก่อสร้างโครงการรถไฟทางคู่ให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกับการขนส่งสินค้าสายระบบรถไฟสายรอง (Feeder Line) จากพื้นที่เศรษฐกิจและด่านชายแดนที่สำคัญให้เข้ากับโครงข่ายรถไฟหลักของประเทศ รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า เช่น สถานีเปลี่ยนถ่ายและกระจายสินค้าของประเทศ เชื่อมการขนส่งสินค้าหลายรูปแบบฯ และสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) ลานกองเก็บสินค้าและขนส่งสินค้า (Container Yard) และสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot) รองรับการค้าขนส่งสินค้า นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาและบูรณาการจุดเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมการเดินทางโดยสารและการท่องเที่ยวโดยใช้ระบบราง รวมทั้งการเชื่อมต่อสถานีขนส่งโดยสารทางรางและสถานีรถไฟความเร็วสูงเข้ากับพื้นที่เมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ

(๓) การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางน้ำ มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการให้บริการท่าเรือโดยสารและท่าเรือขนส่งสินค้าสำคัญ ให้สามารถรองรับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้า และมีมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล โดยจำแนกเป็นท่าเรือพาณิชย์ขนส่งสินค้า ต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง และจัดเตรียมพื้นที่รองรับเพื่อขนถ่ายสินค้าไปสู่รูปแบบการขนส่งสินค้าทางถนนหรือทางราง และท่าเรือท่องเที่ยวต้องกำหนดพื้นที่ท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำซึ่งเป็นเป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง โดยต้องมีการพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงจากท่าเรือเหล่านี้ไปสู่แหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ รวมไปถึงการพัฒนาโครงข่ายสัญจรและระบบขนส่งสาธารณะรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเชื่อมต่อท่าเรือโดยสารเพื่อให้เกิดทางเลือกการเดินทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

(๔) การเชื่อมโยงการเดินทางและการขนส่งสินค้าทางอากาศ มุ่งเน้นพัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานหลักของประเทศให้สามารถรองรับความต้องการในการเดินทางและขนส่งสินค้าทางอากาศ รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานระดับโลก และยกระดับท่าอากาศยานในเมืองศูนย์กลางหลักของภาคให้เป็นท่าอากาศยานนานาชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับปริมาณผู้โดยสารและการขนส่งสินค้าที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต

๑.๒) การยกระดับคุณภาพการเดินทางภายในประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) การพัฒนาบริการขนส่งสาธารณะระหว่างเมือง มุ่งเน้นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงทั่วถึงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Transport) โดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเดิมให้ได้มาตรฐานในระดับสากลสามารถเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) ส่งเสริมการเดินทางแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non - motorized mode) เช่น การใช้จักรยาน การเดิน และการใช้เครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานสะอาดที่สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อให้ประเทศไทยเป็นเมืองที่มุ่งเน้นพลังงานสะอาดและพลังงานทางเลือก

(๒) พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในรูปแบบประจำทางและไม่ประจำทาง โดยการลงทุนของรัฐหรือการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นผู้ให้บริการผ่านระบบออนไลน์ (Ride Hailing) เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรไปสู่แหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สถานีขนส่งสาธารณะ รวมทั้งกำหนดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด และระหว่างจังหวัดอย่างเหมาะสม รวมทั้งเชื่อมต่อกับจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ท่าอากาศยาน สถานีขนส่งจังหวัด สถานีรถไฟความเร็วสูง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงไปสู่ระดับภูมิภาคต่อไป

(๓) การพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะ (Transit Oriented Development :TOD) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางรางที่มีประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาเมืองร่วมกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ร่วมกับการเดินทางแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ แทนการเดินทางด้วยรูปแบบรถยนต์ส่วนตัว ซึ่งปัจจุบันมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบรางที่สำคัญได้แก่ สถานีรถไฟความเร็วสูง

และรถไฟทางคู่ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเชิงพื้นที่ เพื่รองรับการพัฒนาดังกล่าว ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนา ออกแบบและพัฒนาโครงข่ายทางเท้า และทางจักรยาน บริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ ให้ได้มาตรฐานสากล ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Universal Design) ในพื้นที่บริเวณสถานี และจุดเปลี่ยนถ่ายรูปแบบการเดินทาง ในพื้นที่เป้าหมายบริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะของเมืองศูนย์กลางระดับชาติ และระดับภูมิภาค

๑.๓) การเชื่อมโยงโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์แบบมีสายระหว่างประเทศ เพื่อสร้างศักยภาพให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อของระบบโครงข่ายสื่อสาร และส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub) มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เพิ่มศักยภาพการให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระดับ Global Network โดยเพิ่มการเชื่อมต่อและวางโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ พร้อมกับพัฒนาจุดเชื่อมต่อโครงข่ายกับสถานีเคเบิลใต้น้ำ และขยายความจุรวม ของโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นทางเดิมให้มีความจุรวมเพิ่มขึ้น เพื่รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เสริมความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ

(๒) เพิ่มศักยภาพการให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระดับ Asia - Pacific Network ซึ่งประเทศขาดการพัฒนาการเชื่อมต่อและวางโครงข่ายกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคอินโดจีน จึงต้องเพิ่มการเชื่อมต่อและวางโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์ภาคพื้นดินระหว่างประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาสถานีฐานภาคพื้นดินในประเทศไทยในบริเวณจุดเชื่อมต่อชายแดนของประเทศไทย เพื่รองรับการใช้งานเป็นโครงข่ายสื่อสารหลักโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงรองรับการรับ - ส่งข้อมูลปริมาณมาก และรองรับการใช้งานของภาคธุรกิจกับอนุภูมิภาคอินโดจีน

๑.๔) การเชื่อมโยงโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงและโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูงภายในประเทศให้มีความพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและพื้นที่เศรษฐกิจด้วยระบบดิจิทัล มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) เพิ่มความครอบคลุมการใช้งานบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ โดยเพิ่มการเชื่อมต่อและวางโครงข่ายสื่อสารบรอดแบนด์แบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber to the x Network) ตามแนวรางรถไฟ และแนวทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรอง ให้ครอบคลุมในพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ ได้แก่ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และพื้นที่อำเภอเมืองของทุกจังหวัด และการขยายความจุรวม ของโครงข่ายหลักภาคพื้นดินภายในประเทศเส้นทางเดิมให้มีความจุรวมเพิ่มขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านเศรษฐกิจเชื่อมต่อกับนานาชาติ

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณและความครอบคลุมการใช้งานบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง โดยเพิ่มการติดตั้งเสาสัญญาณและจำนวนสถานีฐาน ๕G ให้ครอบคลุมในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ชาติ พื้นที่เป้าหมายพัฒนา Smart City Innovation District เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต และให้ครอบคลุมในพื้นที่ที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เป้าหมายพัฒนา MICE City และ Innovation Corridors เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณและความครอบคลุมการใช้งานบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง โดยเพิ่มการติดตั้งเสาสัญญาณและจำนวนสถานีฐาน ๕G ให้ครอบคลุมในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ชาติ พื้นที่เป้าหมายพัฒนา Smart City Innovation District เขตเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต และให้ครอบคลุมในพื้นที่ที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เป้าหมายพัฒนา MICE City และ Innovation Corridors เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณและความครอบคลุมการใช้งานบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง โดยการขยายความจรรวม ของโครงข่ายสื่อสาร ผ่านเสาสัญญาณและสถานีฐานเดิม พร้อมทั้งเพิ่มการติดตั้งเสาสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ตไร้สายเพิ่มเติม เพื่อจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบและพื้นที่ห่างไกลของประเทศ และเพิ่มสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินในประเทศ รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมในพื้นที่ห่างไกล ถิ่นทุรกันดาร พื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการวางโครงข่ายภาคพื้นดินหรือการพัฒนาสถานีฐาน รวมถึงการให้บริการการสื่อสารในอากาศยาน และเรือเดินทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อสร้างโอกาสการใช้งานและรับประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างทั่วถึง

๑.๕) การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) เชื่อมโยงระบบส่งไฟฟ้าในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Power Grid) ด้วยการเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าในลักษณะโครงข่ายระบบไฟฟ้าของภูมิภาค เพื่อการใช้พลังงานของอาเซียนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ส่งเสริมแนวทางการใช้พลังงานอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ เพื่อความมั่นคงทางด้านพลังงานและเศรษฐกิจ ผลักดันให้อาเซียนทัดเทียมกับภูมิภาคอื่นของโลก

(๒) จัดสรรพื้นที่ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ให้พอเพียงต่อความต้องการใช้ไฟฟ้า เพื่อการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศและการอยู่อาศัย โดยเฉพาะโรงไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน

(๓) การปรับปรุงและพัฒนา ระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) เป็นการพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าเดิมให้มีประสิทธิภาพการใช้งานให้ดีขึ้นเพื่อรองรับการประยุกต์ใช้งานต่าง ๆ ในระยะยาวจากการเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และอนาคตด้วยระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ ในพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เพื่อเพิ่มความเชื่อถือได้ของระบบไฟฟ้า สามารถรองรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในปริมาณสูงได้ รองรับการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นของความต้องการไฟฟ้าอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการใช้พลังงาน

๒) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมมูลค่าสูง โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) การพัฒนาเกษตรกรรมสร้างมูลค่า มีรายละเอียดดังนี้

(๑) การรักษาพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี และการรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูง เพื่อการบริโภคภายในประเทศ และส่งออก โดยมุ่งเน้นการรักษาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรมที่มีลักษณะทางกายภาพ เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่จากความเหมาะสม ทั้งในด้านคุณสมบัติของดิน ระบบชลประทาน สภาพภูมิประเทศ ความลาดชันของพื้นที่และการมีตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับแหล่งน้ำโดยเฉพาะแม่น้ำสายหลัก รวมถึงระยะทางจากตลาดกลางสินค้าเกษตร ดังนั้นพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงจึงควรได้รับการรักษาและส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อที่จะส่งผลให้ผลิตผลการเกษตรของประเทศมีคุณภาพที่ดีตามมาตรฐานสินค้าเกษตร ดังนั้น ฝักรนโยบายระดับประเทศจึงส่งเสริมรักษาพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เพื่อเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้กับผู้บริโภค

(๒) การส่งเสริมให้ทำเกษตรกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรในแต่ละภาคของประเทศมีการเพาะปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตร ลดต้นทุนการผลิต ผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการของตลาด และเพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้จากการทำเกษตรกรรมได้มากขึ้นในอนาคต โดยมุ่งใจให้เกษตรกรที่มีการผลิตสินค้าชนิดอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเขตที่ไม่เหมาะสมในปัจจุบันปรับเปลี่ยนมาผลิตสินค้าเกษตรที่ให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่เหมาะสมมากขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการผลิตทางการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตแก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำเกษตรกรรมต่อไป

(๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการทำเกษตรกรรม มุ่งเน้นการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาททางเศรษฐกิจเป็นเมืองศูนย์กลางเกษตรกรรมของประเทศ ให้สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรกรรมทั้งโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ตลาดกลางสินค้าเกษตร ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรกรรม รวมถึงสามารถตั้งโรงงานขนาดเล็กถึงปานกลางที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารและแปรรูปสินค้าการเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ เพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้น ช่วยลดต้นทุนการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมและการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต รวมทั้งการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะการขยายพื้นที่ชลประทานหรือการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและพัฒนาระบบการจัดสรรน้ำเพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับการทำเกษตรกรรมในพื้นที่อย่างเพียงพอ

๒.๒) การส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

ในอนาคตประเทศไทยจะเป็นพื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้เพื่อทดแทนแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง เพื่อช่วยยกระดับผลิตผล (Productivity) สร้างเสถียรภาพในการผลิต และลดการพึ่งพิงแรงงานจากต่างประเทศ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในอนาคตจะมุ่งเน้นต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (The First S-Curves) ประกอบด้วย ๑) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ ๒) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ๓) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ๔) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ และ ๕) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร และส่งเสริม ๕ อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ประกอบด้วย ๑) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ ๒) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ ๓) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ ๔) อุตสาหกรรมดิจิทัล และ ๕) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับการพัฒนา กลุ่มอุตสาหกรรม (Industrial cluster) โดยมีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (Future industrial cluster) และเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรมท้องถิ่น ดังนี้

- พื้นที่รองรับกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต (Future industrial cluster)

- พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๑๒ ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการป้องกันประเทศ และอุตสาหกรรมการพัฒนาบุคลากรและการศึกษา

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ส่งเสริมฐานการผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้

- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง โดยส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตของ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NEEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย โดยส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตของอุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio Industry) แห่งใหม่ของประเทศด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดห่วงโซ่การผลิต

- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี โดยส่งเสริมการเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ ด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมไฮเทคมูลค่าสูง เชื่อมโยงกับกรุงเทพมหานคร พื้นที่โดยรอบ และ EEC

- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ และภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน เป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพ และการแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง และเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ

o พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน ครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และสตูล

๒.๓) การพัฒนาการท่องเที่ยวมูลค่าสูงและคุณภาพสูง

มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางเพื่อการพัฒนาเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ และการท่องเที่ยวมูลค่าสูง (High Value Tourism) เพื่อรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวระดับโลก ซึ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับใน ๓ มิติ ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติสังคม (People) และมิติสิ่งแวดล้อม (Planet) ด้วยการพัฒนาด้านกายภาพ ได้แก่ (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศและในระดับภูมิภาค (๒) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนผลักดันวัฒนธรรมที่มีศักยภาพเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย (Soft Power) ที่มุ่งเน้นการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่นสร้างสังคมและชุมชนท่องเที่ยวคุณค่าสูง (High Value Society) และ (๓) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามแผนกลยุทธ์เพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีเขียวภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ด้วยการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าสูง (High Value Environment) โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การพัฒนาพื้นที่เมืองเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับศักยภาพเมืองท่องเที่ยวหลัก หรือเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ และเมืองท่องเที่ยวรองเพื่อส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในพื้นที่พาณิชยกรรม และธุรกิจการค้าบริการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบ โดยในการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและมีมูลค่าสูง (High Value Tourism) ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (Coastal Maritime & River Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (Medical and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative & Cultural Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ต้องมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก โดยเปิดโอกาสและกำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนในการก่อสร้างและการยกระดับโรงแรม รีสอร์ท และตัวเลือกที่พักอื่น ๆ เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเปิดโอกาสและกำหนดมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนพัฒนา ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสันทนาการ และบริการด้านสุขภาพ เพื่อยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและเพียงพอที่จะรองรับการใช้งานของนักท่องเที่ยวครอบคลุมทั่วประเทศ มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค (Connectivity Tourism) โดยพัฒนาและเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านการเดินทางและสาธารณูปโภคเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง (Connectivity & Universal Design) ตลอดการเดินทางจนถึงแหล่งท่องเที่ยวและจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว พัฒนาเส้นทางขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด เพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรไปสู่แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะระหว่างเมืองหลักและเมืองรองในพื้นที่กลุ่มการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาพื้นที่โดยรอบจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทางระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ท่าอากาศยานนานาชาติ สถานีรถไฟความเร็วสูง ท่าเรือสำราญ และด่านชายแดน ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการเปลี่ยนถ่ายการสัญจร รวมทั้งพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเพื่อสนับสนุนการเดินทางเชื่อมโยงจุดเปลี่ยนถ่ายการเดินทางระหว่างประเทศเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

(๓) การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) มุ่งเน้นการลดผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะปรากฏการณ์นักท่องเที่ยวล้นเมือง (Overtourism) ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและนอกประเทศ การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่ รวมถึงการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

๓) ด้านการพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศเพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำ โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการดังนี้

๓.๑) การพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเทียบเท่าเมืองขนาดใหญ่ในระดับนานาชาติเพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ส่งเสริมพัฒนาเมืองศูนย์กลางระดับภาคและเมืองศูนย์กลางรองระดับภาคให้มีความสามารถในการทำหน้าที่กระจายความเจริญด้านเศรษฐกิจและการให้บริการ ภายในภูมิภาค มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) กำหนดให้มีเมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ เมืองนนทบุรี เมืองขอนแก่น เมืองหาดใหญ่ เมืองนครราชสีมา เมืองพัทยา เมืองภูเก็ต และเมืองพิษณุโลก ให้เป็นเมืองที่มีบทบาทขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาค และมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของเมืองหลักของประเทศ เป็นเมืองระดับเทศบาลนคร เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้าและบริการระหว่างประเทศ เป็นที่ตั้งของสถานศึกษาคุณภาพสูง ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรม ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ สถาบันการเงินรายใหญ่ บริษัทข้ามชาติ สถานกงสุลประจำประเทศต่าง ๆ โรงพยาบาลที่ให้บริการระดับนานาชาติ มีระบบคมนาคมและขนส่งที่ให้บริการระหว่างประเทศ บางเมืองอาจมีบทบาทเฉพาะด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว และมีหน้าที่เป็นเมืองที่กระจายความเจริญและให้บริการแก่เมืองระดับภาค

(๒) กำหนดให้มีเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค/อนุภาค (Sub - Regional City) จำนวน ๒๓ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี เมืองปากเกร็ด เมืองสุราษฎร์ธานี เมืองนครสวรรค์ เมืองนครศรีธรรมราช เมืองอุบลราชธานี เมืองเชียงราย เมือง พระนครศรีอยุธยา เมืองตรัง เมืองนครปฐม เมืองลำปาง เมืองระยอง เมืองสมุทรปราการ เมืองสมุทรสาคร เมืองกระบี่ เมืองสงขลา เมืองยะลา เมืองสุรินทร์ เมืองสกลนคร เมืองราชบุรี เมืองฉะเชิงเทรา เมืองสระบุรี และเมืองชลบุรี ให้เป็นเมืองที่มีเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและบริการระดับกลุ่มจังหวัด เป็นเมืองระดับเทศบาลนครหรือเทศบาลเมือง เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและบริการที่สำคัญเฉพาะด้าน มีศูนย์กลางการกระจายสินค้าและตลาดกลางสำหรับการค้าส่ง - ปลีก การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ให้บริการระดับกลุ่มจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ ศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งของกลุ่มจังหวัดเพื่อเป็นเมืองศูนย์กลางรองด้านเศรษฐกิจ และการบริการของภาค ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและบริการที่สำคัญเฉพาะด้าน

๓.๒) การพัฒนาการให้บริการสาธารณะที่สอดคล้องกับขนาดประชากรและบทบาทของเมือง และชุมชน เพื่อส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการบริการสำหรับพื้นที่โดยรอบ ก่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่

(๑) กำหนดการกระจายตัวของประชากรตามลำดับศักดิ์เมือง บทบาทหน้าที่ และศักยภาพของเมือง ซึ่งลำดับศักดิ์เมืองจะทำให้ทราบถึงการกระจายตัวของขนาดประชากร ซึ่งเป็นจำนวนประชากรที่คาดว่าจะอยู่อาศัยในพื้นที่ในอนาคต ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สนับสนุนให้ผู้วางแผนสามารถกำหนดปริมาณพื้นที่ใช้สอย (Land Requirement) สำหรับที่พักอาศัยและการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชน และใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการจัดเตรียมพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมให้เกิดการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม และเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณะตามขนาดประชากร เพื่อให้เมืองสามารถบริหารจัดการและให้บริการสาธารณะให้กับประชากรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพตามรูปแบบการให้บริการสาธารณะตามทฤษฎีแหล่งกลาง (Central Place Theory) ทั้งในด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

(๓) สร้างโครงข่ายการพึ่งพิงของเมืองศูนย์กลางกับชุมชนโดยรอบ เพื่อให้เมืองแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะครบทุกระดับอย่างสมบูรณ์ แต่มุ่งเน้นให้ประชาชนเดินทางเข้ารับบริการสาธารณะขั้นสูงจากเมืองศูนย์กลางเป็นหลัก

การวางผังนโยบายระดับประเทศกำหนดลำดับศักดิ์ของเมืองศูนย์กลางที่มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการให้บริการสาธารณะออกเป็น ๗ ระดับ ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับชาติ (National City) เมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City) เมืองศูนย์กลางรองระดับภาคและอนุภาค (Sub - Regional City) เมืองศูนย์กลางหลัก (City) เมืองศูนย์กลางรอง (Town) เมืองศูนย์กลางขนาดกลาง (Medium town) เมืองศูนย์กลางขนาดเล็ก (Small town) ดังนั้น เมืองศูนย์กลางแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องกำหนดแนวทางและสงวนรักษาพื้นที่ (Land reservation) สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้เมืองในประเทศไทยมีความเชื่อมโยงและพึ่งพากันแบบโครงข่าย เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการและระบบคมนาคมขนส่งที่สอดคล้องกับลำดับศักดิ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๓.๓) การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (Smart City) ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเมืองให้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดีและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัยเพื่อให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) ชุมชนอัจฉริยะ (Smart Community) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) การสัญจรอัจฉริยะ (Smart Mobility) และพลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศไทยต่อไป โดยกำหนดให้พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศ เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางหลักที่มีบทบาทในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีการกระจุกตัวของประชากรอย่างหนาแน่น และเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๔) ด้านการพัฒนาพื้นที่เมืองและชนบทให้เติบโตอย่างสมดุล น่าอยู่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการดังนี้

๔.๑) การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนสู่อนาคต มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เมืองในเขตเมืองอย่างเต็มประสิทธิภาพ ด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทชุมชนเมืองให้อยู่ในเขตเมือง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานเมืองอย่างคุ้มค่าที่สุด และเป็นการกำหนดทิศทางการเติบโตของพื้นที่เมืองไม่ให้เกิดการขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง (Urban Sprawl) ไปรุกรานพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ด้วยการดำเนินการพัฒนาตามหลักการพัฒนาเมืองกระชับ (Compact City) และหลักการฟื้นฟูเมือง (Urban Renewal) โดยกำหนดให้พื้นที่ชุมชนเมืองกระจุกตัวเป็นหลักอยู่ในเมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เมืองศูนย์กลางหลัก (City) เมืองศูนย์กลางรอง (Town) เมืองศูนย์กลางขนาดกลาง (Medium town) เมืองศูนย์กลางขนาดเล็ก (Small town) ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและพื้นที่ศูนย์กลางการให้บริการสาธารณะระดับต่าง ๆ

(๒) พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและเพียงพอในเขตเมือง เพื่รองรับการเพิ่มขึ้นของขนาดประชากรเมืองและการกระจุกตัวของแรงงานเพื่อการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ด้วยการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยที่คุณภาพดีบริเวณชานเมือง ไปพร้อมกับการฟื้นฟูชุมชนเมืองที่มีการพัฒนาแล้ว (Urban Renewal) เพื่อปรับปรุงพื้นที่เมืองเดิมให้เป็นที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพและมีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอต่อการรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร อาทิ การพัฒนาที่อยู่อาศัยราคาต่ำกว่าท้องตลาดในพื้นที่เมืองชั้นใน การพัฒนาที่อยู่อาศัยชั้นดีในพื้นที่ชานเมืองสำหรับประชากรวัยแรงงาน การพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยเพื่รองรับแรงงานที่เข้ามาทำงานในแหล่งงานบริเวณพื้นที่เมือง และการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับแรงงานอุตสาหกรรมบริเวณพื้นที่โดยรอบโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

๔.๒) การพัฒนาชนบทคุณภาพสูง มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) พัฒนาเมืองศูนย์กลางชุมชนชนบทคุณภาพสูง

(๑.๑) ส่งเสริมการเป็นพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อม และการผลิตอาหารเพื่อการบริโภคในท้องถิ่น (Local production for local consumption) และส่งออกสู่ตลาดโลก ให้สามารถรักษาบทบาทการเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูงทั้งผลผลิตจากการเพาะปลูกและการปศุสัตว์ การผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) รวมทั้งการเป็นพื้นที่อนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชนเกษตรกรรมและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(๑.๒) ส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจบริการด้านพาณิชยกรรมและการบริการสาธารณะระดับชุมชนในพื้นที่ชนบทและเกษตรกรรม และส่งเสริมการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรกรรม ทั้งโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ตลาดกลางสินค้าเกษตร ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรกรรม รวมถึงโรงงานขนาดเล็กถึงปานกลางที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารและแปรรูปสินค้าการเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ เพื่อแปรรูปผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าสูงขึ้นและส่งออกขายยังต่างประเทศ

ดังนั้นการพัฒนาเมืองศูนย์กลางชุมชนชนบทจึงเป็นพื้นที่ที่ควรดำเนินการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยส่งเสริมให้หน่วยงานภาคเอกชน กลุ่มนักลงทุน ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมเกษตร และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่สามารถดำเนินการพัฒนากิจการกรมเชิงเกษตรกรรมแต่ละประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับศักดิ์ของเมือง โดยศูนย์กลางชุมชนชนบทส่วนใหญ่จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกระจุกตัวของประชากรที่มีความหนาแน่นน้อย ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล และมีการดำเนินกิจกรรมเชิงเกษตรกรรมเป็นหลัก

(๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่ชนบท ด้วยการส่งเสริมให้พื้นที่เมืองศูนย์กลางชุมชนชนบทของประเทศมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและให้บริการสาธารณะทั้งในด้านการศึกษา ด้านการรักษาพยาบาล รวมถึงการให้บริการด้านพาณิชยกรรมที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตร ร้านสะดวกซื้อ ประกอบกับมีการให้บริการสาธารณะขนาดเล็ก เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และสถานศึกษาระดับประถมศึกษา

(๓) พัฒนาโครงข่ายขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงชนบทกับเมืองหลัก ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่เมืองศูนย์กลางชุมชนชนบทและชุมชนชนบทและเกษตรกรรมของประเทศสามารถเข้าถึงการให้บริการระบบขนส่งมวลชนขนาดเล็กเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางเข้าสู่เมืองศูนย์กลางที่มีลำดับศักดิ์สูงกว่าเพื่อเข้ารับบริการสาธารณะที่สูงขึ้นและเพื่อลดต้นทุนในการเดินทาง

๕) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมโดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการดังนี้

๕.๑) พัฒนาระบบประปาเพื่อรองรับการเติบโตของประชากรและการพัฒนาทางเศรษฐกิจมุ่งเน้น การเพิ่มกำลังการผลิตประปาที่ได้มาตรฐานและขยายพื้นที่ให้บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่เมืองและเพียงพอ ต่อการเจริญเติบโตของประชากรและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง บนพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค เมืองศูนย์กลางรองระดับภาคพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษชายแดน พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน

๕.๒) การพัฒนาระบบรวบรวมและกำจัดขยะ

(๑) เพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะ ด้วยการเพิ่มสถานที่กำจัดขยะที่ถูกต้องให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่ และเพียงพอต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นได้ ส่งเสริมระบบการจัดการขยะแบบรวมศูนย์ของกลุ่มองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน

(๒) ส่งเสริมการแปรรูปขยะเป็นพลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า (Waste to Energy) บนพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยการส่งเสริม และสนับสนุนความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อให้มีการนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด

๕.๓) พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสภาพพื้นที่ เพื่อป้องกันและลดการระบายน้ำเสียที่ต้นทาง พร้อมกับการเพิ่ม ประสิทธิภาพการควบคุมการระบายมลพิษทางน้ำ ด้วยการควบคุมและกำกับแหล่งกำเนิดมลพิษให้อยู่ในระดับ ที่ไม่เกินมาตรฐานกำหนด ทั้งจากแหล่งที่มีจุดกำเนิดแน่นอนและจุดกำเนิดไม่แน่นอน และส่งเสริมการนำน้ำทิ้ง ที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ภายใต้หลักการ ๓Rs (Reduce Reuse และRecycle) บนพื้นที่เมือง ศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

๕.๔) การส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ท้องถิ่น

มุ่งเน้นการส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยกำหนดให้เมืองที่มีสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษารับหน้าที่ในการพัฒนาแรงงานฝีมือขั้นสูง (High skilled labor) เพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูงในท้องถิ่น และเมืองที่มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ ดำเนินการศึกษาและวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และสร้างแรงงานที่มีคุณภาพสำหรับรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้น ๆ รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรลดลงให้เป็นพื้นที่ ให้บริการสาธารณะในรูปแบบอื่นตามความต้องการของชุมชน

๕.๕) ยกระดับและพัฒนาสถานพยาบาลอย่างทั่วถึง มีคุณภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงประชากร

มุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานและเพิ่มศักยภาพของสถานพยาบาลและเครือข่ายการให้บริการด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ทั้งการพัฒนาการให้บริการระบบปฐมภูมิเพื่อสุขภาพ การเพิ่มศักยภาพของสถานพยาบาลเพื่อรองรับจำนวนผู้ป่วยและผู้สูงอายุได้มากขึ้น และการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการทำการแพทย์ทางไกล โดยมุ่งเน้นให้เมืองที่เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลประจำจังหวัดในเมืองที่เป็นบนพื้นที่เมืองศูนย์กลางชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ให้มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางสาธารณสุขของประเทศต่อไป

๖) ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ พื้นฟู และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศทั้งทางบกและทางทะเลให้อุดมสมบูรณ์และมีคุณภาพเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ เกิดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่เหมาะสม ลดการเสื่อมสภาพต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ ตลอดจนการสร้างความพร้อมและการเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและการรับมือต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ เพื่อให้การอยู่อาศัยของประชาชนและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคงและปลอดภัย โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการดังนี้

๖.๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์

(๑) สงวนรักษาพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญให้คงสภาพความสมบูรณ์ให้มากที่สุดและปราศจากการบุกรุกทำลาย เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้จำนวน ๑๖๓,๕๓๙.๘๙ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๑ ของพื้นที่ประเทศให้คงอยู่

(๒) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้และการปลูกป่าเศรษฐกิจ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่กำหนดให้ประเทศไทยควรมีป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ประเทศ โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ ภายในปี พ.ศ.๒๕๘๐

๖.๒) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรน้ำ

(๑) อนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูพื้นที่แหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน เพื่อรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อระบบนิเวศ ที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ พืช และสัตว์ ทั้งทางนิเวศวิทยา เศรษฐกิจ และสังคม ให้กับประเทศและประชาชน โดยเฉพาะลุ่มน้ำสายหลักของประเทศ

(๒) สงวนรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพให้คงสภาพพื้นที่เป็นระบบนิเวศที่สมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพสูง เป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เป็นแหล่งรองรับและกักเก็บน้ำ สำหรับการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง ประกอบด้วย พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ

๖.๓) อนุรักษ์แหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(๑) สงวนรักษาแหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลทั้งระบบ ด้วยการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่ ทรัพยากรปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเลหายาก ป่าชายเลน ป่าชายหาด และป่าพรุ เพื่อการป้องกันดูแลรักษาให้คงสภาพความสมบูรณ์ ปราศจากการบุกรุกทำลาย ไปพร้อมกับการควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบริเวณชายฝั่งทั่วประเทศไม่ให้ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางทะเล บนพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลทุกจังหวัดทั่วประเทศ

(๒) พัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง จะดำเนินการเพื่อให้ชายฝั่งทะเลเกิดเสถียรภาพและแนวชายฝั่งยังคงอยู่ในระดับเดิมหรือใกล้เคียงแนวเดิมให้ได้มากที่สุด ด้วยการกำหนด แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่กัดเซาะชายฝั่งรุนแรง

๖.๔) อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

กำหนดตำแหน่งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์แหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการวางแผนการสงวน อนุรักษ์ ดูแล และรักษาทั้งในเชิงกายภาพและสังคมต่อไปในอนาคต รวมถึงการพัฒนาและควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้างบริเวณโดยรอบไม่ให้ทำลายคุณค่า ไปพร้อมกับการปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้สวยงามเป็นเอกลักษณ์ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมอันนำมาสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ รวมทั้งเป็นการนำภาพลักษณ์แหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของประเทศไทยที่ทรงคุณค่าออกสู่สากล ประกอบด้วย แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น อุทยานประวัติศาสตร์และพื้นที่โดยรอบ กรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า และเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว และเมืองเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี

๖.๕) พัฒนาสาธารณูปโภคเพื่อการป้องกันอุทกภัยและภัยพิบัติ

(๑) การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วม โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม และการจัดให้มีพื้นที่รับน้ำนองหรือพื้นที่ชะลอน้ำ (แก้มลิง) เพื่อป้องกันน้ำหลากที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุมชนเมืองที่สำคัญต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการป้องกันพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ และพื้นที่ชุมชนเมืองหรือพื้นที่ที่มีการพัฒนา (พื้นที่ปกป้องกัน) ส่วนพื้นที่ชุมชนชนบทและพื้นที่เกษตรกรรมจะให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด (พื้นที่ปรับตัวและพื้นที่อยู่กับน้ำ) โดยมีแนวทางการดำเนินการ ๒ แนวทางควบคู่กัน ดังนี้

(๑.๑) การควบคุมพื้นที่ (Land Approach) คือ การป้องกันพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญหรือพื้นที่ชุมชนเมืองจากน้ำท่วม เป็นการดำเนินการจัดทำพื้นที่ปิดล้อมเพื่อป้องกันน้ำท่วมจากน้ำล้นตลิ่งหรือน้ำไหลบ่าจากพื้นที่ข้างเคียงเข้าท่วมพื้นที่ชุมชนเมือง ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบระบายน้ำเพื่อระบายน้ำฝนออกจากพื้นที่

(๑.๒) การควบคุมน้ำ (Water Approach) คือ การทำให้น้ำสามารถระบายได้เร็วยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงทางน้ำหรือการบังคับน้ำให้อ้อมพื้นที่ชุมชน รวมถึงการพิจารณาจัดหาแหล่งกักเก็บน้ำที่มีความเหมาะสมเพื่อควบคุมปริมาณน้ำหลาก

(๒) การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำแล้ง ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนและระบบการจัดสรรน้ำ รวมทั้งการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ เพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างเพียงพอและมีเสถียรภาพ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน เพื่อเป็นน้ำต้นทุนสำหรับใช้ในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ อย่างเพียงพอ

๗) ด้านการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการกำหนดแนวทางการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) โดยมีกรอบนโยบายในการดำเนินการ ดังนี้

๗.๑) การเพิ่มสัดส่วนการผลิตพลังงานหมุนเวียนและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

(๑) พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการผลิตพลังงานทดแทน มุ่งเน้นการจัดเตรียมพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตไฟฟ้าด้วยการใช้พลังงานหมุนเวียน ไปพร้อมกับการเพิ่มประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงของโครงข่ายไฟฟ้าและระบบส่งไฟฟ้า และการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถลงทุนก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนผลิตไฟฟ้าใช้ตัวเองและขายไฟฟ้าส่วนเกินเข้าสู่ระบบได้ โดยการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนประกอบด้วย พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม ก๊าซชีวภาพ และการผลิตไฟฟ้าจากขยะ

(๒) การจัดเตรียมพื้นที่ (Zoning) ส่งเสริมการปลูกพืชสำหรับใช้เป็นวัตถุดิบพลังงานทดแทนตามศักยภาพของพื้นที่ภายในประเทศ เพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบทางเลือกในการผลิตก๊าซชีวภาพในอนาคต โดยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกพืชพลังงาน และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อมาส่งเสริมการปลูกอ้อย และไม่โตเร็ว โดยไม่กระทบพื้นที่ปลูกพืชอาหาร

(๓) ส่งเสริมการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานหมุนเวียนบนพื้นที่ชุมชนเมือง และพื้นที่อุตสาหกรรม ด้วยการส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ลม น้ำ ชีวมวล ชีวภาพ ขยะ ความร้อน เป็นต้น ไปพร้อมกับการส่งเสริมการพัฒนาอาคารเขียว (Green Building) และการออกแบบอาคารที่ได้มาตรฐานอาคารประหยัดพลังงาน เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการป้องกันการเกิดปรากฏการณ์เกาะความร้อนในเมืองที่มีความหนาแน่นและมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจสูง ด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมีใช้การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย ทั้งในพื้นที่ชุมชนเมืองภายในเมือง ศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค รวมทั้งพื้นที่อุตสาหกรรม ได้แก่ พื้นที่อุตสาหกรรมในพื้นที่เป้าหมายในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน

๗.๒) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางและการปรับปรุงและพัฒนาการคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพสูงและปล่อยคาร์บอนต่ำ

(๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการขนส่งที่ประหยัดพลังงานและปล่อยมลพิษต่ำ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่เขตเมืองและการเดินทางข้ามจังหวัด ให้ครอบคลุมและเชื่อมต่อกันอย่างเหมาะสม ทั้งทางบก ราง น้ำ อากาศ รวมทั้งเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นจุดเชื่อมต่อของการเดินทาง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการรองรับการเดินทางแบบหลายรูปแบบ (Multi Modal) ระหว่างรถยนต์ รถประจำทาง รถไฟฟ้า รถไฟ เรือ

(๒) สนับสนุนการเดินทางแบบไร้เครื่องยนต์ (Non - Motorized Transport) ได้แก่ การขี่จักรยานและการเดินเท้า โดยดำเนินการปรับปรุงทางเดินเท้ารวมถึงกำหนดเส้นทางสำหรับรถจักรยานให้มีความปลอดภัยและต่อเนื่อง เพิ่มที่จอดรถจักรยานบนพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเดินทางโดยไม่ใช้เครื่องยนต์สำหรับการเดินทางใกล้ ๆ บนพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

๗.๓) การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

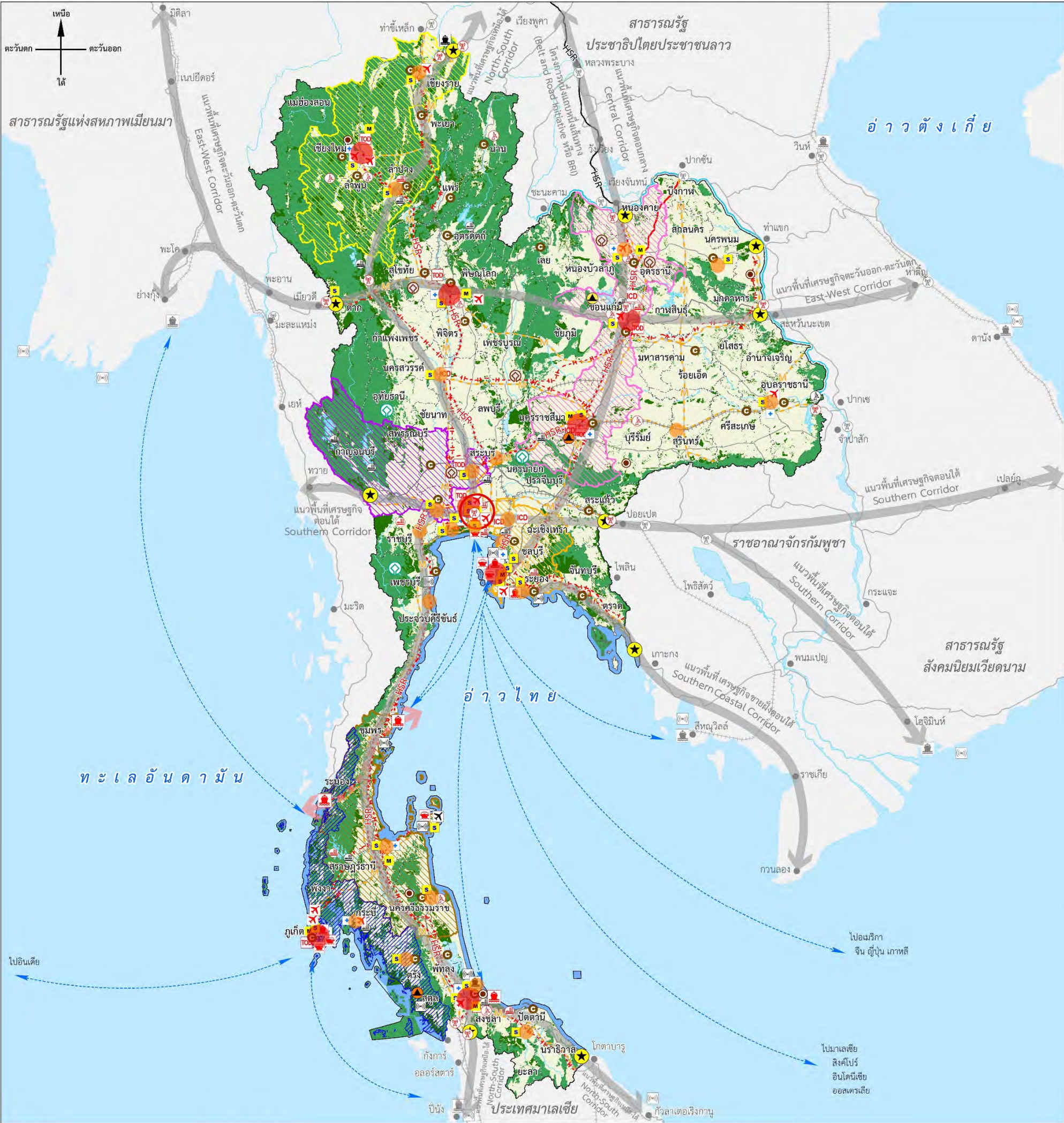
(๑) พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อส่งเสริมการลงทุนบนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงให้มีการปล่อยคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย หรือ S - Curve ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมกรรมการแพทย์ครบวงจร

(๒) สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่ร่วมกันในลักษณะเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial Town) ที่มีการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนและการจัดการวัตถุดิบและของเสียอย่างครบวงจร

๗.๔) การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

มุ่งเน้นการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงและสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ซึ่งพื้นที่สวนสาธารณะเป็นพื้นที่จำเป็นสำหรับประชากรเมืองในอนาคตที่จะมีการเพิ่มความหนาแน่นของประชากรสูงขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชากรในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการมีพื้นที่ทำกิจกรรมนันทนาการ พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นพื้นที่โล่งลดความแออัดของเมือง อีกทั้งยังมีประโยชน์ทางอ้อมในการช่วยลดมลภาวะทางอากาศ ลดมลภาวะทางเสียง ลดภาวะปรากฏการณ์เกาะความร้อนเมือง และเป็นพื้นที่ช่วยซับน้ำในช่วงฤดูฝนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบขนส่งมวลชนและโครงข่ายการเดินทางต่าง ๆ ให้เชื่อมต่อกับแหล่งบริการพื้นที่สีเขียวของเมืองได้อย่างสะดวก ร่วมกับจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เป็นประจำ

(ร่าง) แผนผังนโยบายระดับประเทศ

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- ทางรถไฟความเร็วสูงต่างประเทศ
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หอ บึง
- เส้นทางเดินเรือ
- แนวระเบียงเศรษฐกิจหลัก
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
- ท่าเรือพาณิชย์
- ท่าเรือต่างประเทศ
- สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์
- โรงไฟฟ้า
- สถานีเคเบิลลิฟต์
- ศูนย์รับ-ส่งสัญญาณระหว่างประเทศ
- สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน

การใช้ประโยชน์พื้นที่

- เขตสงวน
- เขตอนุรักษ์
- เขตพัฒนา

การพัฒนาเมืองศูนย์กลาง

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (NEEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (CWEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC)
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)
- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE)
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย
- พื้นที่พัฒนาเมืองนำร่องอัจฉริยะ

การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- รถไฟทางคู่
- รถไฟความเร็วสูง
- แนวแกนพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมฝั่งทะเล
- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
- ท่าเรือพาณิชย์
- ท่าเรือท่องเที่ยว
- สถานีบริการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือบก
- โรงไฟฟ้า
- ศูนย์รับ-ส่งสัญญาณสื่อสารภาคพื้นดิน
- ระหว่างประเทศ GMS ISN
- สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน
- เมืองต้นแบบ TOD

การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

- พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- พื้นที่อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ
- แหล่งอุทยานธรณีโลก
- อุทยานธรณีประเทศไทย (คณะกรรมการเห็นชอบเป็นอุทยานธรณีโลก)
- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม
- ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดก
- ทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้น
- เพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๔ กรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ภาค

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคมุ่งเน้นกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงโดยมีรายละเอียด ดังนี้

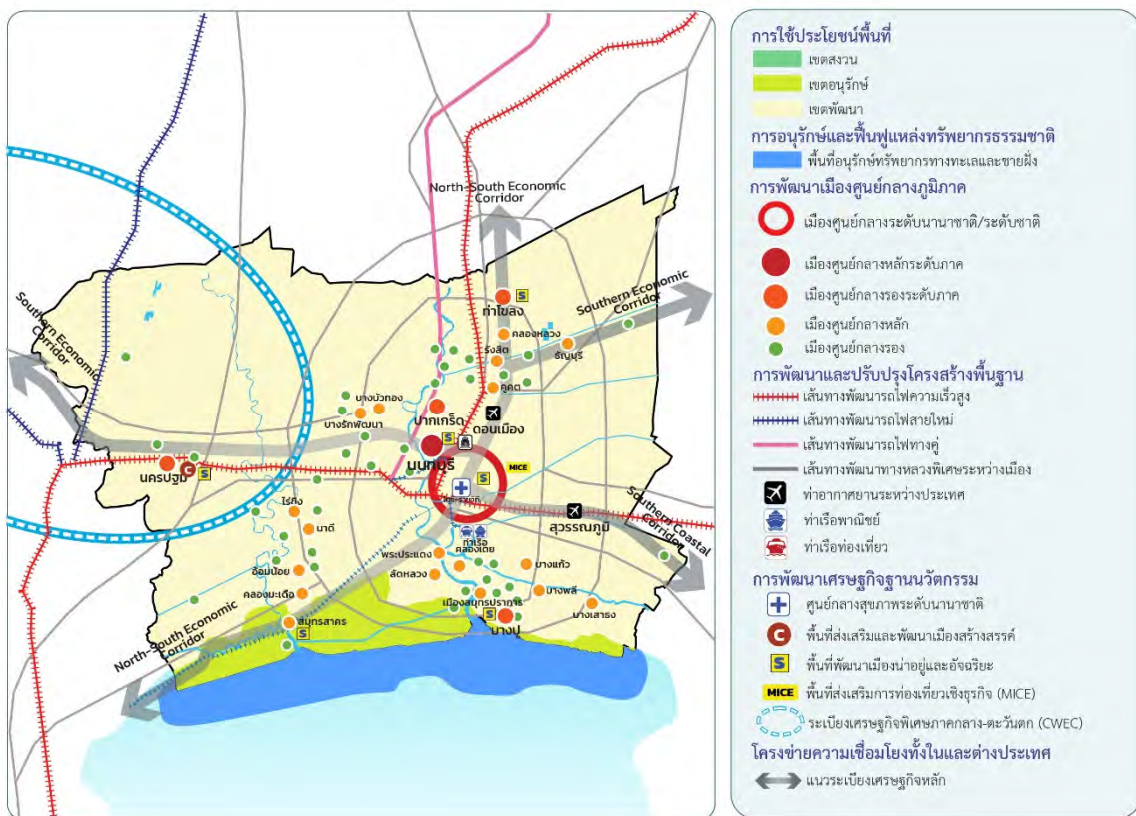
๑) ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล: มหานครที่มีศักยภาพในการแข่งขัน เป็นเมืองน่าอยู่และปรับตัวได้เพื่อการพัฒนาสู่ความยั่งยืน พื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค มีบทบาทความเป็นมหานครระดับโลกที่ทำหน้าที่เป็นภาคคนครหลวงของประเทศไทย ความเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การเงิน การแพทย์ คมนาคมขนส่งทางอากาศและการท่องเที่ยวที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย มีศักยภาพด้านคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบไปยังพื้นที่โดยรอบตลอดจนโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างภาคมหานครกับภูมิภาคอาเซียน โดยภายใต้การวางแผนนโยบายระดับประเทศได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไว้ดังนี้

(๑) พัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสู่การเป็น “เมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจนานาชาติ” มุ่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยดิจิทัล เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทให้เมืองรองในภูมิภาค เพื่อกระจายโอกาสการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้นของเมืองในปริมณฑล

(๒) พัฒนาเมืองทุกแห่งให้มีความน่าอยู่และปลอดภัยมากขึ้น

(๓) พัฒนาภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสู่การเป็นศูนย์กลางธุรกิจการบินแห่งภูมิภาค เชื่อมต่อการเดินทางและขนส่งระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งระหว่างกรุงเทพมหานคร กับเมืองในปริมณฑลที่ประหยัดพลังงานและมีขีดความสามารถสูง

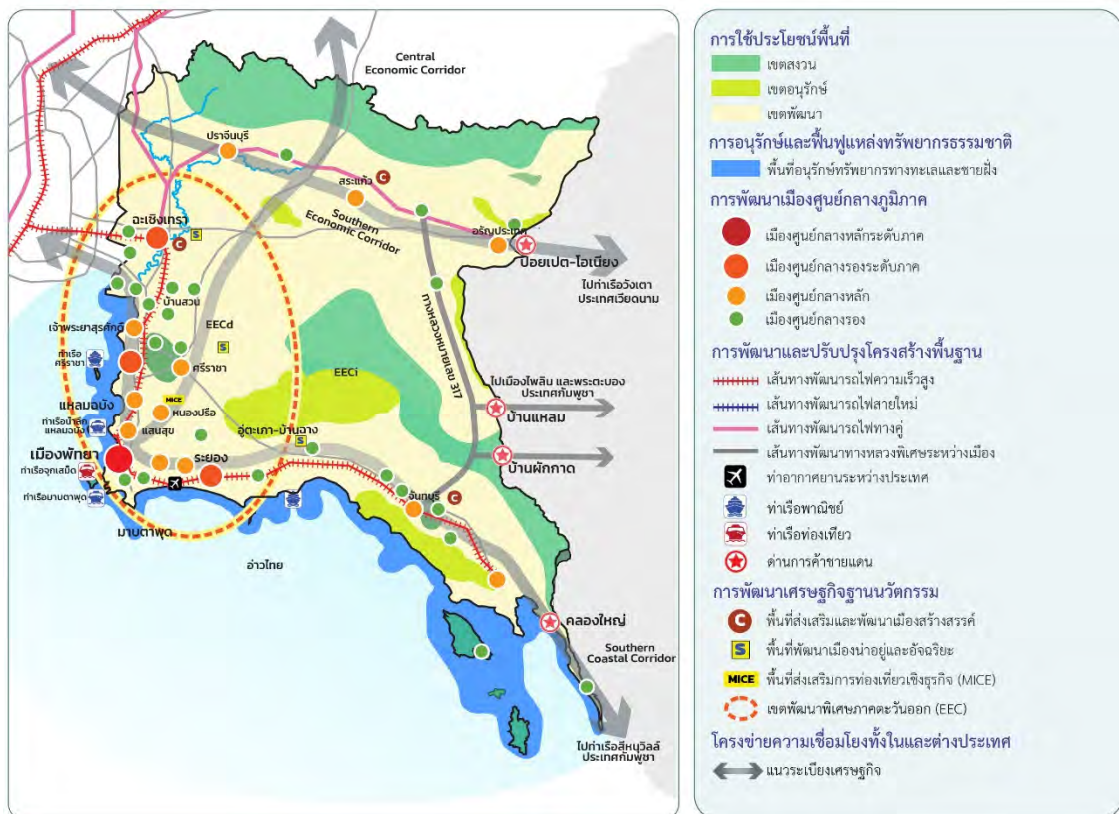
(๔) การพัฒนาเมืองกระชับเพื่อป้องกันการขยายตัวอย่างไร้ทิศทางไป และการเตรียมความพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเพื่อรองรับภัยพิบัติในเขตเมือง

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

๒) ภาคตะวันออก: พื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์แห่งอนาคต เป็นพื้นที่เกษตรและแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำระดับโลก ส่งเสริมการเป็นฐานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เพื่อการส่งออกและทดแทนการนำเข้าที่สำคัญที่สุดของประเทศ พร้อมทำหน้าที่กระจายความสำคัญทางด้านแหล่งงานภาคอุตสาหกรรมและบริการออกจากกรุงเทพมหานคร และรองรับแรงงานส่วนเกินจากภาคต่าง ๆ ของประเทศ ในขณะเดียวกันจะต้องจัดการพื้นที่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาบทบาททางด้านการเกษตรไม้ผลและท่องเที่ยวทางธรรมชาติสู่ความยั่งยืน ภายใต้การวางแผนนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคตะวันออก ไว้ดังนี้

- (๑) ส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมและบริการขั้นสูงแห่งอนาคต
- (๒) ส่งเสริมการเป็นแหล่งงานภาคบริการมูลค่าสูง
- (๓) ส่งเสริมการมุ่งเน้นพัฒนาในทุนมนุษย์ด้วยการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม
- (๔) พัฒนาด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงภาคการขนส่งระหว่างประเทศ
- (๕) ส่งเสริมการเป็นแหล่งเพาะปลูกไม้ผลเมืองร้อนระดับโลก (Thailand Premium Fruit)

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคตะวันออก

๓) ภาคเหนือ: พื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง และพื้นที่ป่าต้นน้ำสำคัญของประเทศไทย ด้วยฐานทรัพยากรธรรมชาติพื้นที่ป่าต้นน้ำที่สำคัญของประเทศไทย มีแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและมีการสืบสานวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ภาคเหนือจึงเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับโลก และด้วยความพร้อมด้านระบบคมนาคมขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน จึงมีศักยภาพเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้โดยสะดวก แต่การพัฒนาจะต้องสร้างให้เกิดความสมดุลในการอนุรักษ์ไปควบคู่กัน ภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคเหนือ ไว้ดังนี้

(๑) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าต้นน้ำสำคัญของประเทศให้คงความอุดมสมบูรณ์

(๒) พัฒนาศักยภาพของเมืองศูนย์กลางระดับภาคให้รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเอื้อต่อการอยู่อาศัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ โดยการพัฒนาเมืองเชียงใหม่และเมืองพิษณุโลกให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่ (Smart City) และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ

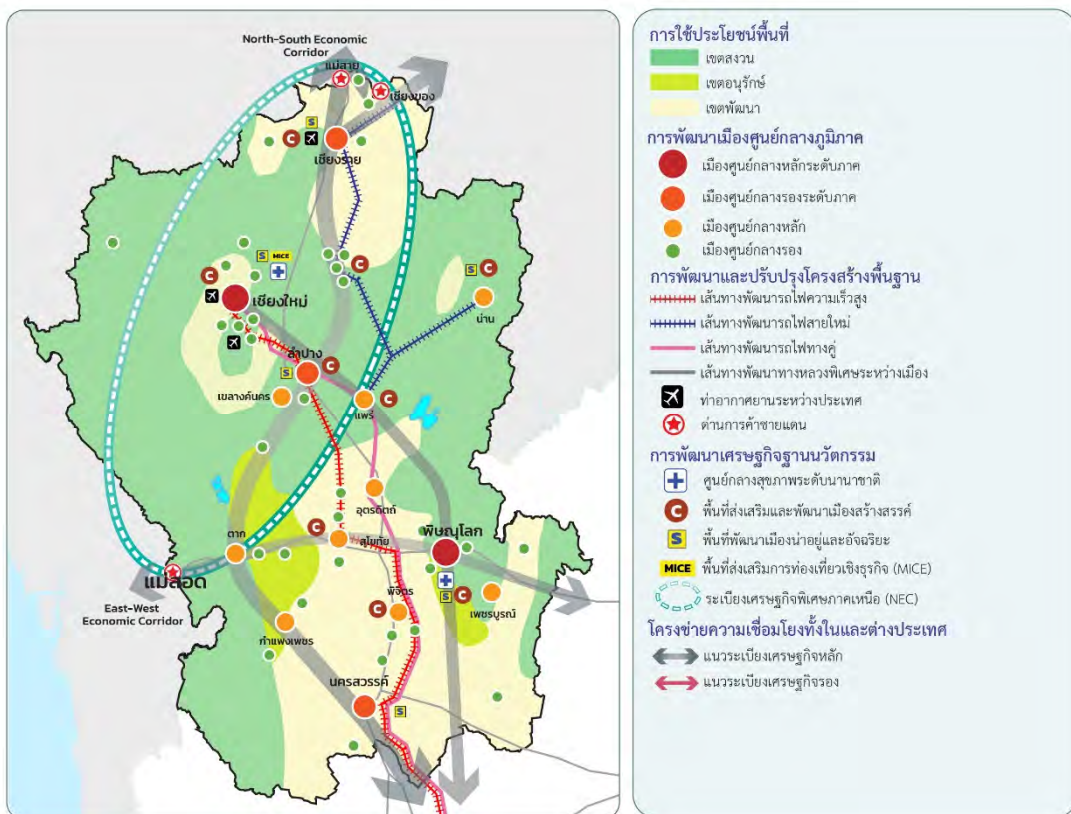
(๓) ส่งเสริมการเป็นแหล่งเพาะปลูกและฐานการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

(๔) พัฒนาฐานอุตสาหกรรมชีวภาพ ภายใต้แนวคิด BCG และส่งเสริมการพัฒนาพลังงานทางเลือกเพื่อการผลิตไฟฟ้าสู่ความยั่งยืนในภาคเหนือตอนล่าง

(๕) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ศิลปหัตถกรรม และวัฒนธรรมล้านนา

(๖) กำหนดการตั้งถิ่นฐานเมืองในที่ที่เหมาะสมลดความเสี่ยงจากการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(๗) ส่งเสริมการแก้ปัญหาหมอกควันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคเหนือ

๔) ภาคกลาง: พื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรม การท่องเที่ยว และสินค้าเกษตรคุณภาพสูง มุ่งสู่การเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูงด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว มีบทบาทของการเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่สำคัญของประเทศ ทั้งด้านการเพาะปลูกพืชเกษตร GI ที่มีมากถึง ๑๕ รายการ การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ประกอบกับสภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและมีระบบชลประทานครอบคลุม รวมถึงการทำปศุสัตว์และประมงเพื่อการส่งออก และการมีบทบาทในภาคการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ไทยแลนด์รีเวียรา และเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ภายใต้การวางผังนโยบายระดับประเทศ จึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคกลาง ไว้ดังนี้

(๑) พัฒนามาตรฐานฟาร์มเพื่อผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการทำเกษตร

(๒) พัฒนาเป็นศูนย์อุตสาหกรรมชีวภาพและการเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่อาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง

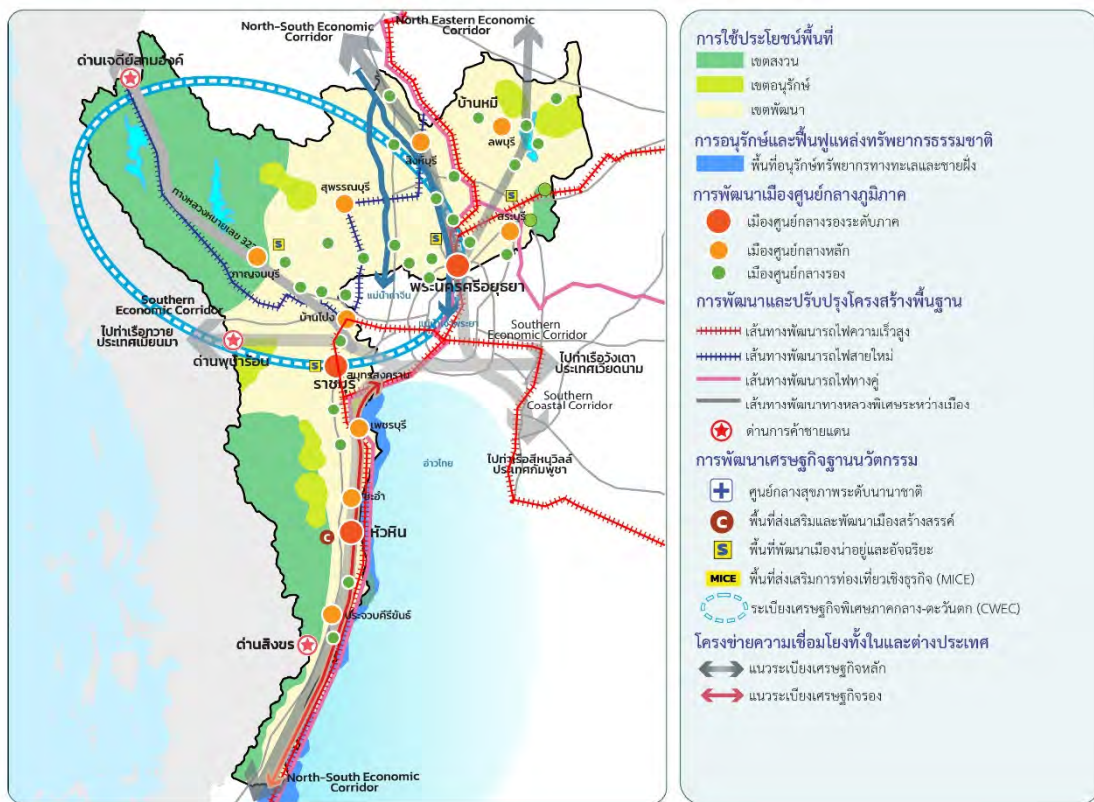
(๓) พัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลระดับนานาชาติ The Royal Coast ชะอำ - หัวหิน และท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก (อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา) สู่ตลาดท่องเที่ยวมูลค่าสูง

(๔) พัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจชายแดนและระบบโลจิสติกส์ทันสมัยครบวงจร

(๕) พัฒนาเมืองในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (CWEC) ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

(๖) เร่งฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล และการผลิตที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(๗) เพิ่มระบบการจัดการปัญหาอุทกภัยให้ครบวงจร เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงในปัจจุบัน

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคกลาง

๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: พื้นที่ฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรก้าวหน้า เศรษฐกิจชีวภาพ การท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และประตูการค้าสู่อินโดจีน มุ่งสู่การเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรก้าวหน้า ด้วยเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ พืชพลังงาน (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง) และแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุดของประเทศควบคู่กับศักยภาพด้านการทำปศุสัตว์ การเป็นเมืองประตูการค้าเชื่อมโยงอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และพร้อมจะเป็นจุดหมายด้านท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การวางผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไว้ดังนี้

(๑) ยกระดับศักยภาพของเมืองศูนย์กลางระดับภาคให้รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เป็นเมืองศูนย์กลางการลงทุน การบริการสุขภาพและศูนย์กลางการศึกษารองรับประเทศเพื่อนบ้าน

(๒) พัฒนาแหล่งผลิตเกษตรมูลค่าสูงพืชพลังงานและเทคโนโลยีชีวมวลเพื่อผลิตพลังงานทดแทน พร้อมสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และการพัฒนาเกษตรอัจฉริยะ

(๓) ส่งเสริมให้เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย (Food safety)

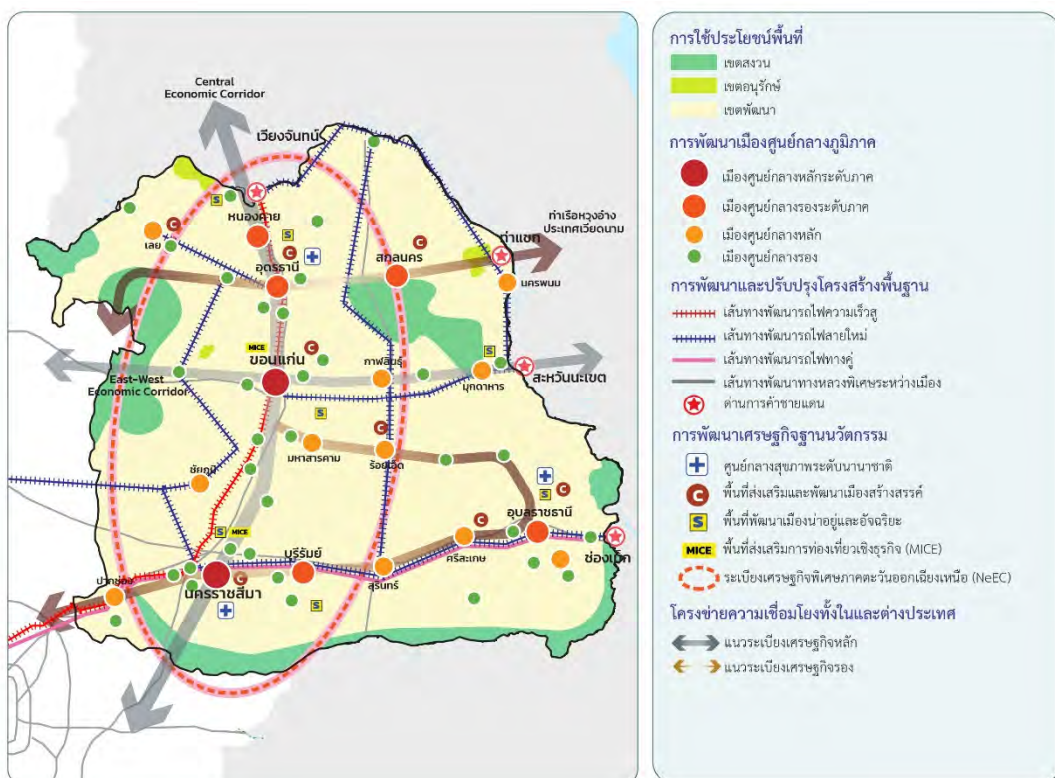
(๔) ส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสินค้าภาคเกษตรเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication, GI) ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(๕) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบชลประทาน และเร่งฟื้นฟูทรัพยากรดิน

(๖) พัฒนาเส้นทางฐานอุตสาหกรรมและศูนย์กลางโลจิสติกส์ของภูมิภาคอาเซียน

(๗) ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยเพื่อพัฒนาเป็นประตูเศรษฐกิจการค้าสู่อาเซียน

(๘) ส่งเสริมการเป็นจุดหมายสำคัญด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาคอินโดจีน เร่งแก้ปัญหาหน้าท่วมตามลุ่มน้ำต่าง ๆ และปัญหภัยแล้งอย่างถาวร

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๖) ภาคใต้: เมืองท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำระดับโลก เชื่อมโยงเศรษฐกิจสองคาบสมุทร และแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย จากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นคาบสมุทร ภาคใต้จึงมีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ด้วยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง ธรรมชาติ สุขภาพ และประวัติศาสตร์ โดยมีการท่องเที่ยวอันดามันที่สร้างมูลค่าให้ภาคการท่องเที่ยวได้สูงที่สุดในประเทศ พร้อมทั้งเป็นแหล่งปลูกพืชเศรษฐกิจ (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน) อันดับ ๑ ของประเทศ และเป็นเมืองการค้าระหว่างประเทศที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับ ๑ ของประเทศผ่านด่านการค้าชายแดนไทย -มาเลเซีย ภายใต้การวางแผนนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดกรอบการพัฒนาภาคใต้ ไว้ดังนี้

- (๑) ส่งเสริมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ให้เกิดการพึ่งพากันแบบกลุ่มเมือง โดยการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบ
- (๒) พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ และเพิ่มการเชื่อมโยงระหว่างสองคาบสมุทร
- (๓) ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลสู่ตลาดโลก
- (๔) เพิ่มศักยภาพ โอกาสการลงทุนด้วยการยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- (๕) สงวนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- (๖) จัดให้มีการป้องกันและระบบเตือนภัยพิบัติจากธรรมชาติทุกประเภท

กรอบนโยบายการพัฒนาภาคใต้

ส่วนที่ ๔

แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ การบริหารและการพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติและความร่วมมือของหน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แนวคิด เป้าหมาย และกรอบนโยบาย การใช้พื้นที่ประเทศแต่ละด้าน มาสู่การดำเนินการเชิงพื้นที่ โดยจัดทำขึ้นควบคู่กับแผนและแผนผังทางด้านกายภาพ มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ การบริหารและการพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ประเทศและให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนต่อไป ซึ่งแผนและผังทางด้านกายภาพเพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ประกอบด้วย แผนผัง ดังนี้

๑. การใช้ประโยชน์พื้นที่
๒. การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
๓. การพัฒนาเมืองและชนบท
๔. โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ
๕. โครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข
๖. โครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา
๗. โครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน
๘. โครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว
๙. โครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง
๑๐. โครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีสารสนเทศ
๑๑. พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐหรือกิจการเฉพาะที่รัฐจัดให้มีขึ้น
๑๒. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
๑๓. ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
๑๔. การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

๔.๑ แผนและแผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่

๑) หลักการ

แผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่ เป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการสงวนอนุรักษ์และการพัฒนาพื้นที่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ สงวนและอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ให้คงสภาพสมบูรณ์ไปพร้อมกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เพียงพอต่อการสร้างสมดุลด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นฐานทรัพยากรของประเทศ

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำทั่วประเทศให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการใช้พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในอนาคต

นโยบายที่ ๔ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

นโยบายที่ ๕ พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒) วัตถุประสงค์

(๑) สงวน อนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่แหล่งน้ำ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เมืองให้เติบโตอย่างยั่งยืนและรองรับการขยายตัวของประชากรเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๔) อนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดีและมีศักยภาพการผลิตสูงเพื่อความมั่นคงทางอาหาร

๓) สารสำคัญของผัง

แผนผังการใช้ประโยชน์พื้นที่กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ของประเทศ เป็น ๕ ส่วน ดังนี้

(๑) **พื้นที่ป่าไม้** หมายถึง พื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเพื่อการสงวนคุ้มครอง ดูแลรักษา และบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธาร และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จำแนกเป็น ๒ บริเวณ ประกอบด้วย

- **พื้นที่สงวนป่าไม้** ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

- **พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้** ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ และพื้นที่ป่าไม้ในที่ดินของรัฐอื่น ๆ

(๒) **พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ** หมายถึง พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และคุ้มครองแหล่งน้ำ ประกอบด้วยแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นทั่วประเทศ

(๓) **พื้นที่พัฒนาเมือง** หมายถึง พื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายและพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง

(๔) พื้นที่เกษตรกรรมขั้นดี หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์ หรือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดี เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารและผลิตสินค้าเกษตรที่ให้ผลตอบแทนสูงหรือรองรับอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อการส่งออก โดยรัฐใช้ลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรกรรม เช่น โครงการชลประทาน โครงการป้องกันน้ำท่วม หรือมีการจัดรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาทดแทนการผลิตทางการเกษตร จากแหล่งผลิตของที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพิเศษในการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพนี้ได้

(๕) พื้นที่เกษตรกรรม หมายถึง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ จำแนกเป็น ๒ บริเวณ ประกอบด้วย

- **พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง** เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้เพื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรมในการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของประเทศ ลักษณะของพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูง ให้ผลผลิตเกษตรในระดับปานกลางถึงสูง สามารถพัฒนาระบบชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมขั้นดีที่มีผลผลิตสูงต่อไป

- **พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป** เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการผลิตทางการเกษตรค่อนข้างต่ำหรือไม่เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตร เนื่องจากให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน หรืออาจมีการเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ การใช้พื้นที่ทำการเกษตรจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ โดยใช้มาตรการและความเหมาะสมร่วมกัน

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาการใช้ประโยชน์พื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ การสงวนอนุรักษ์และเพิ่มพื้นที่ป่าธรรมชาติของประเทศ

ตัวชี้วัด ๑.๑ สัดส่วนพื้นที่ป่าธรรมชาติ (พื้นที่ป่าคงสภาพ พื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ป่าชายเลนที่มีสภาพเป็นป่า และพื้นที่ป่าในที่ดินของรัฐ) ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)

ตัวชี้วัด ๑.๒ สัดส่วนพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่แหล่งน้ำต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๓ การพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่พัฒนาต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ร้อยละ)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ๑๒ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ สงวนและอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ให้คงสภาพสมบูรณ์ไปพร้อมกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ที่เพียงพอต่อการสร้างสมดุลด้านสิ่งแวดล้อมและเป็นฐานทรัพยากรของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ป่าไม้ จำแนกเป็น ๓ บริเวณ ประกอบด้วย

- พื้นที่สงวนป่าไม้ ประกอบด้วย (๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) (๒)

อุทยานแห่งชาติ (๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

- พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ ประกอบด้วย (๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) (๒)

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) (๓) วนอุทยาน (๔) สวนพฤกษศาสตร์ (๕) สวนรุกขชาติ (๖) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (๗) เขตป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ (๘) เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นที่ดินของรัฐ และ (๙) พื้นที่ป่าไม้ในที่ดินของรัฐอื่น ๆ

- พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (๑) เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) (๓) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A) (๔) เขตพัฒนาเกษตรกรรม

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ รักษาพื้นที่ป่าไม้ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงสภาพสมบูรณ์ และป้องกันปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้

๑. จัดทำและปรับปรุงแผนที่แนวเขตป่าไม้ตามกฎหมายให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. จัดทำเครื่องหมายแนวเขตพื้นที่ป่าไม้ในภูมิประเทศจริงที่ถาวรให้สอดคล้องกับแนวเขตในพื้นที่

๓. ส่งเสริมการปลูกป่ากันชน เพื่อควบคุมการขยายพื้นที่ของชุมชนที่ครอบครองทำประโยชน์ในเขตป่าไม้

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่สงวนป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๒ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าอย่างมีประสิทธิภาพ

๑. ส่งเสริมการปลูกป่าธรรมชาติในพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายและที่ดินของรัฐ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่สงวนป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในที่ดินของรัฐที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ตามกฎหมายให้เป็นป่าเศรษฐกิจ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ในบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเพื่อเศรษฐกิจ (โซน E) และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เหมาะสมต่อการเกษตร (โซน A)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของเนื้อที่ในแปลงที่ดินที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เป็นไปตามเงื่อนไขในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ในบริเวณเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกป่าเศรษฐกิจในที่ดินของตนเองด้วยการสร้างแรงจูงใจ เช่น การลดหย่อนภาษี การสนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งรับซื้อไม้ และการขายคาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) จากการปลูกป่าเศรษฐกิจ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ ในบริเวณเขตพัฒนาเกษตรกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำทั่วประเทศให้คงสภาพไว้อย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ ประกอบด้วย แนวเขตแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นทั่วประเทศ

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ รักษาพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันให้คงสภาพสมบูรณ์

พิสูจน์และสอบเขตตามเอกสารสิทธิ์ ตามแนวแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนโดยหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ แก้ไขปัญหาการรุกรานแหล่งน้ำธรรมชาติ

จัดการและแก้ไขปัญหารุกรานแหล่งน้ำแนวเขตอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยจัดระเบียบสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกราน ร่วมกับการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ ประเภทแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการใช้พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการบริหารเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมือง** หมายถึง พื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายและพัฒนาเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง ประกอบด้วย พื้นที่ที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา)

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พื้นฟูเมืองเดิมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองได้อย่างยั่งยืน

๑. ผลักดันการตราพระราชบัญญัติฟื้นฟูเมือง เพื่อใช้กลไกการแปลงสิทธิการถือครองอสังหาริมทรัพย์ (Right Conversion) ในการปรับปรุงพื้นที่เมืองชั้นในและชั้นกลางให้มีศักยภาพรองรับกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความหนาแน่นสูง
๒. จัดทำผังฟื้นฟูเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพให้รองรับการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีความหนาแน่นสูง

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมือง**

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานรับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ควบคุมการขยายตัวของพื้นที่เมืองให้อยู่ในขอบเขตพื้นที่ที่เหมาะสม

กำหนดเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง (Urban Growth Boundary : UGB) ให้ชัดเจน

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมือง**

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานรับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่เมือง

๑. ผลักดันให้มีการนำมาตรการจูงใจและส่งเสริมการพัฒนา ให้เจ้าของที่ดินหรือนักพัฒนาที่ดินเอกชน ดำเนินโครงการพัฒนาที่ดินในเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง เช่น การให้อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดินเพิ่มขึ้น (FAR Bonus) การใช้มาตรการภาษีเพื่อการจูงใจ (Tax Incentives) ในการกำหนดเขตส่งเสริมการลงทุน (Investment Promotion Zone) หรือมาตรการโอนสิทธิการพัฒนา (Transfer of Development Right)
๒. พัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน (Mixed-Use) บนพื้นที่ที่มีศักยภาพ ในเขตพื้นที่รอบสถานีขนส่งสาธารณะ (TOD)
๓. พัฒนาและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่เพียงพอต่อขนาดประชากรและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตเมือง โดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการสาธารณะที่เพียงพอ ทั้งขีดความสามารถในการรองรับและระดับการให้บริการ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาเมือง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคม

นโยบายที่ ๔ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี** หมายถึง พื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์ หรือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตดี เป็นพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองไว้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร เช่น โครงการชลประทาน โครงการป้องกันน้ำท่วม หรือมีการจัดรูปที่ดิน รวมถึงพื้นที่ผลิตพืชที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีเทคโนโลยีใดมาทดแทนการผลิตทางการเกษตร จากแหล่งผลิตของที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความพิเศษในการให้ผลผลิตที่มีคุณภาพนี้ได้
- **พื้นที่เกษตรกรรม** หมายถึง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่ควรคุ้มครองไว้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ จำแนกเป็น ๒ บริเวณ ประกอบด้วย
 - **พื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง** เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนไว้เพื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรมในการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรของประเทศ ลักษณะของพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูง ให้ผลผลิตเกษตรในระดับปานกลางถึงสูง สามารถพัฒนาระบบชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีที่มีผลผลิตสูงต่อไป
 - **พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป** เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการผลิตทางการเกษตรค่อนข้างต่ำ หรือไม่เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าเกษตร เนื่องจากให้ผลผลิตไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน หรืออาจมีการเสี่ยงต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ การใช้พื้นที่ทำการเกษตรจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ โดยใช้มาตรการและความเหมาะสมร่วมกัน

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพเพื่อเป็นฐานการผลิตภาคเกษตรและสร้างความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน

๑. ปรับปรุงกฎระเบียบหรือกำหนดมาตรการคุ้มครองที่ดินเพื่อการเกษตรเพื่อไม่ให้ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกการเกษตร
๒. สร้างมาตรการจูงใจให้เกษตรกรรักษาพื้นที่เกษตรกรรม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เกษตรกรรมชั้นดี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาศักยภาพของพื้นที่เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร

๑. กำหนดเขตความเหมาะสมการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุด ตรงตามศักยภาพของที่ดินและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด (Zoning และ Agri-Map)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เกษตรกรรมขั้นดี
- พื้นที่เกษตรกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อกระบวนการผลิตภาคเกษตร เช่น การพัฒนาระบบชลประทาน การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เกษตรกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. พัฒนาและพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคการเกษตร เช่น การฟื้นฟูคุณภาพของทรัพยากรดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคเกษตร

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เกษตรกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรการที่ ๓ พัฒนาพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่าและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และมูลค่า

๑. พัฒนาพื้นที่เกษตรสร้างมูลค่า ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย (Smart Farming) เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรให้สูงขึ้น
๒. พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เกษตรกรรมขั้นดี
- พื้นที่เกษตรกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายที่ ๕ พัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพและยุทธศาสตร์การพัฒนา
อุตสาหกรรมของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์พัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
 - เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง
 - พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ประกอบด้วย

o ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง

o ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุตรดิตถ์ และหนองคาย

o ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (Central-Western Economic Corridor : CWEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี

o ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) ครอบคลุมพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ จัดเตรียมพื้นที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนา
อุตสาหกรรมของประเทศ โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

กำหนดเขตศักยภาพสำหรับการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสม ซึ่งควรเป็นพื้นที่นอกเขต
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพผลิตดีและเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย
พิบัติ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศอัจฉริยะ (Smart Eco) ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยกระดับพื้นที่อุตสาหกรรมในปัจจุบันและพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมใหม่สู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงอุตสาหกรรม

(ร่าง) แผนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

- พื้นที่ป่าไม้
- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ
- พื้นที่พัฒนาเมือง
- พื้นที่เกษตรกรรมขั้นดี
- พื้นที่เกษตรกรรม

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๒ แผนและแผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

๑) หลักการ

แผนผังการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค สร้างสมดุลของระบบเมืองเป็นลำดับศักดิ์ตามทฤษฎีแหล่งกลาง โดยยกระดับการพัฒนาเมืองรองให้เป็นศูนย์กลางภูมิภาค โดยใช้มาตรการทางผังเมืองผสมผสานการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกมิติ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่เหมาะสม การมีแนวทางการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย และการพัฒนาที่อยู่อาศัยรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรเมืองอย่างเพียงพอ ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัย และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

นโยบายที่ ๒ พัฒนากทม.มหานครให้เป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียและเป็นเมืองระดับโลก (World City)

นโยบายที่ ๓ กระจายความเจริญสู่ภาค และสร้างความสมดุลของระบบชุมชน

นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เมืองชนเมือง (Conurbation) อย่างบูรณาการ

นโยบายที่ ๕ พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและเพียงพอในเขตเมือง

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อส่งเสริมการตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัยพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

(๒) เพื่อยกระดับเมืองศูนย์กลางระดับประเทศและระดับภาค ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การลงทุน และการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในระดับเอเชียและระดับโลก

(๓) เพื่อสร้างสมดุลของระบบเมือง ในการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค สนับสนุนการพัฒนาเมืองศูนย์กลางระดับต่างๆ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการบริการ ให้มีความเชื่อมโยงของเมืองอย่างเหมาะสม

(๔) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการพัฒนาพื้นที่เมืองชนเมืองให้มีการบริหารจัดการที่ดี

(๕) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้เปราะบางในเขตเมือง ให้เกิดประสิทธิภาพ

๓) สาระสำคัญของผัง

(๑) พัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ ในปี ๒๕๘๐ มุ่งยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ ที่สอดคล้องกับความเป็นศูนย์กลางของเมืองแต่ละลำดับศักดิ์ ดังนี้

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร

- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง จากเดิม ๖ แห่ง ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ เมืองนนทบุรี เมืองขอนแก่น เมืองหาดใหญ่ เมืองนครราชสีมา เมืองพัทยา และ ยกย่อง ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองภูเก็ต และ เมืองพิษณุโลก

• **เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)** จำนวน ๒๓ แห่ง จากเดิม ๑๕ แห่ง ได้แก่ เมืองอุดรธานี เมืองปากเกร็ด เมืองสุราษฎร์ธานี เมืองนครสวรรค์ เมืองนครศรีธรรมราช เมืองอุบลราชธานี เมืองเชียงราย เมืองพระนครศรีอยุธยา เมืองตรัง เมืองนครปฐม เมืองลำปาง เมืองระยอง เมืองสมุทรปราการ เมืองสมุทรสาคร เมืองกระบี่ และ ยกระดับ ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองสงขลา เมืองยะลา เมืองสุรินทร์ เมืองสกลนคร เมืองราชบุรี เมืองฉะเชิงเทรา เมืองสระบุรี เมืองชลบุรี

• **เมืองศูนย์กลางหลัก (City)** จำนวน ๙๐ แห่ง จากเดิม ๕๔ แห่ง

• **เมืองศูนย์กลางรอง (Town)** จำนวน ๒๒๓ แห่ง จากเดิม ๑๐๔ แห่ง

ทั้งนี้ เมืองศูนย์กลางในแต่ละลำดับศักดิ์ของประเทศไทยจะมีบทบาทและระดับการให้บริการเชิงพาณิชย์ และการให้บริการสาธารณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

ลำดับศักดิ์เมือง	บทบาทและระดับการให้บริการเชิงพาณิชย์และการให้บริการสาธารณะ
ลำดับศักดิ์ที่ ๑ เมืองศูนย์กลางระดับ นานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City)	มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการระดับประเทศ และระดับนานาชาติ โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่สำคัญของรัฐบาล สำนักงานใหญ่ขององค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศและบริษัทต่างชาติ สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินระดับประเทศ สถานประกอบการขนาดใหญ่ รวมถึงเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูง
ลำดับศักดิ์ที่ ๒ เมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City)	มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจที่มีความสำคัญระดับภาค และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในแต่ละภาค บริษัทเอกชนที่ทำการค้าระหว่างประเทศ และเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูงทั้งในด้านการให้บริการสาธารณสุขและการศึกษา
ลำดับศักดิ์ที่ ๓ เมืองศูนย์กลางรองระดับ ภาค (Sub-Regional City)	มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจและการให้บริการสาธารณะระดับภาค โดยเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญในแต่ละภาค บริษัทเอกชนที่ทำการค้าระหว่างประเทศ และเป็นที่ตั้งของสถานที่ให้บริการสาธารณะในระดับสูง แต่มีจำนวน ขนาด และระดับความสำคัญรองลงไปจากเมืองศูนย์กลางระดับภาค
ลำดับศักดิ์ที่ ๔ เมืองศูนย์กลางหลัก (City)	มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการให้บริการระดับกลุ่มจังหวัด เป็นที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด สถานประกอบการการค้าและการบริการขนาดใหญ่ นิคมอุตสาหกรรมและคลังสินค้า สถาบันอุดมศึกษาระดับภาคและจังหวัด
ลำดับศักดิ์ที่ ๕ เมืองศูนย์กลางรอง (Town)	มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการให้บริการระดับจังหวัด เป็นที่ตั้งของศาลากลางและหน่วยงานภาครัฐประจำจังหวัด สถานประกอบการด้านการค้าและบริการขนาดกลาง โรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาประจำจังหวัด

ที่มา: กรมโยธาธิการและผังเมือง. (๒๕๖๔).

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง โดยผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโตแบบพื้นที่กลุ่มเมือง เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประกอบด้วยพื้นที่กลุ่มเมืองชนเมือง ดังนี้

(๒.๑) พื้นที่เมืองชนเมืองระดับประเทศ

- กลุ่มเมืองกรุงเทพมหานครและเมืองปริมณฑล
- กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก : EEC (จังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา)

(๒.๒) พื้นที่เมืองชนเมืองระดับภาค

- กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน
- กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา

(๒.๓) พื้นที่เฝ้าระวังภัยอุทกภัยและภัยดินถล่ม

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน มีดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของบริษัทชั้นนำของโลกระดับภูมิภาคเอเชีย เป็นศูนย์กลางทางการเงินและการธนาคาร รวมถึงเป็นแหล่งการค้าที่สำคัญในระดับนานาชาติ ตัวชี้วัด ค่าดัชนีชี้วัดความเป็นเมืองระดับโลกมีอันดับดีขึ้น (World's Best Cities Index)

เป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตัวชี้วัด อัตราการเปลี่ยนแปลง GDP เฉลี่ยของจังหวัดที่เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในลำดับศักดิ์ที่ ๑ - ๕ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๓ เกิดการบูรณาการการบริหารจัดการ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในกลุ่มพื้นที่เมืองชนเมืองร่วมกันผ่านคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง

ตัวชี้วัด แผนแม่บทการพัฒนาและการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง

เป้าหมายที่ ๔ พื้นที่เมืองได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติลดลง โดยเมืองจะต้องมีมาตรการป้องกันผลกระทบจากอุทกภัย

ตัวชี้วัด จำนวนเมืองในพื้นที่เสี่ยงภัยในคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี มีมาตรการป้องกันผลกระทบจากอุทกภัยเพิ่มขึ้น ๓๓๐ แห่ง

เป้าหมายที่ ๕ ประชากรกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้มีรายได้ปานกลาง ผู้สูงอายุ และกลุ่มเปราะบางในเขตเมืองสามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย และปานกลางเพิ่มขึ้น

๕) นโยบายการพัฒนา

ผังนโยบายการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ๑๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การตั้งถิ่นฐานให้มีความปลอดภัย และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี
- พื้นที่เมืองและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม ในกรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มิลลิเมตรต่อวันขึ้นไป

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัย

๑. กำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม และดินถล่ม และเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชน
๒. จัดโซนพื้นที่ชะลอน้ำ กักเก็บน้ำ และระบายน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อป้องกันอุทกภัยและดินถล่ม
๓. พัฒนาระบบชะลอน้ำ เช่น การปลูกป่าต้นน้ำ พัฒนาพื้นที่กักเก็บน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝาย แก้มลิง และพื้นที่ปลายน้ำ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง เพื่อการระบายน้ำได้อย่างสะดวก
๔. ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ไม่ส่งเสริมการตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ องศา พื้นที่ลุ่มต่ำที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก และพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นทางน้ำหลาก

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี ทั่วประเทศ
- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม กรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มิลลิเมตรต่อวันขึ้นไป ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันภัยพิบัติในเขตเมืองที่เสี่ยงอุทกภัยอย่างยั่งยืน

๑. จัดทำแนวป้องกันน้ำท่วมชุมชนด้วยสิ่งก่อสร้างหรือแนวป้องกันทางธรรมชาติ
๒. ป้องกันน้ำท่วมชุมชนด้วยมาตรการทางผังเมือง เช่น ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเข้มงวด และกำหนดอัตราส่วนของพื้นที่อาคารคลุมดินต่อพื้นที่ของแปลงที่ดิน (BCR) เพื่อให้มีพื้นที่ถอยร่นพื้นที่ซึมน้ำ และพื้นที่สีเขียวชะลอน้ำเพิ่มขึ้นในพื้นที่เมือง
๓. ออกแบบภูมิทัศน์เมืองเพื่อช่วยในการจัดการกับทรัพยากรน้ำ (Water Sensitive Urban Design: WSUD) เช่น เพิ่มพื้นที่รับน้ำชั่วคราวหรือสวนน้ำฝน พื้นที่เก็บน้ำใต้ดินของเมือง และกำหนดพื้นที่โล่งรองรับน้ำนอกพื้นที่เมือง เป็นต้น

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการที่ ๓ ออกแบบและบริหารจัดการเมือง ที่ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เพื่อให้เมืองฟื้นคืนสภาพได้อย่างรวดเร็ว พร้อมรับวิกฤตต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยแนวคิด Resilience City

๑. ออกแบบงานด้านวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคาร สิ่งปลูกสร้าง โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่ต้องมีความมั่นคง แข็งแรง ยืดหยุ่น สามารถปรับคืนสภาพหลังวิกฤตได้อย่างรวดเร็ว และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. จัดเตรียมพื้นที่สาธารณะที่มีความปลอดภัยให้พร้อมเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ในกรณีฉุกเฉิน พร้อมแผนเผชิญเหตุ ระบบเตือนภัย และเส้นทางอพยพ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี ทั่วประเทศ
- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม กรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มิลลิเมตรต่อวันขึ้นไป ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการที่ ๔ บริหารจัดการพื้นที่ชนบทที่เสี่ยงอุทกภัยและดินถล่ม

๑. จัดทำแผนการเกษตร เลือกประเภทพืช และรอบการเพาะปลูก ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อลดความเสียหายจากอุทกภัย
๒. กำหนดพื้นที่ลุ่มต่ำที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ให้เป็นพื้นที่รับน้ำชั่วคราวในช่วงฤดูน้ำหลาก โดยมีมาตรการชดเชย เยียวยา

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ตามคาบอุบัติ ๑๐๐ ปี ทั่วประเทศ
- พื้นที่เมืองและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงดินถล่ม กรณีที่ฝนตก ๑๐๐ มิลลิเมตรต่อวันขึ้นไป ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายที่ ๒ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียและเป็นเมืองระดับโลก (World City)

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City) จำนวน ๑ แห่ง

ได้แก่ กรุงเทพมหานคร

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาเศรษฐกิจ สร้างการแข่งขัน ให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และนวัตกรรมของภูมิภาค

ส่งเสริมการลงทุนธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยี อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ เช่น การท่องเที่ยว วัฒนธรรม บันเทิง การออกแบบ และสตาร์ทอัพ

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรการที่ ๒ พัฒนาเศรษฐกิจ สร้างการแข่งขัน ให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน และนวัตกรรมของภูมิภาค

๑. ปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง โดยใช้หลักการออกแบบอารยสถาปัตย์ (Universal Design)
๒. เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง
๓. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการประชุมนานาชาติ (MICE) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น ด้านเทคโนโลยี การเงิน การแพทย์ อาหาร การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม และ BCG
๔. จัดเตรียมพื้นที่สำหรับพัฒนาศูนย์วิจัยและนวัตกรรมนานาชาติ สนับสนุนการวิจัยทางการแพทย์สู่ระดับแนวหน้าของเอเชีย

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการที่ ๓ ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน และอัจฉริยะ

๑. ยกกระดับโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะด้านคมนาคมขนส่งสาธารณะในเขตเมืองและเชื่อมโยงปริมณฑลอย่างทั่วถึง ให้คนทุกกลุ่มเข้าถึงได้ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๒. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศ
๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบโทรคมนาคมและสื่อสารความเร็วสูงที่ทันสมัย (๕G) และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัล

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

นโยบายที่ ๓ กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และสร้างความสมดุลของระบบชุมชน พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/ National City) จำนวน ๑ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City) จำนวน ๒๓ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางหลัก (City) จำนวน ๙๐ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางรอง (Town) จำนวน ๒๒๓ แห่ง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคและเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ให้เป็น ศูนย์กลางเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่พื้นที่ภาค

๑. ยกระดับเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคให้เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลก ในการเป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ และการท่องเที่ยว ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะด้านการเดินทาง และการขนส่งสินค้าทั้งท่าเรือ สนามบิน ระบบราง และศูนย์โลจิสติกส์
๒. ยกระดับเมืองศูนย์กลางรองระดับภาคกับเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ด้วยการพัฒนาระบบขนส่ง และห่วงโซ่อุตสาหกรรมการผลิต เพิ่มการหมุนเวียนของทรัพยากร โอกาสทางเศรษฐกิจ เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค เมืองศูนย์กลางหลัก และเมืองศูนย์กลางรองของภูมิภาค
๓. ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ระบบสัญญาณ ๕G สนับสนุนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
๔. พัฒนาสถานพยาบาลขนาดใหญ่มาตรฐาน JCI รองรับบริการให้บริการรักษาพยาบาลระดับสากล
๕. สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยและสถาบันอาชีวศึกษาในภูมิภาค พัฒนาเป็นศูนย์วิจัยและนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับศักยภาพของภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City)
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

มาตรการที่ ๒ เพิ่มศักยภาพและความสามารถในการให้บริการสาธารณะของเมืองในทุกระดับ

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะที่เหมาะสมกับเมืองศูนย์กลางตามลำดับศักดิ์ ดังตารางกิจกรรมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ของผังนโยบายระดับประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/National City)
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ กำหนดทิศทางการเติบโตของเขตเมืองใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

ศึกษาจัดทำเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นเทศบาลในอนาคต เพื่อให้พื้นที่เมืองสามารถสะท้อนความเป็นศูนย์กลางและการบริการโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พื้นที่เป้าหมาย -

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ)

นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เมืองชนเมือง (Conurbation) อย่างบูรณาการ

พื้นที่เป้าหมาย

- กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก : EEC (จังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา)
- กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน
- กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง รองรับการพัฒนาแบบกลุ่มเมือง

ของภาค

๑. จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่เมืองชนเมือง โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้สอดคล้องกับบทบาทของพื้นที่
๒. ผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
- กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน
- กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

มาตรการที่ ๒ พัฒนาพื้นที่กลุ่มเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจนานาชาติ

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) และจัดให้มีระบบขนส่งมวลชนประสิทธิภาพสูงเชื่อมโยงระหว่างเมือง
๒. เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตปริมณฑล สนับสนุนการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และเป็นพื้นที่ช่วยดูดซับก๊าซเรือนกระจก และลดเกาะความร้อนเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- กลุ่มเมืองภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคม

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

๑. พัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุดสู่ท่าเรืออัจฉริยะ
๒. พัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภา สู่ท่าอากาศยานอัจฉริยะ
๓. พัฒนาที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพในอำเภอบ้านฉาง และอำเภอศรีราชา เพื่อรองรับการอยู่อาศัยของกลุ่มแรงงาน
๔. ควบคุมการพัฒนาอุตสาหกรรม ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ลดการปล่อยคาร์บอน ด้วยมาตรการทางผังเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรการที่ ๔ ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญของภาค

๑. พัฒนาระบบรถไฟฟ้าหรือระบบขนส่งมวลชนระหว่างเชียงใหม่ - ลำพูน
๒. จัดทำแผนแม่บทเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ล้านนา
๓. พัฒนาศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรในจังหวัดลำพูน
๔. เพิ่มพื้นที่สีเขียว สนับสนุนการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และลดมลพิษทางอากาศ

พื้นที่เป้าหมาย

- กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕. พัฒนาท่าเรือน้ำลึกสงขลาสู่ท่าเรืออัจฉริยะ รองรับขนส่งและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ
๖. พัฒนาเมืองศูนย์กลางโลจิสติกส์และการค้าชายแดน โดยการพัฒนาเขตปลอดภาษี และพัฒนาศูนย์ธุรกิจขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์ (Cargo Complex)
๗. จัดทำแผนพัฒนาระบบระบายน้ำและพื้นที่กักเก็บน้ำในเขตเมืองขนาดใหญ่เพื่อป้องกันน้ำท่วม

พื้นที่เป้าหมาย

- กลุ่มเมืองหาดใหญ่-สงขลา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลัง

นโยบายที่ ๕ พัฒนาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและเพียงพอในเขตเมือง
พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/ National City) จำนวน ๑ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City) จำนวน ๒๓ แห่ง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับคนทุกกลุ่ม

๑. จัดสร้างโครงการที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งงาน สถานศึกษา และระบบขนส่งมวลชน (Transit-Oriented Development: TOD) เพื่อลดเวลาเดินทางและสร้างความสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งงาน
๒. พัฒนาที่อยู่อาศัยภาครัฐ รองรับผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ ผู้มีความต้องการพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง โดยใช้พื้นที่ใกล้ระบบขนส่งมวลชนเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/ National City)
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อการอยู่อาศัย และการมีสุขภาวะที่ดีของประชาชน

๑. ปรับปรุงพื้นที่อยู่อาศัยเก่าในเขตเมือง เช่น พื้นที่เสื่อมโทรม ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีและน่าอยู่ โดยเพิ่มพื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียว และระบบสาธารณูปโภคที่ทันสมัย
๒. จัดทำแผนการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ตอบโจทย์การเติบโตของเมือง เช่น เพิ่มที่อยู่อาศัยแบบผสมผสาน (mixed-use) รองรับประชากรที่เพิ่มขึ้น และสร้างสมดุลระหว่างการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย การค้า และพื้นที่สีเขียว
๓. พัฒนาขนส่งมวลชนระบบรางภายในเมืองที่เหมาะสมตามขนาดประชากร ส่งเสริมการเดินทางที่ประหยัดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับชาติ (International/ National City)
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City)
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

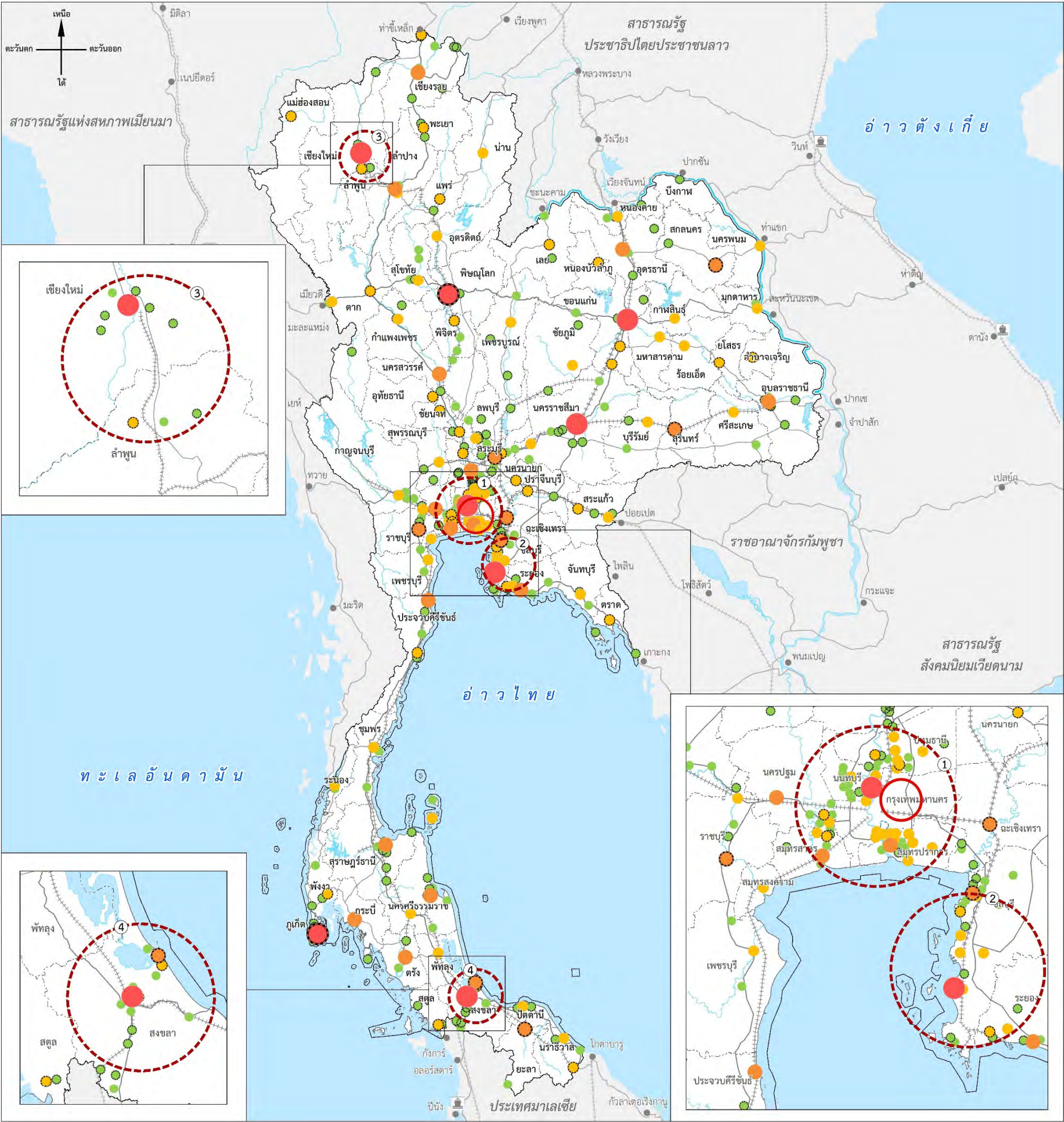
ตารางกิจกรรมการพัฒนาเมืองตามลำดับศักดิ์ของผังนโยบายระดับประเทศ

ลำดับศักดิ์ของเมือง	กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ	พื้นที่เป้าหมาย
เมืองศูนย์กลาง ระดับนานาชาติ/ชาติ (International/ National City)	• ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการระหว่างประเทศ • สำนักงานใหญ่ด้านสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และตลาดหลักทรัพย์ • สถานพยาบาลเฉพาะทางขั้นสูง โรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล • สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรม • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุน การบริการภาครัฐและเอกชนด้วยระบบดิจิทัลอัจฉริยะ +อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่ต่ำกว่า ๕G • ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ (MICE) • สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับโลก • โรงแรมระดับ ๕ ดาว และโรงแรมเครือข่ายระดับโลก • ศูนย์กลางคมนาคมและการขนส่งระหว่างประเทศ และในประเทศ ทั้งทางบก น้ำ อากาศ • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • ศูนย์กลางการบริหารราชการระดับประเทศ • ศูนย์วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ศิลปะ วิทยาการ ระดับประเทศ • ศูนย์การค้า สินค้าระดับไฮเอนด์ สนามกีฬา สวนสาธารณะ ระดับประเทศ	กรุงเทพมหานคร
เมืองศูนย์กลางหลัก ระดับภาค (Regional City)	• ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการระหว่างประเทศ • สำนักงานใหญ่ด้านสถาบันการเงินระหว่างประเทศ และตลาดหลักทรัพย์ • สถานพยาบาลเฉพาะทาง โรงพยาบาลศูนย์ที่ได้รับการรับรอง ตามมาตรฐานสากล • สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรม • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุน การบริการภาครัฐและเอกชนด้วยระบบดิจิทัลอัจฉริยะ +อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่ต่ำกว่า ๕G • ศูนย์ประชุมและนิทรรศการระดับนานาชาติ (MICE) • สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับโลก และระดับเอเชีย • โรงแรมระดับ ๕ ดาว และโรงแรมเครือข่ายระดับโลก • ศูนย์กลางคมนาคมและการขนส่งระหว่างประเทศ และในประเทศ ทั้งทางบก น้ำ อากาศ	๘ เมือง ได้แก่ • เมืองเชียงใหม่ • เมืองนนทบุรี • เมืองขอนแก่น • เมืองหาดใหญ่ • เมืองนครราชสีมา • เมืองพัทยา • เมืองภูเก็ต • เมืองพิษณุโลก

ลำดับศักดิ์ของเมือง	กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ	พื้นที่เป้าหมาย
	• ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • ศูนย์กลางการเรียนรู้ศิลปะ วิทยาการ และวัฒนธรรมระดับภูมิภาค • ศูนย์การค้า และห้างสรรพสินค้าระดับไฮเอนด์ • สวนสาธารณะระดับภาค	
เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)	• ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการระหว่างประเทศ • สำนักงานใหญ่ด้านสถาบันการเงินระหว่างประเทศ • สถานพยาบาลเฉพาะทาง โรงพยาบาลศูนย์ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล • สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนานวัตกรรม • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริการภาครัฐและเอกชนด้วยระบบดิจิทัลอัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไม่ต่ำกว่า ๕G • สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมายปลายทางระดับประเทศ • โรงแรมระดับ ๔ - ๕ ดาว และโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) • ศูนย์กลางคมนาคมและการขนส่งของภาค • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • ศูนย์กลางการเรียนรู้ศิลปะ วิทยาการ และวัฒนธรรมระดับภาค • ห้างสรรพสินค้า และห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ • สวนสาธารณะระดับเมือง	๒๓ เมือง เช่น • เมืองอุดรธานี • เมืองสุราษฎร์ธานี • เมืองนครสวรรค์ • เมืองนครศรีธรรมราช • เมืองอุบลราชธานี • เมืองเชียงราย • เมืองนครปฐม • เมืองระยอง • เมืองสมุทรปราการ • เมืองกระบี่ • เมืองสงขลา • เมืองชลบุรี
เมืองศูนย์กลางหลัก (City)	• ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การบริการ • สถาบันการเงิน • โรงพยาบาลศูนย์ / โรงพยาบาลทั่วไป / โรงพยาบาลชุมชนขนาดใหญ่ • สถาบันอุดมศึกษา / อาชีวศึกษา • ศูนย์กลางคมนาคมและขนส่งระหว่างภาค • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการพัฒนาบริการอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการบริการภาครัฐด้วยดิจิทัลอัจฉริยะ + อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ๔ - ๕G • สวนสาธารณะระดับเมือง	๙๐ เมือง เช่น • เมืองเกาะสมุย • เมืองบางปู • เมืองแม่สอด • เมืองมหาสารคาม • เมืองบ้านสวน • เมืองปู่เจ้าสมิงพราย • เมืองจันทบุรี • เมืองปากช่อง • เมืองเพชรบุรี

ลำดับศักดิ์ของเมือง	กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะ	พื้นที่เป้าหมาย
เมืองศูนย์กลางรอง (Town)	• ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า การบริการ • สถาบันการเงิน • โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนขนาดใหญ่ • การศึกษาระดับสถาบันอาชีวศึกษา • ศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคมและขนส่งเชื่อมโยงระดับจังหวัด • ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมืองและภายในเมือง • โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการบริการภาครัฐด้วยดิจิทัล • สวนสาธารณะระดับชุมชน	๒๒๓ เมือง เช่น • เมืองแหลมฉบัง • เมืองรังสิต • เมืองชะอำ • เมืองมาบตาพุด • เมืองหัวหิน • เมืองท่าโขลง • เมืองกันตัง • เมืองรัชฎา

(ร่าง) แผนผังนโยบายการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

ลำดับศักดิ์เมือง ปี 2580

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ระดับโลก (International/National City)
- เมืองศูนย์กลางระดับภาค (Regional City)
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (Sub-Regional City)
- เมืองศูนย์กลางหลัก (City)
- เมืองศูนย์กลางรอง (Town)
- เมืองที่มีการยกระดับลำดับศักดิ์ในปี 2580

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่เมืองชนเมือง

พื้นที่เมืองชนเมืองระดับประเทศ

- กลุ่มเมืองกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- กลุ่มเมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก : EEC (จังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา)

พื้นที่เมืองชนเมืองระดับภาค

- กลุ่มเมืองเชียงใหม่ - ลำพูน
- กลุ่มเมืองหาดใหญ่ - สงขลา

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔.๓ แผนและแผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท

๑) หลักการ

แผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท เป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนพัฒนาบทบาทของเมืองและชนบท เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุล สามารถเชื่อมโยงและเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างเมืองและชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะและฐานนวัตกรรมในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของเมืองให้มีความน่าอยู่ ควบคู่กับการสร้างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในพื้นที่ชนบทผ่านการพัฒนาเกษตรกรรมมูลค่าสูงที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ ซึ่งผังนโยบายการพัฒนาเมืองและชนบท ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาเมืองให้น่าอยู่และอัจฉริยะ

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเมืองนวัตกรรม (Innovation City)

นโยบายที่ ๓ พัฒนาชนบทแนวใหม่เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับโลก

๒) วัตถุประสงค์

(๑) ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความสมดุลระหว่างเมืองและชนบท รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน

(๒) พัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและน่าอยู่ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและบริการเมือง รองรับการเติบโตของประชากรอย่างยั่งยืน

(๓) ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในชนบท โดยมุ่งสู่การพัฒนาเกษตรกรรมที่เป็นแหล่งอาหารและแหล่งรายได้ที่ยั่งยืนสำหรับประเทศ

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังการพัฒนาเมืองและชนบท ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่พัฒนาเมืองที่มีบทบาทพิเศษ มี ดังนี้

- **พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ** หมายถึง เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา และเทศบาลนครทั่วประเทศ จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่ เชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา ภูเก็ต พิชญ์โลก ปากเกร็ด อุดรธานี เจ้าพระยาสุรศักดิ์ เกษะสมุย สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ อุบลราชธานี แหลมฉบัง นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ลำปาง ระยอง ยะลา สงขลา สกลนคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร รังสิต อ้อมน้อย แม่สอด

- **พื้นที่พัฒนาเมืองและย่านนวัตกรรม** หมายถึง พื้นที่หรือบริเวณที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา เทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (R&D) การลงทุนในนวัตกรรม และการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไปในอนาคต ตามแผนพัฒนานวัตกรรมเชิงพื้นที่ของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่

- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมกรุงเทพมหานคร: Bangkok Innovation Corridor** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อวิทยาศาสตร์การแพทย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการขนส่งและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมโยธี - ราชวิถี คลองสาน ปทุมวัน กล้วยน้ำไท ลาดกระบัง ปุณณวิถี บางซื่อ รัตนโกสินทร์

- **พื้นที่บนระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก: Eastern Economic Corridor (EEC)** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการขนส่งและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Park Thailand : EECd) จังหวัดชลบุรี เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EECi) จังหวัดระยอง เมืองการบินภาคตะวันออก (Eastern Airport City : EECa) บริเวณสนามบินอู่ตะเภา ย่านนวัตกรรมบางแสน ศรีราชา พัทยา และอู่ตะเภา-บ้านฉาง

- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมภาคเหนือ: Northern Innovation Corridor** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยวและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และพิษณุโลก

- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: Triangle Innovation Corridor** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยวและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมอุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา ขอนแก่น และมหาสารคาม

- **พื้นที่บนระเบียงนวัตกรรมภาคใต้: Deep South Innovation Corridor** มีบทบาทเป็นพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ พื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่อการขนส่งและโลจิสติกส์ และพื้นที่พัฒนานวัตกรรมเพื่ออุตสาหกรรม จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ ย่านนวัตกรรมนราธิวาส ปัตตานี ยะลา นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

(๒) **พื้นที่พัฒนาชนบท** หมายถึง พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยังไม่พัฒนาเต็มที่ และขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ การพัฒนาพื้นที่ชนบทจึงมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ โดยการพัฒนาศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมการทำเกษตรแนวใหม่เพื่อยกระดับการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและสร้างความมั่นคงทางอาหารให้แก่ประเทศ โดยมีพื้นที่พัฒนาเกษตรที่ยั่งยืนตามแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) ประกอบด้วย พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป และพื้นที่เพาะปลูกพืช GI ที่ขึ้นทะเบียนในสหภาพยุโรป ๔ ประเภท ได้แก่ กาแฟดอยช้าง กาแฟดอยตุง ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาการพัฒนาเมืองและชนบทมีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ เมืองที่ได้รับการพัฒนาให้น่าอยู่โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกมิติเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ตัวชี้วัด ๑.๑ เมืองในประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นเมืองที่น่าอยู่ในระดับโลกเพิ่มขึ้น ตามดัชนีชี้วัดความน่าอยู่ทั่วโลก (จำนวนเมืองเพิ่มขึ้น)

ตัวชี้วัด ๑.๒ จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม)

เป้าหมายที่ ๒ มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย และพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ)

เป้าหมายที่ ๓ รายได้สุทธิต่อครัวเรือนต่อปีของประชากรในพื้นที่ชนบทเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด รายได้สุทธิครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีของประชากรในพื้นที่ชนบท (นอกเขตเทศบาล)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายการพัฒนาเมืองและชนบท ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๙ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาเมืองให้น่าอยู่และอัจฉริยะสำหรับทุกคน

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๓๒ แห่ง** ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา และเทศบาลนครทั่วประเทศ จำนวน ๓๐ แห่ง ได้แก่ เชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา ภูเก็ต พิชญ์โลก ปากเกร็ด อุดรธานี เจ้าพระยาสุรศักดิ์ เกษะสมุย สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ อุบลราชธานี แหล่นฉะบั้ง นครศรีธรรมราช เชียงราย ตรัง พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ลำปาง ระยอง ยะลา สงขลา สกลนคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร รังสิต อ้อมน้อย แม่สอด

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ

๑. พัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมดิจิทัลครอบคลุมทุกพื้นที่ในเมือง (ไม่ต่ำกว่า ๕G) เช่น การขยายการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wi-Fi) และการติดตั้งเซ็นเซอร์ดิจิทัลในพื้นที่สาธารณะ
๒. พัฒนาโครงข่ายขนส่งมวลชนที่ทันสมัย เช่น ระบบรถไฟฟ้าอัจฉริยะ หรือระบบขนส่งสาธารณะที่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเวลาและเส้นทาง

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๓๒ แห่ง**

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาลิขิตแวดล้อมเมืองที่น่าอยู่

๑. พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ด้วยการสร้างพื้นที่สีเขียว พื้นที่สาธารณะ และสวนสาธารณะที่สามารถดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ และป้องกันปรากฏการณ์เกาะความร้อนเมือง
๒. พัฒนาและส่งเสริมให้พื้นที่สาธารณะมีการออกแบบ ตามหลัก Universal Design เพื่อครอบคลุมการใช้งานของประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม
๓. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ด้วยการติดตั้งโซลาร์เซลล์ในอาคารสาธารณะต่าง ๆ และการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อการผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ที่เหมาะสม

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาเมืองน่าอยู่และอัจฉริยะ ๓๒ แห่ง**

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพลังงาน

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมเศรษฐกิจเมืองอัจฉริยะ

พัฒนาพื้นที่ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เช่น การพัฒนาอาคารสำนักงานที่รองรับการทำงานจากระยะไกล
พื้นที่สำหรับสตาร์ทอัพและผู้ประกอบการดิจิทัล

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาเมืองนำอยู่และอัจฉริยะ ๓๒ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงพาณิชย์

มาตรการที่ ๔ บริหารจัดการเมืองอัจฉริยะ

๑. พัฒนาระบบเทคโนโลยีเชื่อมต่อข้อมูล IoT (Internet of Things) เพื่อตรวจสอบและบริหารจัดการเมือง เช่น การจัดการน้ำประปา การรักษาความปลอดภัยในเมือง และการจัดการขยะ
๒. พัฒนาระบบความปลอดภัยและการเตือนภัยพิบัติอัจฉริยะ (Smart Security) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่เมือง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดที่สามารถตรวจจับเหตุการณ์ไม่ปกติหรืออาชญากรรมในพื้นที่สาธารณะของเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาเมืองนำอยู่และอัจฉริยะ ๓๒ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเมืองนวัตกรรม (Innovation City)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาเมืองและย่านนวัตกรรม ๓๐ แห่ง บนระเบียงนวัตกรรม
 - ระเบียงนวัตกรรมกรุงเทพมหานคร: Bangkok Innovation Corridor จำนวน ๘ แห่ง
 - ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก: Eastern Economic Corridor (EEC) จำนวน ๗ แห่ง
 - ระเบียงนวัตกรรมภาคเหนือ: Northern Innovation Corridor จำนวน ๔ แห่ง
 - ระเบียงนวัตกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: Triangle Innovation Corridor จำนวน ๕ แห่ง
 - ระเบียงนวัตกรรมภาคใต้: Deep South Innovation Corridor จำนวน ๖ แห่ง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาระบบนิเวศเมืองนวัตกรรมแห่งอนาคต (Innovation Ecosystem)

๑. พัฒนาพื้นที่นวัตกรรม โดยจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ (Business incubators) และพื้นที่ร่วม (Co-working spaces) เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้ประกอบการ นักวิจัย นักลงทุน และหน่วยงานภาครัฐ
๒. พัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนา (R&D Centres) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษา และ ภาคอุตสาหกรรม ในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม
๓. พัฒนาพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สาธารณะในเมืองเพื่อกระตุ้นการสร้างสรรคและสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อการอยู่อาศัยและนวัตกรรม

๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงดิจิทัล โดยสร้างศูนย์ข้อมูลกลาง (Data Centers) เพื่อรองรับการเก็บข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลของธุรกิจและการวิจัยในพื้นที่ และพัฒนาระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้การเก็บและการใช้งานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ย่านนวัตกรรมและเขตส่งเสริมนวัตกรรม ๓๐ แห่ง บนระเบียบนวัตกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการลงทุนในเมืองที่มีบทบาทเมืองนวัตกรรม

ส่งเสริมการจัดตั้งเขตส่งเสริมการลงทุนที่สนับสนุนการลงทุนในด้านนวัตกรรม โดยให้สิทธิพิเศษทางภาษี และสิทธิประโยชน์ แก่ผู้ลงทุนในเมืองที่มีบทบาทเป็นเมืองนวัตกรรม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ย่านนวัตกรรมและเขตส่งเสริมนวัตกรรม ๓๐ แห่ง บนระเบียบนวัตกรรม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

นโยบายที่ ๓ พัฒนาชนบทแนวใหม่เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับประเทศและระดับโลก

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาชนบท
 - พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ
 - พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง
 - พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป
 - พื้นที่เพาะปลูกพืช GI

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

๑. ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่มีมูลค่าสูงและการแปรรูปภายใต้แนวคิด BCG Model ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด
๒. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงแหล่งเกษตรกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท เช่น ฟาร์มเกษตรอินทรีย์ และแหล่งผลิตของ GI
๓. พัฒนาศูนย์แสดงสินค้าชุมชน และศูนย์พาณิชย์กรรมสินค้าชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวชนบท โดยอาศัยอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้กับชุมชนชนบท
๔. พัฒนาศูนย์การตลาดสินค้า GI ในพื้นที่เกษตร เพื่อให้เกษตรกรสามารถขายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม เชื่อมโยงการส่งออกทั้งในและต่างประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป และพื้นที่เพาะปลูกพืช GI

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบทอย่างมีประสิทธิภาพ

๑. พัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยขยายการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชนบท เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงบริการออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การเรียนออนไลน์ การทำธุรกรรมการเงินออนไลน์ และการพัฒนาธุรกิจออนไลน์
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการขนส่งสาธารณะและกระจายสินค้าทางการเกษตรสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น สถานีชาร์จไฟฟ้าในพื้นที่ชนบท เพื่อสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด หรือการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเกษตรในบริเวณที่มีการเชื่อมโยงระบบขนส่งที่หลากหลาย

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่ชนบท

๑. พัฒนาเทคโนโลยีการชลประทานอัจฉริยะ และระบบน้ำที่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ชนบทสามารถเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี
๒. สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมอัจฉริยะ (Smart Farming) เช่น ระบบการเกษตรที่ใช้ IoT (Internet of Things) เพื่อเก็บข้อมูลและปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ดิจิทัลในพื้นที่ชนบทเพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน และผลผลิตทางการเกษตรออนไลน์

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่นอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง และพื้นที่เพาะปลูกพืช GI

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

(ร่าง) แผนผังนโยบายการพัฒนาเมืองและชนบท

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางแผน
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

พื้นที่พัฒนาเมืองที่มีบทบาทพิเศษ

- S** พื้นที่พัฒนาเมืองนำอยู่และอัจฉริยะ
- I** พื้นที่พัฒนาเมืองและย่านนวัตกรรม

ระเบียบนวัตกรรม

- ระเบียบนวัตกรรมกรุงเทพมหานคร
- ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก
- ระเบียบนวัตกรรมภาคเหนือ
- ระเบียบนวัตกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ระเบียบนวัตกรรมภาคใต้

พื้นที่พัฒนาชนบท

- พืชเชิงพาณิชย์ (GI) ที่ขึ้นทะเบียนสหภาพยุโรป
- พื้นที่ส่งเสริมเกษตรกรรมมูลค่าสูง
- พื้นที่เกษตรกรรมทั่วไป

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔.๔ แผนและผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ

๑) หลักการ

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ จึงมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาความมั่นคงในการดำรงชีวิต เสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานให้เพียงพอในพื้นที่เมืองและชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองท่องเที่ยว

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและบริหารจัดการน้ำต้นทุนเพิ่มความมั่นคงด้านการผลิตของประเทศ

นโยบายที่ ๓ บริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นโยบายที่ ๔ ลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและลดมลพิษทางน้ำ

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีน้ำอุปโภคบริโภคเพียงพอ ได้มาตรฐาน ครอบคลุมทั้งเขตเมืองและชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงเมืองท่องเที่ยว และลดน้ำสูญเสียในระบบประปา

(๒) เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ

(๓) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานป้องกันและบรรเทาอุทกภัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยมีการจัดการในระดับลุ่มน้ำ พื้นที่วิกฤต และพื้นที่ชุมชน ลดผลกระทบที่เกิดขึ้น มีการใช้ที่ดินสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

(๔) เพื่อการบำบัดน้ำเสียและลดการระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

๓) สารสำคัญของผัง

ผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำดำเนินการภายใต้หลักการของผังที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญ คือ จัดหาน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานและให้เพียงพอในพื้นที่ชุมชนเมืองและชุมชนชนบท พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองท่องเที่ยว พัฒนาและบริหารจัดการน้ำต้นทุนเพิ่มความมั่นคงด้านการผลิตน้ำของประเทศ บริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและ ลดมลพิษทางน้ำโดยแบ่งลักษณะการดำเนินการในโครงการเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

(๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการน้ำ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย

- **พื้นที่ชลอน้ำ** จำนวน ๑๓ ทุ่งในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ ทุ่งบางระกำ ทุ่งเชียงรากทุ่งท่าวัง ทุ่งฝั่งซ้ายคลองชัยนาทป่าสัก ทุ่งบางกุ่ม ทุ่งบางกุ้ง โครงการฯ รังสิตใต้ ทุ่งบางบาล - บ้านแพน ทุ่งป่าโมก ทุ่งผักไห่ ทุ่งเจ้าเจ็ด โครงการฯ โพธิ์พระยา โครงการฯ พระยาบรรลือ

- **พื้นที่ชลประทาน** ที่สามารถกักเก็บน้ำ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม.ขึ้นไป หรือมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำตั้งแต่ ๑๕ ตร.กม. หรือมีพื้นที่ชลประทานมากกว่า ๘๐,๐๐๐ ไร่ จำนวน ๘๕ แห่ง

- **อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ความจุ ๑๐๐ ล้าน ลบ.ม. ขึ้นไป** จำนวน ๓๘ แห่ง ได้แก่ เขื่อนบางพระ เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแม่มอก เขื่อนกัวลม บึงบอระเพ็ด เขื่อนรัชชประภา เขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนปรางบุรี เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนลำตะคอง เขื่อนลำพระเพลิง เขื่อนลำแซะ เขื่อนมูลบน เขื่อนขุนด่านปราการชล หนองหาร เขื่อนน้ำอูน เขื่อนสิรินธร เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล เขื่อนคลองสียัด เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน เขื่อนบางลาง เขื่อนหนองปลาไหล เขื่อนประแสร์ เขื่อนลำนางรอง เขื่อนวชิราลงกรณ เขื่อนกระเสียว เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เขื่อนทับเสลา เขื่อนจุฬาภรณ์

เขื่อนลำปาว เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนน้ำพุง เขื่อนภูมิพล เขื่อนห้วยหลวง เขื่อนก๊วกคองมา เขื่อนแม่กวงอุดมธารา เขื่อนนฤปดินทร์จินดา เขื่อนแม่จาง

(๒) โครงสร้างปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการจัดการน้ำ

- พื้นที่เพิ่มกำลังการผลิตประปา ๐.๑๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตรต่อวันขึ้นไป จำนวน ๑๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม ปทุมธานี กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง สงขลา อุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี ตาก และภูเก็ต

- พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง ประกอบด้วย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ/นานาชาติ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น

หาดใหญ่ นครราชสีมา เมืองพัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก

- เมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ตาก สระแก้ว

หนองคาย มุกดาหาร นครพนม กาญจนบุรี ตราด สงขลา และนราธิวาส

- พื้นที่ขยายเขตการให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง

จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับชาติ (National City) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา เมืองพัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

(๓) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการจัดการน้ำ

- แนวเส้นทางคลองระบายน้ำหลาก จำนวน ๘ แนว ได้แก่ คลองระบายน้ำหลากชัยนาท – ป่าสัก คลองระบายน้ำป่าสักอ่าวไทย โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองนครศรีธรรมราช โครงการบรรเทาอุทกภัยเมืองชัยภูมิ โครงการปรับปรุงคลองระพีพัฒน์แยกใต้ โครงการประตูระบายน้ำลำน้ำพุง-น้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการอุโมงค์ระบายน้ำใต้คลองบางน้ำจืด และโครงการปรับปรุงคลองบางขนาก

- แนวเส้นทางระบบผันน้ำ/เชื่อมโยงแหล่งน้ำ จำนวน ๒ แนว ได้แก่ แนวผันน้ำลุ่มน้ำชายฝั่งทะเล ตะวันออก ในภาคตะวันออก และแนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- พื้นที่ระบบพื้นที่รับน้ำนอง (พื้นที่ชะลอน้ำ/พื้นที่แก้มลิง) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ พื้นที่ลุ่ม บางพลวง ปราจีนบุรี และพื้นที่ลุ่มบริเวณจุดบรรจบน้ำยัง น้ำชี

- พื้นที่เมืองฟองน้ำ จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับชาติ (National City) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา เมืองพัทยา ภูเก็ต และหาดใหญ่

- พื้นที่พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ความจุ ๑๐๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำวังโดนด จังหวัดจันทบุรี และอ่างเก็บน้ำใสน้อย-ใสใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี

- พื้นที่พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ ๓๐๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำพูน สุโขทัย นครราชสีมา ขอนแก่น หนองคาย ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และจันทบุรี

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ
ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ เพิ่มกำลังการผลิตประปาให้เพียงพอและได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัด กำลังการผลิตประปาที่เพิ่มขึ้นจากปีปัจจุบัน (ลบ.ม./วัน)

เป้าหมายที่ ๒ การมีน้ำต้นทุนเพียงพอเพื่อใช้ในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ

ตัวชี้วัด ปริมาณน้ำต้นทุน (ล้าน ลบ.ม.)

เป้าหมายที่ ๓ การป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมและอุทกภัยบนพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ

ตัวชี้วัด ๓.๑ เมืองที่มีระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมืองเพิ่มขึ้น (แห่ง)

ตัวชี้วัด ๓.๒ พื้นที่ที่ได้รับการป้องกันน้ำท่วม (ล้านไร่)

เป้าหมายที่ ๔ การลดปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน ให้ได้มาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ

ตัวชี้วัด ๔.๑ จำนวนระบบบำบัดน้ำเสียเดิมที่ได้รับการปรับปรุง (แห่ง)

ตัวชี้วัด ๔.๒ จำนวนชุมชนเมืองที่มีระบบบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้น (แห่ง)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๘ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดหาน้ำอุปโภคบริโภคที่ได้มาตรฐานให้เพียงพอในพื้นที่เมืองและชนบท พื้นที่
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เพิ่มกำลังการผลิตประปา ได้แก่ ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร
- พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปา ประกอบด้วย
 - เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
 - เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่

นครราชสีมา เมืองพัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก

- เมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ เชียงราย ตาก สระแก้ว หนองคาย มุกดาหาร นครพนม กาญจนบุรี ตราด สงขลา และนราธิวาส

มาตรการและวิธีการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาให้ได้มาตรฐาน ท่วถึง และเพียงพอ

๑. เพิ่มกำลังการผลิตประปาให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการน้ำ พร้อมกับปรับปรุงระบบผลิตประปาให้ได้มาตรฐานและลดการสูญเสียในระบบท่อส่งจ่ายประปา

พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่เพิ่มกำลังการผลิตประปา

- ระยะสั้น จังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และสงขลา และ กรุงเทพมหานคร
- ระยะปานกลาง จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี ตาก และภูเก็ต
- นอกเหนือจากนี้ ก็จะเป็นจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมายระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

๒. พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปา

พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ขยายเขตการให้บริการน้ำประปา

- ระยะสั้น เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
- ระยะปานกลาง เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น หาดใหญ่ นครราชสีมา เมืองพัทยา ภูเก็ต และพิษณุโลก
- ระยะยาว พื้นที่เมืองในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ตาก สระแก้ว หนองคาย มุกดาหาร นครพนม กาญจนบุรี ตราด สงขลา และนราธิวาส

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและบริหารจัดการน้ำต้นทุนเพิ่มความมั่นคงด้านการผลิตของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่พัฒนาแหล่งน้ำต้นทุน** ประกอบด้วย ๓ พื้นที่ ได้แก่
 - พื้นที่พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำวังโดนด จังหวัดจันทบุรี และ อ่างเก็บน้ำไสน้อย-ไสใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี
 - พื้นที่พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ ได้แก่ พื้นที่ ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร
 - แนวเส้นทางพัฒนาระบบผันน้ำ/เชื่อมโยงแหล่งน้ำ จำนวน ๒ แนวเส้นทาง ได้แก่ แนวผันน้ำลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ภาคตะวันออก และแนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- **พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน** หมายถึง พื้นที่โครงการชลประทานขนาดใหญ่ จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาป ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

มาตรการและวิธีการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ พัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านการผลิตของประเทศ

๑. พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้น้ำในพื้นที่

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑๐๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป
 - ระยะสั้น อ่างเก็บน้ำวังโดนด จังหวัดจันทบุรี
 - ระยะปานกลาง อ่างเก็บน้ำไสน้อย - ไสใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรี
- พื้นที่พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ ๓๐๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตรขึ้นไป
 - ระยะสั้น

ภาคเหนือ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำพูน และสุโขทัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น และหนองคาย

ภาคตะวันออก จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี

- ระยะปานกลาง

ภาคเหนือ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำพูน สุโขทัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น หนองคาย

ภาคตะวันออก จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี

- ระยะยาว

ภาคตะวันออก จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี จันทบุรี

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. พัฒนาระบบผันน้ำและเชื่อมโยงแหล่งน้ำเพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรน้ำจากพื้นที่ที่มีเหลือไปยังพื้นที่ที่มีความต้องการน้ำ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาระบบผันน้ำ/เชื่อมโยงแหล่งน้ำ
 - ระยะสั้น แนวผันน้ำ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ในภาคตะวันออก และแนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ระยะปานกลาง แนวผันน้ำ ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ในภาคตะวันออก และแนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ระยะยาว แนวผันน้ำ โขง - เลย - ชี - มูล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทานเพื่อการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

ปรับปรุงประสิทธิภาพระบบส่งน้ำและระบบคลองเพื่อการเกษตรกรรม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน
 - ระยะสั้น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก
 - ระยะปานกลาง ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน
 - ระยะยาว นอกเหนือจากนี้จะเป็นลุ่มน้ำที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมายระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายที่ ๓ บริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำชุมชนเมือง ประกอบด้วย ๒ พื้นที่ ได้แก่
 - พื้นที่พัฒนาระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง จำนวน ๓๗๐ แห่ง แบ่งออกเป็น ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๓๕ แห่ง ภาคกลาง จำนวน ๔๗ แห่ง ภาคตะวันออก จำนวน ๓๓ แห่ง ภาคเหนือ จำนวน ๘๑ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑๐๙ แห่ง ภาคใต้ จำนวน ๖๕ แห่ง
 - พื้นที่พัฒนาเมืองฟองน้ำ (Sponge City) จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับชาติ (National City) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทลุง ภูเก็ต และหาดใหญ่

• **พื้นที่พัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำระดับลุ่มน้ำ** จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำ ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วมและอุทกภัย ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาป ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก

• **เขตสงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติ** หมายถึง เขตพื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการระบายน้ำ ในพื้นที่จำนวน ๒๒ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาป ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำสาละวิน ลุ่มน้ำโขงเหนือ ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และลุ่มน้ำ

มาตรการและวิธีการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมชุมชนเมือง

๑. พัฒนาระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง
 - ระยะสั้น พื้นที่เมือง จำนวน ๑๐๐ แห่ง
 - ระยะปานกลาง พื้นที่เมือง จำนวน ๑๓๕ แห่ง
 - ระยะยาว พื้นที่เมือง จำนวน ๑๓๕ แห่ง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

๒. พัฒนาพื้นที่ชะลอน้ำตามแนวคิดการพัฒนาเมืองฟองน้ำ (Sponge City)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาเมืองฟองน้ำ
 - ระยะปานกลาง เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองพัทยา และหาดใหญ่
 - ระยะยาว เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา และภูเก็ต

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาปัญหาน้ำท่วมระดับลุ่มน้ำ

๑. ปรับปรุงและรักษาสภาพลำน้ำหลักและระบบคลองชลประทาน
๒. จัดทำทางผันน้ำหลาก เพื่อเพิ่มศักยภาพในการระบายน้ำและเบนทิศทางการระบายน้ำหลากจากเดิมไปยังพื้นที่ท้ายน้ำ
๓. พัฒนาระบบพื้นที่รับน้ำนอง (พื้นที่ชะลอน้ำหรือพื้นที่กักเก็บ) เพื่อช่วยในการพักน้ำและลดปริมาณน้ำหลากที่จะไหลลงสู่พื้นที่ตอนล่างบางส่วน
๔. ปรับปรุงเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ เพื่อเพิ่มการระบายน้ำและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาระบบป้องกันพื้นที่พัฒนาระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำระดับลุ่มน้ำ
 - ระยะสั้น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำที่เหลือ จำนวน ๒๑ ลุ่มน้ำ
 - ระยะปานกลาง ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำที่เหลือ จำนวน ๒๑ ลุ่มน้ำ
 - ระยะยาว ลุ่มน้ำที่เหลือ จำนวน ๒๑ ลุ่มน้ำ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรการที่ ๓ สงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติไม่ให้เกิดขวางการไหลของน้ำ

๑. กำหนดเขตพื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการระบายน้ำให้ชัดเจน
๒. กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมบนพื้นที่ทางน้ำหลาก พื้นที่น้ำนอง และพื้นที่ลุ่มต่ำ เพื่อป้องกันการใช้ประโยชน์ที่ดินกีดขวางทางน้ำหรือเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการน้ำ

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตสงวนรักษาพื้นที่ระบายน้ำหลากตามธรรมชาติ ในพื้นที่ ๒๒ ลุ่มน้ำ

กรอบระยะเวลา ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

นโยบายที่ ๔ ลดปริมาณน้ำเสียที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและลดมลพิษทางน้ำ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม จำนวน ๑๑๐ แห่ง แบ่งออกเป็น พื้นที่เมืองในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๑๒ แห่ง ภาคกลาง จำนวน ๒๒ แห่ง ภาคตะวันออก จำนวน ๑๓ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๓ แห่ง ภาคเหนือ จำนวน ๑๙ แห่ง ภาคใต้ จำนวน ๒๑ แห่ง
- พื้นที่ขยายเขตพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย เมืองศูนย์กลางระดับชาติ (National City) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (Regional City) จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ นนทบุรี เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น นครราชสีมา พัทยา ภูเก็ต หาดใหญ่
- พื้นที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่ จำนวน ๕๕๗ แห่ง ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลนคร จำนวน ๘ แห่ง พื้นที่เทศบาลเมือง จำนวน ๑๔๒ แห่ง และพื้นที่เทศบาลตำบล จำนวน ๔๐๗ แห่ง

มาตรการและวิธีการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม

๑. ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม
 - ระยะสั้น พื้นที่เมือง จำนวน ๓๐ แห่ง
 - ระยะปานกลาง พื้นที่เมือง จำนวน ๘๐ แห่ง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

๒. ขยายเขตพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิมให้ครอบคลุมพื้นที่เมือง
พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ขยายเขตพื้นที่ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียเดิม
 - ระยะสั้น เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองศูนย์กลาง
หลักระดับภาค จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ หาดใหญ่ เชียงใหม่
 - ระยะปานกลาง เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ นนทบุรี พิษณุโลก ขอนแก่น
นครราชสีมา พัทยา และภูเก็ต

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่ เพื่อควบคุมการระบายน้ำเสีย
ออกสู่สิ่งแวดล้อม

ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่ รวมทั้งติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียเฉพาะจุด

พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่

- ระยะสั้น พื้นที่เทศบาลนคร จำนวน ๘ แห่ง
- ระยะปานกลาง พื้นที่เทศบาลเมือง จำนวน ๑๔๒ แห่ง
- ระยะยาว พื้นที่เทศบาลตำบล จำนวน ๔๐๗ แห่ง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการน้ำ

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๕ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข

๑) หลักการ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุขถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีนโยบายที่ตอบสนองความต้องการทางการแพทย์ในทุกมิติ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผังนโยบายระดับประเทศจึงได้กำหนดหลักการพัฒนาที่ครอบคลุมใน ๓ มิติสำคัญ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ จากการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ที่มีมาตรฐานระดับโลก อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของระบบสาธารณสุขไทยในระยะยาว ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ การยกระดับบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกพื้นที่

นโยบายที่ ๒ การพัฒนาระบบแพทย์ฉุกเฉิน และยกระดับขีดความสามารถ

นโยบายที่ ๓ การเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และยกระดับประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center)

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อยกระดับศักยภาพของสถานพยาบาลและบริการสาธารณสุขให้มีมาตรฐานในระดับสากล

(๒) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและลดความเหลื่อมล้ำในการรับบริการด้านสาธารณสุข

(๓) เพื่อเพิ่มความสามารถในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

(๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการรับมือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินต่างๆ

(๕) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และยกระดับประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center)

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข กำหนดบริเวณการพัฒนาออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข (ปัจจุบัน) เป็นการกระจายตัวของระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในด้านการเข้าถึง และความเท่าเทียมของการให้บริการในแต่ละพื้นที่ได้ โดยสามารถแบ่งประเภทได้ ได้แก่

- **โรงพยาบาลศูนย์ ระดับ A (Advance – level Hospital)** เป็นโรงพยาบาลที่มีศักยภาพสูงสุดในระบบสาธารณสุขของประเทศไทย มีขนาดใหญ่และมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยี และการบริการทางการแพทย์ขั้นสูง เช่น การผ่าตัดซับซ้อน หรือการดูแลผู้ป่วยวิกฤติ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๓๔ แห่ง

- **โรงพยาบาลทั่วไป ระดับ S (Standard – level Hospital)** เป็นโรงพยาบาลขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ให้บริการทางการแพทย์แบบทั่วไปที่ครอบคลุม มีบุคลากรและอุปกรณ์เพียงพอสำหรับดูแลประชากรในพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๔๒ แห่ง

- **โรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก (M๑)** เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็กที่ให้บริการด้านสุขภาพพื้นฐานและการรักษาเบื้องต้น รองรับผู้ป่วยทั่วไปในชุมชนหรือพื้นที่ห่างไกล โดยอาจมีการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลที่ใหญ่กว่าในกรณีที่ซับซ้อน ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๔๐ แห่ง

(๒) โรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพสถานพยาบาลตามมาตรฐาน โดยเป็นแสดงการกระจายตัวของระบบสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพในปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในการเข้าถึงและความเท่าเทียมของการให้บริการในแต่ละพื้นที่ได้ โดยสามารถแบ่งประเภทได้ ดังนี้

- โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในระดับสากล (มาตรฐาน JCI) เป็นมาตรฐานระดับสากลด้านคุณภาพและความปลอดภัยในการให้บริการทางการแพทย์ ครอบคลุมการจัดการผู้ป่วย การบริหารความเสี่ยง และการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย สะท้อนถึงความเป็นเลิศด้านการดูแลสุขภาพที่เทียบเท่ามาตรฐานโลก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๖๒ แห่ง

- โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน A-HA เป็นมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยในการให้บริการสุขภาพในประเทศไทย มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วยและระบบบริหารจัดการภายในโรงพยาบาล ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ๑๗ แห่ง

(๓) พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข (อนาคต) เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพแก่ประชากรทั้งในเมืองและในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงผลักดันการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center) เพื่อพัฒนาการแพทย์และสุขภาพของประเทศอีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจของประเทศ โดยพื้นที่เสนอแนะด้านสาธารณสุขทั้งหมด ได้แก่

- **ระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor)** เป็นโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ โดยมีเป้าหมายกลายเป็น Wellness hub ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เน้นการพัฒนาบริการสุขภาพ แบบครบวงจรในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ครอบคลุมการแพทย์ทางเลือก สปาไทย สมุนไพร การบำบัดแบบองค์รวม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผสานทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ครอบคลุมจังหวัดในประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล

- **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์แพทย์ฉุกเฉิน** เป็นพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการทางการแพทย์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ รองรับสถานการณ์วิกฤติ เช่น อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ หรือภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ โดยมีอุปกรณ์ ทรัพยากร บุคลากร และระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่พร้อมช่วยชีวิตได้ทันเวลาที่ เพื่อยกระดับการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน ลดอัตราการเสียชีวิต และเพิ่มความปลอดภัยในชุมชนหรือพื้นที่เสี่ยง ครอบคลุมพื้นที่พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค (๘ แห่ง) ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น สงขลา นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต และพิษณุโลก และพื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค (๒๓ แห่ง) ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี เชียงราย พระนครศรีอยุธยา ตรัง นครปฐม ลำปาง ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสาคร กระบี่ สงขลา ยะลา สุรินทร์ สกลนคร ราชบุรี ฉะเชิงเทรา สระบุรี และชลบุรี พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ภูเก็ต และสงขลา และกรุงเทพมหานคร และพื้นที่เกาะท่องเที่ยวหลัก ๕ แห่ง ได้แก่ เกาะช้าง จังหวัดตราด เกาะสมุย เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะพีพี และเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

• **พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน JCI และ A-HA** เพื่อยกระดับสถานพยาบาล นอกเหนือจากที่มีอยู่เดิมให้มีมาตรฐานมากขึ้น ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น สงขลา นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต และพิษณุโลก พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ภูเก็ต สงขลา และกรุงเทพมหานคร และพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล

• **พื้นที่ส่งเสริมศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง** เป็นพื้นที่ที่พัฒนาเพื่อรองรับบริการทางการแพทย์ เฉพาะทาง เช่น โรคหัวใจ มะเร็ง ศัลยกรรมขั้นสูง หรือกายภาพบำบัด โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและบุคลากร ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางแพทย์และบริการสุขภาพนานาชาติ เพื่อพัฒนาการแพทย์ และสุขภาพของประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก และช่วยสร้างรายได้ที่มั่นคงและ ยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ครอบคลุมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พื้นที่เมือง ศูนย์กลางหลักระดับภาค ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น สงขลา นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต และพิษณุโลก และพื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ภูเก็ต และสงขลา และกรุงเทพมหานคร

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ จำนวนสถานพยาบาลที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ JCI เพิ่มขึ้น และมาตรฐานใน ระดับประเทศ AHA เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนสถานพยาบาลระดับ JCI และ AHA เพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ จำนวนระบบบริการการแพทย์ทางไกลหรือโทรเวชกรรม (Telemedicine) ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัด ระบบบริการการแพทย์ทางไกล หรือโทรเวชกรรมที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๓ อัตราส่วนจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราส่วนบุคลากร ทางกายภาพต่อการแพทย์ต่อประชากรเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๔ จัดให้มีและพัฒนาศูนย์การให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินตามมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัด เมืองศูนย์กลางหลักของภาค และ พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๑๐ มาตรการ ดังนี้

**นโยบายที่ ๑ การยกระดับบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
พื้นที่เป้าหมาย**

- ทุกจังหวัดในประเทศไทย

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ การจัดตั้งเครือข่ายการแพทย์ทางไกล (Telemedicine)

๑. วางแผนและติดตั้งโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเครือข่าย Telemedicine
๒. พัฒนาแพลตฟอร์มกลางสำหรับการแพทย์ทางไกลและระบบเชื่อมต่อข้อมูลสุขภาพ
๓. ยกระดับขีดความสามารถ Telemedicine ให้ครอบคลุมการรักษาเฉพาะทางในพื้นที่ห่างไกล
๔. สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือทางการแพทย์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อรองรับการรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. ประเมินผลและปรับปรุงระบบ Telemedicine เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดและครอบคลุมทั่วประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย ทุกจังหวัดในประเทศไทย

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

**นโยบายที่ ๒ การพัฒนาระบบแพทย์ฉุกเฉิน และยกระดับขีดความสามารถในการรับมือ
พื้นที่เป้าหมาย**

- **พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ๘ แห่ง** ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น สงขลา นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต และพิษณุโลก
- **พื้นที่เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค ๒๓ แห่ง** ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี สุราษฎร์ธานี นครสวรรค์ นครศรีธรรมราช อุบลราชธานี เชียงราย พระนครศรีอยุธยา ตรัง นครปฐม ลำปาง ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสาคร กระบี่ สงขลา ยะลา สุรินทร์ สกลนคร ราชบุรี ฉะเชิงเทรา สระบุรี และชลบุรี
- **พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ ๑๔ จังหวัด** ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ภูเก็ต สงขลา และกรุงเทพมหานคร
- **พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๕ จังหวัด** ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
- **พื้นที่เกาะท่องเที่ยวหลัก ๕ แห่ง** ได้แก่ เกาะช้าง จังหวัดตราด เกาะสมุย เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกาะพีพี และเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
- **ทุกจังหวัดในประเทศไทย**

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ การพัฒนาการเข้าถึงการบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินโดยเท่าเทียมและทั่วถึง

๑. จัดตั้งศูนย์แพทย์ฉุกเฉินระดับประเทศและภูมิภาคเพื่อทำหน้าที่ประสานงานการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

๒. จัดตั้งศูนย์แพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ห่างไกลและมีความเสี่ยง ได้แก่ พื้นที่จังหวัดชายแดน พื้นที่เกาะ และพื้นที่ท่องเที่ยวนานาชาติ

พื้นที่เป้าหมาย

- จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ และพื้นที่เกาะท่องเที่ยวหลัก

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๓. จัดตั้งหน่วยแพทย์ฉุกเฉินระดับอำเภอและตำบล พร้อมอุปกรณ์และบุคลากรที่จำเป็น

พื้นที่เป้าหมาย

- ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

๔. เพิ่มคุณภาพบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินฝึกอบรมบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านการแพทย์และการใช้งานเทคโนโลยี

พื้นที่เป้าหมาย

- ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการที่ ๒ ยกระดับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

๑. ฝึกอบรมบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริการที่กำหนด
๒. พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับการแพทย์ฉุกเฉินที่สามารถบันทึกและติดตามข้อมูลผู้ป่วยอย่างครบถ้วน
๓. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เช่น AI และ IoT ในการรับแจ้งเหตุ วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินสถานการณ์ฉุกเฉิน

พื้นที่เป้าหมาย

- ทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

นโยบายที่ ๓ การเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และยกระดับประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางฟื้นฟูสุขภาพระดับโลก (Wellness Center)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
- พื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ๘ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ นนทบุรี ขอนแก่น สงขลา นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต และพิษณุโลก

- พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ภูเก็ต สงขลา และกรุงเทพมหานคร

- พื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ การพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้รับการมาตรฐาน JCI มากขึ้น

๑. คัดเลือกและสนับสนุนโรงพยาบาลที่มีศักยภาพให้ได้รับการรับรอง JCI
๒. เพิ่มจำนวนสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรอง JCI โดยเน้นการขยายไปสู่ภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าใช้บริการ
๓. ขยายการรับรอง JCI ไปยังโรงพยาบาลหลักในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค พื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ และกลุ่มจังหวัดอันดามัน

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการที่ ๒ การพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับ Advance HA

๑. จัดตั้งคณะทำงานและสร้างระบบสนับสนุนการพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐานระดับ Advance HA และรับรองสถานพยาบาลที่ผ่านการประเมินเบื้องต้น
๒. ขยายการสนับสนุนและพัฒนาสถานพยาบาลให้ได้มาตรฐาน Advance HA เพิ่มขึ้นในกลุ่มจังหวัดและภูมิภาคต่าง ๆ
๓. ประเมินและรับรองสถานพยาบาลทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน Advance HA อย่างต่อเนื่อง

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการที่ ๓ เพิ่มศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง (Medical specialist Center) ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และการแพทย์แบบองค์รวม (Holistic care)

๑. สร้างศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทางและศูนย์ฟื้นฟูในภูมิภาคที่มีผู้สูงอายุและนักท่องเที่ยว
๒. ขยายศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพและบริการแบบองค์รวมเพื่อรองรับประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และพื้นที่เมืองท่องเที่ยวนานาชาติ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการที่ ๔ การสนับสนุนให้มีศูนย์วิจัย และนวัตกรรมทางการแพทย์ ตลอดจนการผลิตเครื่องมือแพทย์ และการบริการเพื่อสุขภาพอย่างครบวงจร

๑. จัดตั้งศูนย์วิจัยและสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ตอบโจทย์ความต้องการในประเทศไทย

๒. ขยายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและศูนย์การแพทย์ในภาคเอกชนเพื่อสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในประเทศและส่งออก

๓. ยกระดับการผลิตเครื่องมือแพทย์ครบวงจร พร้อมขยายการส่งออกเทคโนโลยีการแพทย์

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรการที่ ๕ การยกระดับสถานพยาบาลและการบริการด้านสาธารณสุข เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ

๑. พัฒนาศูนย์การรักษาโรคซับซ้อนและสร้าง Health Trade Complex ในพื้นที่อันดามัน

๒. เพิ่มบริการด้านการรักษาพยาบาลกลุ่มโรคซับซ้อนและการบำบัดธรรมชาติ

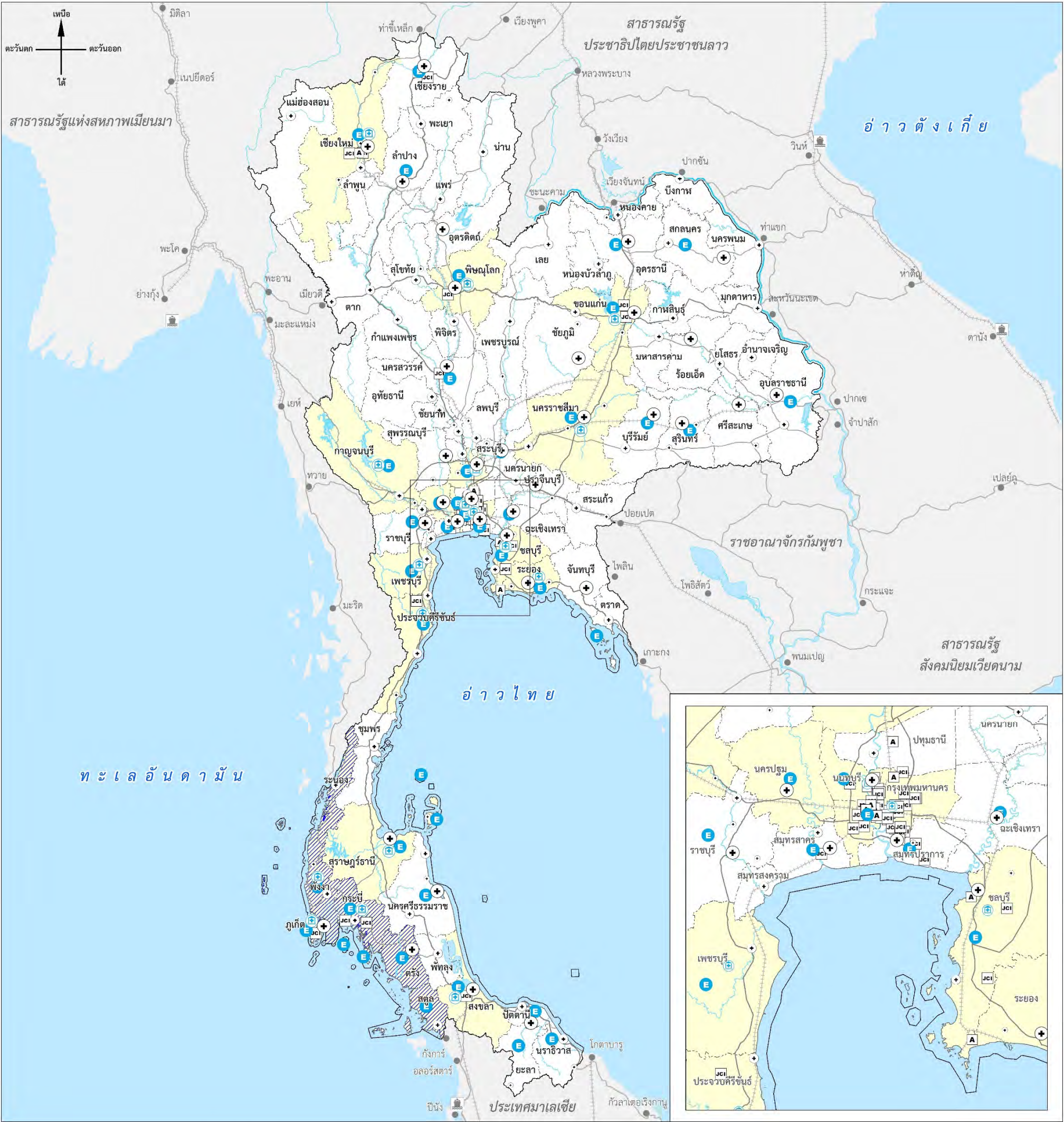
๓. ขยาย Health Trade Complex และสร้างเครือข่ายการให้บริการในกลุ่มจังหวัดอันดามัน

พื้นที่เป้าหมาย เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค และกลุ่มจังหวัดอันดามัน

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลศูนย์
- โรงพยาบาลทั่วไปขนาดใหญ่
- โรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก

โรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

สถานพยาบาลตามมาตรฐาน

- JCI โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในระดับสากล (มาตรฐาน JCI)
- A โรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน A-HA

พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข

- ระเบียบเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (AWC)
- พื้นที่ส่งเสริมสถานพยาบาลให้ผ่านมาตรฐาน JCI และ A-HA
- พื้นที่ส่งเสริมศูนย์บริการการแพทย์เฉพาะทาง
- พื้นที่ส่งเสริมศูนย์แพทย์ฉุกเฉิน

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔.๖ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา

๑) หลักการ

ผังนโยบายระดับประเทศด้านการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาให้ประเทศไทย มุ่งเรียนรู้ ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างระบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการในอนาคต โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและภูมิภาค

นโยบายที่ ๒ ยกระดับสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลาง การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเฉพาะด้านที่มีคุณภาพสูง รองรับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย

๒) วัตถุประสงค์

(๑) พัฒนาคุณภาพ การเข้าถึงการศึกษา และการเรียนรู้ให้คนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

(๒) เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และตอบสนองต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก

(๓) ส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศที่สามารถต่อยอดสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศและนานาชาติ

(๔) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และตลาดแรงงานในแต่ละภูมิภาคของประเทศ

๓) สารสำคัญของผัง

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา ได้กำหนดการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยอ้างอิงจากโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาทางการศึกษาด้านที่ตอบสนองต่อการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในระดับภูมิภาค (Asian Education Hub) โดยมีการกำหนดบริเวณการพัฒนา ดังนี้

(๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาปัจจุบัน

(๑.๑) สถาบันอาชีวศึกษา โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อเตรียมกำลังแรงงานที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน

(๑.๒) มหาวิทยาลัย เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของบุคคล รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ที่มีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ

(๒) พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา

(๒.๑) พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันในระดับอุดมศึกษา โดยเป็นการขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะตรงตามอัตลักษณ์/จุดแข็ง เพื่อนำไปกำหนดคุณภาพมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนอิงกลุ่มสถาบัน และการสนับสนุนงบประมาณแบบมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ โดยประเมินจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่สถาบันจะส่งต่อให้ประเทศ ได้แก่

• **กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก จำนวน ๑๗ สถาบัน** ประกอบด้วย

(๑) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (๓) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (๔) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (๕) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (๖) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (๗) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๘) มหาวิทยาลัยนเรศวร (๙) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (๑๐) มหาวิทยาลัยมหิดล (๑๑) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (๑๒) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (๑๓) มหาวิทยาลัยศิลปากร (๑๔) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (๑๕) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (๑๖) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ และ (๑๗) สถาบันวิทยสิริเมธี

• **กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม จำนวน ๑๙ สถาบัน**

ประกอบด้วย (๑) มหาวิทยาลัยทักษิณ (๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (๓) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (๔) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (๕) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (๖) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (๗) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (๘) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (๙) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย (๑๐) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (๑๑) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (๑๒) มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ (๑๓) มหาวิทยาลัยบูรพา (๑๔) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (๑๕) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (๑๖) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (๑๗) สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา (๑๘) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ (๑๙) มหาวิทยาลัยสยาม

(๒.๒) พื้นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีพศึกษา โดยพัฒนาจากสถานศึกษาอาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบันในพื้นที่เขตเศรษฐกิจสำคัญให้รองรับการเติบโตเชิงพื้นที่ เนื่องจากเขตเศรษฐกิจเหล่านี้มีสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรมที่รองรับการฝึกงานและการพัฒนาหลักสูตรอิงสถานการณ์จริง ได้แก่

- **เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)** ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา
- **เขตเศรษฐกิจชายแดน (Special Economic Zones - SEZs)** ได้แก่ จังหวัดตาก

(แม่สอด) มุกดาหาร (ด่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว) และสงขลา (สะเดา)

- **พื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะด้านในเขตเมืองหลัก** ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เขตบางนา และสมุทรปราการ ปทุมธานี และนนทบุรี

- **พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้** ได้แก่ จังหวัดสงขลา (เขตปาดังเบซาร์) และภูเก็ต

- **พื้นที่เศรษฐกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** จากการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในภาค

โดยเฉพาะในด้านการเกษตรอุตสาหกรรม ได้แก่ ขอนแก่น และนครราชสีมา

• **พื้นที่เศรษฐกิจในภาคเหนือ** จากการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค มีบทบาทสำคัญในด้านการท่องเที่ยว การค้า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และลำปาง

(๒.๓) เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นเพื่อสร้างเมืองหรือชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน โดยได้รับการส่งเสริมจากยูเนสโก (UNESCO) ซึ่งเมืองแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา ภูเก็ต หาดใหญ่ พะเยา สุโขทัย กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น และยะลาและจะขับเคลื่อนการพัฒนาต้นแบบเมืองแห่งการเรียนรู้ตามเมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาคอื่น ๆ ได้แก่ นนทบุรี สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา และพิษณุโลก

(๓) พื้นที่ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเป็นการกำหนดพื้นที่ที่พัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ตามบทบาทของแต่ละภูมิภาค ที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอนาคต ได้แก่

- **ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานนวัตกรรมและการผลิตขั้นสูง ด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว และการแพทย์
- **ภาคกลาง** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ด้านการทำปศุสัตว์และประมง และด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
- **ภาคตะวันออก** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ด้านเกษตร และด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเกษตร การทำฟาร์มออร์แกนิก ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร การทำเกษตรอินทรีย์ ด้านการทำปศุสัตว์ และการท่องเที่ยว
- **ภาคเหนือ** มีบทบาทสำคัญในด้านการเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการท่องเที่ยวและการค้า
- **ภาคใต้** มีบทบาทสำคัญในการเป็นพื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการด้านการทำเกษตรออร์แกนิก ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร และด้านการค้าระหว่างประเทศ

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษามีดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึง

ตัวชี้วัด ประชากรกลุ่มอายุ ๖ - ๑๔ ปี ทุกคนได้รับการศึกษา

เป้าหมายที่ ๒ มีเมืองแห่งการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเรียนรู้ การพัฒนางาน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สำหรับคนทุกกลุ่มวัย

ตัวชี้วัด จำนวนเมืองที่ได้รับคัดเลือกจาก UNESCO เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้

เป้าหมายที่ ๓ จำนวนกำลังแรงงานด้านอาชีวศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและบทบาททางด้านเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค

ตัวชี้วัด ๓.๑ ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีงานทำ

ตัวชี้วัด ๓.๒ ร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีงานทำ

เป้าหมายที่ ๔ พัฒนาสถาบันอุดมศึกษากลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (Global and Frontier Research) ในแต่ละภูมิภาคเป็นสถาบันอุดมศึกษาหลักในภูมิกษณนั้น เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาประเทศประจำภูมิกษณนั้น

ตัวชี้วัด ๔ จำนวนผลงานวิจัยและพัฒนาที่ได้รับการจดสิทธิบัตร

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๘ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- สถาบันอาชีวศึกษาทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาตามศักยภาพเฉพาะด้านในแต่ละภูมิภาค ได้แก่
 - ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการเป็นพื้นที่ฐานนวัตกรรมและการผลิตขั้นสูง ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว และการแพทย์
 - ภาคกลาง ด้านการเป็นพื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ การเกษตร อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ การทำปศุสัตว์และประมง และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
 - ภาคตะวันออก ด้านการเป็นพื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดิจิตอล เกษตร และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเกษตร การทำฟาร์มอัจฉริยะ เศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร การทำเกษตรอินทรีย์ การทำปศุสัตว์ และการท่องเที่ยว
 - ภาคเหนือ ด้านการเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การท่องเที่ยว และการค้า
 - ภาคใต้ ด้านศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ การทำเกษตรอัจฉริยะ เศรษฐกิจชีวภาพ และพืชสมุนไพร และการค้าระหว่างประเทศ
- พื้นที่เขตเศรษฐกิจสำคัญ เนื่องจากเขตเศรษฐกิจเหล่านี้มีสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรม ที่รองรับการฝึกงานและการพัฒนาหลักสูตรอิงสถานการณ์จริง ได้แก่
 - เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา
 - เขตเศรษฐกิจชายแดน (Special Economic Zones - SEZs) ได้แก่ จังหวัดตาก (แม่สอด) จังหวัดมุกดาหาร (ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว) และจังหวัดสงขลา (สะเดา)
 - พื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะด้านในเขตเมืองหลัก ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เขตบางนา และสมุทรปราการ ปทุมธานี และนนทบุรี
 - พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา (เขตปาดังเบซาร์) และภูเก็ต
 - พื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกเชิงเหินือ เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในภาค โดยเฉพาะในด้านการเกษตรอุตสาหกรรม ได้แก่ ขอนแก่น และนครราชสีมา
 - พื้นที่เศรษฐกิจภาคเหนือ จากการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค มีบทบาทสำคัญในด้านการท่องเที่ยว การค้า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และลำปาง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันอาชีวศึกษาบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับบทบาททางด้านเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค

๑. กำหนดเขตพัฒนาอาชีวศึกษาเฉพาะด้านในแต่ละภูมิภาค และส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมของสถาบันอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมด้านอุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๒. จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษา โดยพัฒนาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบันในพื้นที่
เขตเศรษฐกิจสำคัญให้รองรับการเติบโตเชิงพื้นที่

พื้นที่เป้าหมาย

- สถาบันอาชีวศึกษาทั่วประเทศ และสถาบันอาชีวศึกษาในเขตเศรษฐกิจสำคัญ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

**มาตรการที่ ๒ สนับสนุนให้มีระบบความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ เอกชนกับสถาบันการศึกษา
อาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน**

ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษามุ่งเน้นการใช้ระบบการจัดการศึกษาแบบ Cooperative and
Work Integrated Education (CWIE)

พื้นที่เป้าหมาย

- สถาบันอาชีวศึกษาในเขตเศรษฐกิจสำคัญ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมโรงงานอุตสาหกรรม

**นโยบายที่ ๒ ยกย่องสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลาง การวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมเฉพาะด้านที่มีคุณภาพสูง รองรับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ**

พื้นที่เป้าหมาย

มหาวิทยาลัยในกลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก และกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการ
สร้างนวัตกรรม กำหนดให้จัดสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดหรือบางส่วนออกเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ
ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา
ในการปรับระบบอุดมศึกษาใหม่ เช่น นำไปกำหนดคุณภาพมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนอิงกลุ่มสถาบัน
การสนับสนุนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยประเมินจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่สถาบันจะส่งต่อให้ประเทศ
เป็นต้น ทั้งนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้จัดสถาบันอุดมศึกษาและกำหนดทิศทาง
เข้าร่วมกลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก จำนวน ๑๗ สถาบัน ได้แก่

- ภาคกรุงเทพฯและปริมณฑล ได้แก่ (๑) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี (๓) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๔) มหาวิทยาลัยมหิดล (๕) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(๖) มหาวิทยาลัยศิลปากร (๗) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และ(๘) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์

- ภาคเหนือ ได้แก่ (๑) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (๒) มหาวิทยาลัยนเรศวร และ (๓) มหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ (๑) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
และ (๓) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ภาคใต้ ได้แก่ (๑) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ (๒) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

- ภาคตะวันออก ได้แก่ สถาบันวิทยสิริเมธี

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนามหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคให้เป็นศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของภูมิภาค

ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา พัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะทาง (Center of Excellent)

พื้นที่เป้าหมาย

- มหาวิทยาลัยตามกลุ่มเป้าหมายการพัฒนากลุ่ม ๑ และ ๒

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการที่ ๒ สนับสนุนวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักวิจัย หน่วยงานรัฐ และผู้ลงทุน

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน R&D เช่น ห้องปฏิบัติการ การระดับสูงหรือศูนย์ทดสอบ
๒. จัดตั้ง Science Parks หรือ Innovation District ในบริเวณมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยี

พื้นที่เป้าหมาย

- มหาวิทยาลัยตามกลุ่มเป้าหมายการพัฒนากลุ่ม ๑ และ ๒

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการที่ ๓ เชื่อมโยงมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในภูมิภาค

๑. สร้างเขตอุตสาหกรรมการศึกษา (Education-Industry Cluster) เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนแบบ Work-Integrated Learning (WIL) ที่มีการเรียนรู้ผ่านการทำวิจัยร่วมและส่งเสริมการฝึกงาน ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ โดยเน้นประเด็นที่มีศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจ และอุตสาหกรรมในภูมิภาค
๒. พัฒนาเขตอุตสาหกรรมการศึกษา เพื่อสนับสนุนและสร้างโอกาสในการทำธุรกิจใหม่ เช่น Startup Pitching Events และ Spin-off ที่มีความเข้มแข็งและสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์

พื้นที่เป้าหมาย

- มหาวิทยาลัยตามกลุ่มเป้าหมายการพัฒนากลุ่ม ๑ และ ๒

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ของคนทุกช่วงวัย

พื้นที่เป้าหมาย

• เมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในเชิงเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น พิษณุโลก และเชียงใหม่

- เมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning city) ได้แก่ ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร

• ศูนย์การเรียนรู้ประจำจังหวัด ที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ๗๖ จังหวัด และ กรุงเทพมหานคร

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ สร้างและพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning city) ที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย

๑. ส่งเสริมและสร้างระบบนิเวศศูนย์การเรียนรู้ประจำจังหวัด ที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อยกระดับทักษะการประกอบอาชีพสำหรับคนทุกช่วงวัย
๒. สนับสนุนให้จังหวัดสร้างเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ทุกจังหวัด ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานรับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สื่อนการเรียนรู้ อุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและมีมาตรฐานอย่างเท่าเทียม

๑. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาในแต่ละภูมิภาค เพื่อสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์ระดับชาติ ที่รวมหลักสูตรหลากหลายประเภท (เช่น วิชาการ อาชีวศึกษา ทักษะชีวิต) เพื่อ up - skill หรือ re - skill ให้กับแรงงาน
๒. สนับสนุนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเชื่อมต่อแพลตฟอร์มได้

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ทุกจังหวัด ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานรับผิดชอบ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการที่ ๓ พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันเทคโนโลยี และกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมครูในระดับภูมิภาค เพื่อพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญของบุคลากรด้านเทคโนโลยี

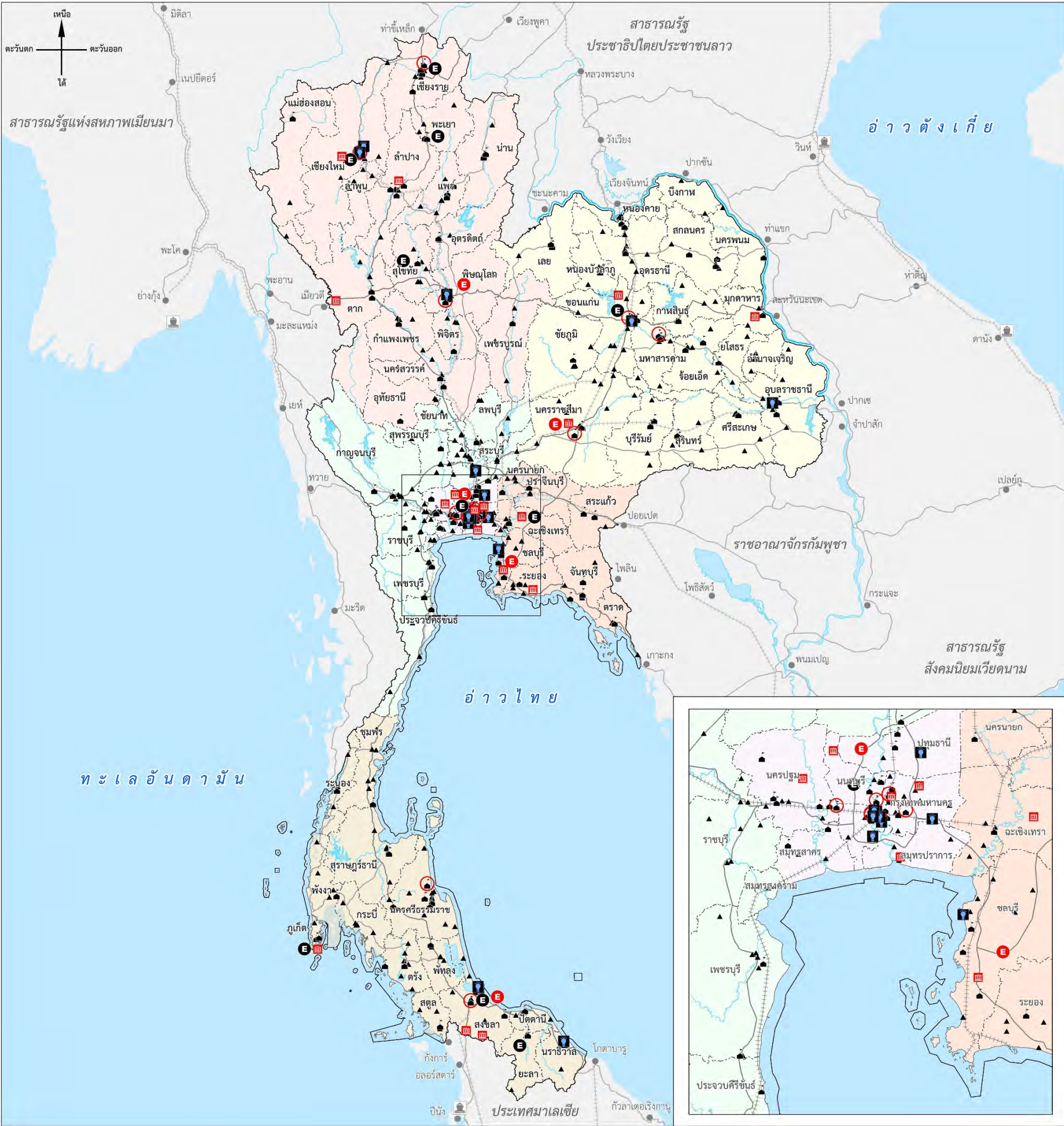
พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ และเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานรับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา

- ▲ สถาบันอาชีวศึกษา
- มหาวิทยาลัย
- พื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา
- กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก
- กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม
- พื้นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมอาชีวศึกษา
- เมืองแห่งการเรียนรู้
- พื้นที่ส่งเสริมเมืองแห่งการเรียนรู้

พื้นที่ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

- พื้นที่ฐานนวัตกรรมและการผลิตขั้นสูง ด้านการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การท่องเที่ยว และการแพทย์
- พื้นที่ฐานเศรษฐกิจนวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ ด้านการทำปศุสัตว์ และประมง และด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
- พื้นที่ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์โลจิสติกส์ ด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัล ด้านเกษตร และด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- พื้นที่อุตสาหกรรมเกษตรการทำฟาร์มอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร การทำเกษตรอินทรีย์ ด้านการทำปศุสัตว์ และการท่องเที่ยว
- พื้นที่ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการท่องเที่ยวและการค้า
- พื้นที่ศูนย์กลางธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ ด้านการทำเกษตรอัจฉริยะ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพและพืชสมุนไพร และด้านการค้าระหว่างประเทศ

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๗ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน

๑) หลักการ

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน เป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาพลังงานในอนาคต ให้มุ่งสู่การใช้พลังงานสะอาด เสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน และประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานสะอาดได้ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถการใช้พลังงานทดแทนในพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและลดการปล่อยคาร์บอนในภาคพลังงาน

นโยบายที่ ๓ พัฒนาและเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง โดยส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อผลักดันประเทศเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low - carbon Society) และความเป็นกลางทางคาร์บอน

นโยบายที่ ๔ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน ยกระดับระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้า และลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคพลังงานของประเทศ

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ให้สามารถรองรับความต้องการการใช้พลังงานของประเทศในอนาคต และสามารถสนับสนุนการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

(๒) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๓) เพื่อเพิ่มขีดความหลากหลายในการใช้พลังงานสะอาดภาคการขนส่ง ให้สามารถลดการปล่อยคาร์บอนตามนโยบาย Net Zero GHG Emission ของประเทศไทย

(๔) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของระบบโครงข่ายสมาร์ตกริดสำหรับระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้าของประเทศไทยในระดับที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน ได้กำหนดการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยนำเทคโนโลยีด้านพลังงานมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการแข่งขันของประเทศ ด้วยการสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อโครงข่ายพลังงานระดับภูมิภาค (Asian Power Grid APG) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ผลิตและบริการพลังงานอย่างครอบคลุม พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบผลิต กักเก็บ และส่งผ่านพลังงานให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ เพื่อการใช้งานที่มั่นคงและยั่งยืน ประชาชนสามารถเข้าถึงพลังงานสะอาดได้โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน ดังนี้

(๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน (ปัจจุบัน)

(๑.๑) ไฟฟ้า

- **โรงไฟฟ้า** เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านไฟฟ้าเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง มีเสถียรภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยประเทศไทยมีโรงไฟฟ้าในสังกัดการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวนทั้งสิ้น ๖๗ แห่ง กระจายตัวอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ๑๙ แห่ง

- **โรงไฟฟ้าประเทศเพื่อนบ้าน** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงของระบบสายส่งโครงการ Asian Power Grid

- **สายส่ง Asian Power grid** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงของระบบ Asian Power grid ในปัจจุบัน ซึ่งจะเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าของประเทศในภูมิภาคอาเซียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน สนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียน และส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงานในระดับภูมิภาค โดยโครงการเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าระหว่างลาว ไทย และมาเลเซีย เป็นหนึ่งในโครงการหลักของ APG และมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

- **สายส่งไฟฟ้า** เพื่อแสดงให้เห็นการเข้าถึงของระบบการจ่ายไฟของประเทศ โดยทำหน้าที่ส่งผ่านพลังงานจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้า หรือโรงไฟฟ้าต่าง ๆ ไปยังผู้ใช้ไฟฟ้า ณ สิ้นเดือน เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยสายส่งไฟฟ้า มีความยาวทั้งสิ้น ๓๙,๖๕๙.๒๒๒ วงจร - กิโลเมตร

(๑.๒) น้ำมัน

- **โรงกลั่นน้ำมัน** คือโรงงานอุตสาหกรรมที่ทำหน้าที่แปรรูปน้ำมันดิบซึ่งได้มาจากการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมให้เป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าด น้ำมันเครื่อง และผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีอื่น ๆ โดยประเทศไทยมีโรงกลั่นน้ำมันจำนวนทั้งสิ้น ๙ แห่ง มีกำลังการกลั่นรวมทั้งสิ้น ๑,๒๔๔,๕๐๐ บาร์เรล/วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- **แท่นขุดเจาะน้ำมันในทะเล** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงกับระบบท่อส่งก๊าซของประเทศไทย โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีแท่นหลุมผลิตปิโตรเลียมรวมทั้งสิ้น ๓๕๓ หลุม แบ่งเป็นหลุมบนบก ๘๒ หลุม และหลุมในทะเลอ่าวไทย ๒๗๑ หลุม

- **ระบบท่อส่งน้ำมัน** ประเทศไทยมีผู้ประกอบการเกี่ยวกับการขนส่งทางระบบท่oil ลำเลียงในประเทศไทย จำนวน ๑๕ ราย โดยเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการขนส่งน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมต่าง ๆ จากแหล่งผลิตไปยังโรงกลั่น โรงไฟฟ้า และคลังน้ำมันทั่วประเทศ

(๑.๓) ก๊าซธรรมชาติ

- **โรงแยกก๊าซธรรมชาติ** เพื่อแสดงให้เห็นโครงข่ายการเชื่อมโยงกับระบบท่อส่งก๊าซของประเทศไทย โดยในประเทศไทยมี บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจโรงแยกก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ในประเทศไทย มีโรงแยกก๊าซธรรมชาติทั้งสิ้น ๖ หน่วย มีความสามารถแยกก๊าซธรรมชาติตามค่าการออกแบบ (Nameplate Capacity) รวม ๒,๖๖๐ ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน

- **ระบบท่อส่งก๊าซ** ทำหน้าที่ขนส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งผลิตไปยังโรงไฟฟ้า โรงงานอุตสาหกรรม และผู้บริโภคทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติมีจำนวน ๑๘๗ โครงการ ความยาว ๕,๔๓๗ กิโลเมตร ผ่านพื้นที่ ๒๓ จังหวัด

(๒) โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน

(๒.๑) ไฟฟ้า

• **ปรับปรุงโรงไฟฟ้าทดแทน** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้า ลดต้นทุนและยืดอายุการใช้งานของโรงไฟฟ้า นอกจากนี้ยังเป็นการปรับปรุงให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าทดแทนโรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และ (๒) โรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน จังหวัดลำปาง

(๓) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน

(๓.๑) ไฟฟ้า

• **พัฒนาโรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค** เพื่อกระจายการผลิตไฟฟ้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพในการจ่ายไฟฟ้า และลดการสูญเสียพลังงานระหว่างการส่งผ่าน ครอบคลุมจังหวัดในพื้นที่ประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดราชบุรี จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสงขลา

• **สายส่ง ASEAN Power Grid: APG** เพื่อเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าในภูมิภาคเข้าด้วยกัน มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนด้านพลังงานในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ (๑) โครงการไทย-มาเลเซีย ในพื้นที่จังหวัดสงขลา และนราธิวาส (๒) โครงการไทย - ลาว ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสกลนคร จังหวัดลำปาง จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดขอนแก่น (๓) โครงการไทย - พม่า และ (๔) โครงการไทย - กัมพูชา

(๓.๒) น้ำมัน

• **พัฒนาระบบท่อส่งน้ำมัน** มุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการขนส่งน้ำมัน เชื้อเพลิง ลดต้นทุน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีโครงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ระบบขนส่งน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทางรวมกันทั้งสิ้น ๙๑๘ กิโลเมตร

(๓.๓) ก๊าซธรรมชาติ

• **พัฒนาระบบท่อส่งก๊าซ** เพื่อสร้างเครือข่ายการขนส่งก๊าซธรรมชาติที่เชื่อมโยงกันทั่วทั้งภูมิภาค ทำให้การเข้าถึงก๊าซธรรมชาติเป็นไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ โครงการเชื่อมต่อท่อส่งก๊าซ อำเภอรอวัน จังหวัดเลย - อินโดนีเซีย และโครงการเชื่อมต่อท่อส่งก๊าซ ไทย - มาเลเซีย (โซน JDA) รวมทั้ง พัฒนาให้มีระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติที่ครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมและภาคการผลิตไฟฟ้า ซึ่งต้องการก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิต ได้แก่ โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้ โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๒) อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา - นิคมอุตสาหกรรมสุรนารี และโครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕ ณ สถานีผสมก๊าซท่อส่งก๊าซเส้นที่ ๕ (TP๕MX) ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

(๓.๔) พลังงานทดแทน

- **โรงไฟฟ้าสูบลกลับ (Pumped Storage Power Plant)** มีการติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน (PSH : Pumped Storage Hydro) เป็นเทคโนโลยีที่ใช้ในการกักเก็บพลังงานไฟฟ้า จากการสูบน้ำขึ้นไปเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำด้านบน และปล่อยลงมาจากกังหันน้ำเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าออกมา เพื่อการยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้แก่ โรงไฟฟ้าสูบลกลับเขื่อนจุฬาภรณ์ โรงไฟฟ้าสูบลกลับเขื่อนวชิราลงกรณ์ และโรงไฟฟ้าสูบลกลับเขื่อนกระพูน

- **พลังงานแสงอาทิตย์ทุนลอยน้ำเพื่อการผลิตไฟฟ้า** เป็นการนำแผงโซลาร์เซลล์มาติดตั้งบนทุนลอยน้ำ เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ครอบคลุมจังหวัดในพื้นที่ประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดตาก จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดกาญจนบุรี

- **ระบบกักเก็บพลังงานประเภทแบตเตอรี่ (BESS : Battery Energy Storage System)** เป็นระบบที่ใช้แบตเตอรี่ในการเก็บพลังงานไฟฟ้าส่วนเกินไว้ในภายหลัง จากแหล่งพลังงานหมุนเวียน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลม โดยพื้นที่ที่พัฒนา ได้แก่ พื้นที่ที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูง เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

- **โครงการ RE Biglot** เพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนจากพลังงานความร้อน และพลังงานลมในพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยเป็นโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) ขนาดใหญ่ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลม ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบไฟฟ้าของประเทศ

(๔) พื้นที่เสนอแนะ

(๔.๑) **พื้นที่ศักยภาพผลิตพลังงานทดแทน** เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนโดยสนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนบนพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตพลังงานทดแทนประเภทนั้น ๆ ได้แก่

- **พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์** ในบริเวณพื้นที่ที่มีค่าความเข้มรังสีแสงอาทิตย์สูง และมีความสม่ำเสมอ จะมีศักยภาพในการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้ ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย ดังนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ตอนล่าง ๑ และตอนล่าง ๒ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒

- **พื้นที่ศักยภาพพลังงานลม** ในบริเวณพื้นที่ที่มีความเร็วลมสูงกว่า ๕ เมตร/วินาที และมีระยะห่างจากถนน แม่น้ำ เขตป่า ชุมชน ๑๕๐ เมตร ซึ่งเหมาะสำหรับการพัฒนาพลังงานลม ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย ดังนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

- **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล** ซึ่งวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล ได้แก่ มันสำปะหลังและอ้อย โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล สร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ และส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาคการเกษตรและพลังงานของประเทศ โดยพื้นที่ดังกล่าวถูกพัฒนาเพื่อส่งเสริมการปลูกพืชพลังงาน

- **พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล** ซึ่งวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน โดยมีเป้าหมายในการสนับสนุนการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงาน ช่วยสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรมและพลังงานอย่างยั่งยืน

(๔.๒) พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า โดยจะส่งเสริมพื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค เพื่อพัฒนาสถานีอัดประจุไฟฟ้า รองรับการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมจังหวัดในพื้นที่ประเทศไทย ประกอบด้วย ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา จังหวัดชลบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน มีดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ค่าความเข้มการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (พินตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท)

เป้าหมายที่ ๒ การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง

ตัวชี้วัด สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๓ การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้าความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละของพลังงานขั้นสุดท้าย)

เป้าหมายที่ ๔ การใช้ยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้นตามแผนนโยบาย EV๓๐@๓๐

ตัวชี้วัด ปริมาณยานยนต์ไฟฟ้า (หน่วย/คัน)

เป้าหมายที่ ๕ การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ตกริด

ตัวชี้วัด จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/โครงการนำร่อง/โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ (แผนงาน/โครงการ)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพลังงาน ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๑๐ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ เพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG) การเชื่อมโยงระบบส่งไฟฟ้ากับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย ลาว พม่า และกัมพูชา ประกอบด้วย ๔ พื้นที่ ได้แก่ (๑) พื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย บริเวณอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เทศบาลตำบลคลองแงะ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และอำเภอสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส (๒) พื้นที่ชายแดนไทย - ลาว บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสกลนคร อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดขอนแก่น (๓) พื้นที่ชายแดนไทย - พม่า และ (๔) พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

- โรงไฟฟ้าทดแทน ได้แก่ โรงไฟฟ้าน้ำพองทดแทน จังหวัดขอนแก่น
- โรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค ประกอบด้วยโรงไฟฟ้า ๑๖ แห่ง ได้แก่
 - ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๓ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าพระนครใต้ (เพิ่มเติม) จังหวัดสมุทรปราการ โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ (ส่วนเพิ่ม) จังหวัดนนทบุรี และโรงไฟฟ้าใหม่ (เขตนครหลวง)
 - ภาคกลาง ๓ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าหิอง พาวเวอร์ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคตะวันตก) และโรงไฟฟ้าใหม่ (ภาคกลางตอนบน)
 - ภาคตะวันออก ๒ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้า กัลป์ พิตี อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง และโรงไฟฟ้าใหม่ (ภาคตะวันออก)
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) โรงไฟฟ้าใหม่ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และ SMR/Micro Nuclear ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐๐ MW
 - ภาคใต้ ๕ แห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงไฟฟ้าจะนะ จังหวัดสงขลา โรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วม (ภาคใต้) โรงไฟฟ้าใหม่ (ภาคใต้) และ SMR/Micro Nuclear ภาคใต้ ๓๐๐ MW
- โครงข่ายไฟฟ้าระบบส่ง/ระบบจำหน่าย ประกอบด้วย ๑๔ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการระบบส่งเพื่อรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่ (IPPP) (๒) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เชื่อมสภาพตามอายุการใช้งานระยะที่ ๑ : ส่วนสถานีไฟฟ้าแรงสูง (RSP๑) (๓) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เชื่อมสภาพตามอายุการใช้งานระยะที่ ๑ : ส่วนสายส่งไฟฟ้าแรงสูง (RLP๑) (๔) โครงการปรับปรุงและขยายระบบส่งไฟฟ้าที่เชื่อมสภาพตามอายุการใช้งานระยะที่ ๒ (RTS๒) (๕) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันออกเพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (TIPE) (๖) โครงการขยายระบบไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะที่ ๓ (GBA๓) (๗) โครงการขยายระบบส่งไฟฟ้า ระยะที่ ๑๒ (TS๑๒) (๘) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันตก และภาคใต้เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (TIWS) (๙) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (TIEC) (๑๐) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคเหนือตอนบน เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (TIPN) (๑๑) โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคใต้ตอนล่าง เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (TILS) (๑๒) โครงการปรับปรุงสถานีไฟฟ้าแรงสูงในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อป้องกันการเกิดวินาศกรรมและอุทกภัย (HSIS) (๑๓) โครงการพัฒนาระบบเคเบิลใต้ทะเลไปยังบริเวณอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า (SPSS) และ (๑๔) แผนงานปรับปรุงรูปแบบการจ่ายไฟฟ้าสำหรับสถานีไฟฟ้าแรงสูง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเชื่อถือได้ของระบบส่ง (IETS)
- ระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติเชื่อมโยงประเทศภูมิภาคอาเซียน ประกอบด้วย ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการเชื่อมต่อท่อส่งก๊าซ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย - อินโดนีเซีย และโครงการเชื่อมต่อท่อส่งก๊าซ ไทย - มาเลเซีย (ไซน JDA)
- ระบบท่อส่งก๊าซภายในประเทศ ประกอบด้วย ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้ โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๒) อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา - นิคมอุตสาหกรรมสุรนารี และโครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕ ณ สถานีผสมก๊าซท่อส่งก๊าซเส้นที่ ๕ (TP๕MX) ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

- ระบบขนส่งน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่

- **ภาคเหนือ** ระบบท่อขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันบางปะอิน ไปสิ้นสุดที่คลังน้ำมันจังหวัดพิจิตร และคลังน้ำมันนครลำปาง รวมระยะทาง ๕๗๖ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** เริ่มจากอำเภอสายบุรี จังหวัดสระบุรี มาสิ้นสุดที่อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ระยะทางทั้งสิ้น ๓๔๒ กิโลเมตร ผ่าน ๗๐ ตำบล ๒๒ อำเภอ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานการผลิตไฟฟ้าและโครงข่ายไฟฟ้าให้มีความมั่นคงและยืดหยุ่นสูงในประเทศและภูมิภาคอาเซียนเพื่อรองรับความต้องการการใช้พลังงานไฟฟ้าของประเทศในอนาคต และสามารถสนับสนุนการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

๑. สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และก่อสร้างระบบส่งไฟฟ้าให้เชื่อมโยงกับโครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG)
๒. ก่อสร้างโรงไฟฟ้าทดแทน แทนโรงไฟฟ้าเดิม
๓. ก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพสูง
๔. ขยายโครงข่ายและกำลังการจ่ายไฟฟ้า โดยเพิ่มจำนวนสถานีไฟฟ้าแรงสูงและขยายกำลังการจ่ายไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีการขยายตัวของการใช้ไฟฟ้าสูง

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG) ได้แก่ ไทย - มาเลเซีย ไทย - ลาว ไทย - พม่า และไทย - กัมพูชา
- โรงไฟฟ้าน้ำพองทดแทน จังหวัดขอนแก่น
- โรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค ๑๖ แห่ง
- โครงข่ายไฟฟ้าระบบส่ง/ระบบจำหน่าย ๑๔ โครงการ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน และกระทรวงการต่างประเทศ

มาตรการที่ ๒ เพิ่มความมั่นคงและรองรับความต้องการการใช้ก๊าซธรรมชาติของประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่ง

๑. ก่อสร้างระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติเชื่อมต่อกับประเทศภูมิภาคอาเซียน
๒. ขยายโครงข่ายระบบท่อส่งก๊าซภายในประเทศให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีโรงไฟฟ้าหรืออุตสาหกรรมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงการเชื่อมต่อท่อส่งก๊าซ อำเภอรอวัน จังหวัดเลย
- โครงการเชื่อมต่อท่อส่งก๊าซไทย - มาเลเซีย (โซน JDA)
- โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกจากบางปะกงไปโรงไฟฟ้าพระนครใต้

- โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก จังหวัดนครราชสีมา (ระยะที่ ๒) อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา - นิคมอุตสาหกรรมสุรนารี
- โครงการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบก เส้นที่ ๕ ณ สถานีผสมก๊าซท่อส่งก๊าซเส้นที่ ๕ (TP&MX) ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการต่างประเทศ

มาตรการที่ ๓ พัฒนาระบบขนส่งน้ำมันทางท่อเพื่อสนับสนุนระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ

ก่อสร้างระบบขนส่งน้ำมันระหว่างภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงการก่อสร้างระบบขนส่งน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน และกระทรวงคมนาคม

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถใช้พลังงานทดแทนในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ในภาคพลังงาน

พื้นที่เป้าหมาย

• เชื้อชนขนาดใหญ่ ที่มีการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ลอยน้ำเพื่อการผลิตไฟฟ้า จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ (๑) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดอุดรธานี (๒) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดตาก (๓) โรงไฟฟ้ากระบี่ จังหวัดกระบี่ (๔) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๕) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (๖) โรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา จังหวัดนครราชสีมา (๗) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดชัยภูมิ (๘) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดกาญจนบุรี และ (๙) เชื้อสนธิรัตน์ จังหวัดกาญจนบุรี

• พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ ในบริเวณพื้นที่ที่มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์สูง ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒

• พื้นที่ศักยภาพพลังงานลม ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

• โครงการ RE Biglot เป็นโครงการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) ที่ริเริ่มโดยคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลม

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาและส่งเสริมการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ประโยชน์ในการผลิตไฟฟ้าและความร้อน รวมถึงมีการใช้งานร่วมกับระบบกักเก็บพลังงานในพื้นที่ที่มีศักยภาพและเหมาะสม

๑. ก่อสร้างและติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ลอยน้ำ เพื่อการผลิตไฟฟ้า พร้อมติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน
๒. สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ศักยภาพสูงสำหรับพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อพัฒนาโครงข่ายไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์

พื้นที่เป้าหมาย

- เชื้อขนาดใหญ่มาก จำนวน ๙ แห่ง
- พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ
- โครงการ RE Biglot (PV/PV + BESS)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมการนำพลังงานลมมาใช้ประโยชน์ในการผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพศักยภาพ

สำรวจและคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงสำหรับพลังงานลม เพื่อพัฒนาโครงข่ายไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการผลิตพลังงานลม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ที่มีศักยภาพพลังงานลม ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้
- โครงการ RE Biglot พลังงานลม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

นโยบายที่ ๓ พัฒนาและเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง โดยส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและโครงสร้างพื้นฐานสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อผลักดันประเทศเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low - carbon Society) และความเป็นกลางทางคาร์บอน

พื้นที่เป้าหมาย

• พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล ได้แก่ พื้นที่ในการปลูกมันสำปะหลังและอ้อย ประกอบด้วย พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑ และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

- พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๘.๕ ล้านไร่ และได้ผลผลิต ๕๙.๕ ล้านตันต่อปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙
- พื้นที่ปลูกอ้อย ๑๖ ล้านไร่ และได้ผลผลิต ๑๘๒ ล้านตันต่อปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

• พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล ได้แก่ พื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันดิบ ประกอบด้วยพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

- เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๓.๒ - ๓.๔ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐
- เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๓.๔ - ๓.๕ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๗๕
- เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๓.๖ - ๓.๗ ตัน ในปี พ.ศ. ๒๕๘๐

• พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า โดยจะส่งเสริมเมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค ตามผังนโยบายการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา จังหวัดชลบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตเอทานอล สำหรับยานยนต์ เพื่อเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง

เพิ่มพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังและอ้อยในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมันสำปะหลังและอ้อย ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล สำหรับยานยนต์ เพื่อเพิ่มความหลากหลายการใช้พลังงานในภาคขนส่ง

เพิ่มผลผลิตจากพืชเชื้อเพลิงชีวภาพ (ปาล์มน้ำมัน) ในพื้นที่ปลูกพืชเดิม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ศักยภาพในปลูกปาล์มน้ำมันเดิม ได้แก่ ภาคใต้

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรการที่ ๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จัดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีความต้องการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าสูง

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติและเมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคม

นโยบายที่ ๔ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน ยกย่องระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้า และลดการปล่อยคาร์บอนจากภาคพลังงานของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- แผนขับเคลื่อนสมรรถนะการกระจายพลังงาน

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ๑๔ แผนงาน ได้แก่ (๑) โครงการระบบมิเตอร์อัจฉริยะ ระยะที่ ๑ - ๓ (๒) โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลพยากรณ์พลังงานหมุนเวียน กฟภ. (๓) แผนงานพัฒนาระบบไมโครกริดอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๔) โครงการพัฒนาระบบไมโครกริดในพื้นที่เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ ๑ - ๒ (๕) โครงการบริหารจัดการระบบผลิตไฟฟ้าแบบกระจายตัวในระบบโครงข่ายไฟฟ้าของ กฟภ. ระยะที่ ๒ (๖) โครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าแบบระบบไมโครกริด ระยะที่ ๑ (๗) โครงการนำร่องพัฒนาระบบไมโครกริดในพื้นที่อุตสาหกรรม (๘) แผนงานระยะยาวในการจัดหาระบบกักเก็บพลังงานไฟฟ้าด้วยแบตเตอรี่ (BESS) บนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๙) โครงการพัฒนาระบบกักเก็บพลังงานเพื่อรองรับการบริหารความต้องการไฟฟ้าและพลังงานหมุนเวียน ระยะที่ ๑ - ๒ (๑๐) โครงการติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าเพื่อรองรับการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้าในภาพรวมของประเทศ (๑๑) โครงการติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าขนาด

DC ๒๕ kW รองรับการใช้ไฟฟ้าของยานยนต์ไฟฟ้าและรองรับยานยนต์ไฟฟ้าของ กฟผ. จำนวน ๑๐๐ สถานี ภายในสำนักงาน กฟผ. (๑๒) โครงการพัฒนาระบบบริหารการอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า (๑๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโครงข่ายระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ (Grid Modernization) ของ กฟผ. และ (๑๔) โครงการพัฒนาระบบส่งและจำหน่าย ระยะที่ ๒ (คพจ.๒)

- **การไฟฟ้านครหลวง ๑๐ แผนงาน** ได้แก่ (๑) โครงการติดตั้งมิเตอร์อัจฉริยะ (AMI) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าที่ติดตั้งแผงผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (๒) โครงการติดตั้งมิเตอร์อัจฉริยะ (AMI) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย (๓) โครงการต้นแบบระบบพยากรณ์การผลิตไฟฟ้าจาก RE (๔) โครงการศึกษารูปแบบธุรกิจ Microgrid/Prosumer สำหรับ กฟน. (๕) โครงการ Smart Community (๖) โครงการนำร่องระบบบริหารควบคุมพลังงานจาก Distributed Energy Resources (DER) ในระบบจำหน่ายแรงต่ำ (๗) โครงการติดตั้ง ESS เพื่อกักเก็บพลังงานหมุนเวียนที่เชื่อมต่อกับระบบจำหน่าย (๘) โครงการติดตั้งมิเตอร์อัจฉริยะ (AMI) สำหรับหม้อแปลงจำหน่ายในพื้นที่ กฟน. (๙) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโครงข่ายระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ (Grid Modernization) ของการไฟฟ้านครหลวง และ (๑๐) โครงการเตรียมความพร้อม กฟน. เป็น Load Aggregator และเพื่อรองรับกิจกรรมตามแผน Smart Grid ระยะกลาง

- **ปรับปรุงโรงไฟฟ้าทดแทน โรงไฟฟ้าเดิม ๒ แห่ง** ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าทดแทนโรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และ (๒) โรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน จังหวัดลำปาง

- **โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนขนาดใหญ่ ๓ แห่ง** ได้แก่ (๑) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนจุฬาภรณ์ ๘๐๑ MW/๖,๔๐๘ MWh (๒) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนวชิราลงกรณ์ ๘๙๑ MW/๗,๑๒๘ MWh และ (๓) โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนกระพูน ๗๘๐ MW/๖,๒๔๐ MWh

- **โรงไฟฟ้าเทคโนโลยีสมัยใหม่** เป็นส่วนหนึ่งของ (ร่าง) แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (PDP ๒๐๒๔) ในการพัฒนาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขนาดเล็ก SMR (Small Modular Reactor) ประกอบด้วยโรงไฟฟ้า ๒ แห่ง ได้แก่ SMR/Micro Nuclear ภาควะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐๐ MW และ SMR/Micro Nuclear ภาควะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐๐ MW

- **พื้นที่ที่มีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน และมีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูง** ควรส่งเสริมการติดตั้งระบบกักเก็บพลังงานประเภทแบตเตอรี่ (BESS) เช่น ภาควะวันออกเฉียงเหนือ ภาควะวันออก (EEC) และเขตพัฒนาพิเศษ

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ยกระดับระบบส่งและจำหน่ายไฟฟ้าให้มีความยืดหยุ่นสูงมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

ดำเนินงานด้านสมรรถนะตามแผนระยะปานกลาง

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงการตามแผนขับเคลื่อนสมรรถนะระยะปานกลางของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

มาตรการที่ ๒ พัฒนาและยกระดับการปรับปรุงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าและโครงข่ายไฟฟ้าผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล (ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน และน้ำมัน) ในการผลิตไฟฟ้า รวมถึงลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคพลังงาน

๑. ก่อสร้างปรับปรุงโรงไฟฟ้าทดแทน แทนโรงไฟฟ้าเดิม โดยใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้า ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gas)
๒. ติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน Pumped Storage Hydropower (PSH) ในโรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนขนาดใหญ่
๓. ศึกษาและก่อสร้างโรงไฟฟ้าเทคโนโลยีสมัยใหม่
๔. ติดตั้งระบบกักเก็บพลังงานประเภทแบตเตอรี่ (BESS) เชื่อมต่อกับโครงข่ายไฟฟ้า

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงการตามแผนขับเคลื่อนสมรรถนะระยะปานกลางของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง
- โรงไฟฟ้าทดแทนโรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
- โรงไฟฟ้าแม่เมาะทดแทน จังหวัดลำปาง
- โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนจุฬาภรณ์
- โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนวชิราลงกรณ์
- โรงไฟฟ้าสูบกลับเขื่อนกระตุน
- SMR/Micro Nuclear ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐๐ MW
- SMR/Micro Nuclear ภาคใต้ ๓๐๐ MW
- พื้นที่ที่มีการผลิตไฟฟ้าการพลังงานทดแทน และมีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การพลังงาน

เครื่องหมาย	โครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน	โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน	พื้นที่เสนอแนะ
แนวเขตพื้นที่วางผัง	สายส่ง Asian power grid	โรงไฟฟ้าทดแทน	พื้นที่ศักยภาพพลังงานแสงอาทิตย์
เขตจังหวัด	สายส่งไฟฟ้า	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน	พื้นที่ศักยภาพพลังงานลม
ถนนสายหลัก	ระบบท่อส่งน้ำมัน	สายส่ง Asian power grid	พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงเอทานอล
ทางรถไฟทางเดียว	ระบบท่อส่งก๊าซ	พัฒนาระบบท่อส่งน้ำมัน	พื้นที่ส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานเพื่อผลิตเชื้อเพลิงไบโอดีเซล
ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม	โรงไฟฟ้า	พัฒนาระบบท่อส่งก๊าซ	พื้นที่ส่งเสริมการจัดตั้งสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า
แม่น้ำ คลอง ห้วย	โรงกลั่นน้ำมัน	โรงไฟฟ้าใหม่รายภูมิภาค	
อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง	โรงแยกก๊าซธรรมชาติ	โรงไฟฟ้าสุบกลับ	
เมืองต่างประเทศ	แท่นขุดเจาะน้ำมันในทะเล	ระบบโซลาร์เซลล์แบบทุ่นลอยน้ำ	
ท่าเรือต่างประเทศ	อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่		
โรงไฟฟ้าประเทศเพื่อนบ้าน			

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔.๘ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว

๑) หลักการ

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานสากล เพื่อรองรับกิจกรรมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าสูง ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ จำนวนนักท่องเที่ยว และระยะเวลาพำนักรักในการท่องเที่ยว โดยการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ยกระดับเมืองหลักสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานสากล

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และกระจายโอกาสการท่องเที่ยวสู่เมืองรอง

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

นโยบายที่ ๔ บริหารจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

๒) วัตถุประสงค์

(๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐานสากล เพื่อให้ประเทศไทยยังคงเป็นจุดหมายปลายทางที่น่าสนใจและสามารถแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวโลกได้อย่างยั่งยืน

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวรอง พร้อมทั้งสนับสนุนการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ลดความแออัดในแหล่งท่องเที่ยว และเพิ่มความเท่าเทียมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค

(๓) ส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในประเทศไทยในระดับที่สูงขึ้น

(๔) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อให้สามารถรักษาความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ หมายถึง เมืองหลักซึ่งเป็นเมืองที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูงตามแผนพัฒนาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ต้องมีการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานในระดับสากล รองรับเศรษฐกิจคุณค่าสูงเพื่อเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก ประกอบด้วย ๒๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และพังงา และกรุงเทพมหานคร

(๒) พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง หมายถึง เมืองที่มีรายได้ด้านการท่องเที่ยวต่ำ ที่ต้องมีการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานในระดับสากลรองรับเศรษฐกิจคุณค่าสูง และการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างประสบการณ์ “การท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (The Unique Thai Local Experiences)” ด้วยการผลักดันวัฒนธรรมที่มีศักยภาพเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศไทย (Soft Power) เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่น และส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวจากจังหวัดโดยรอบ (Micro Tourism) ทั้งแบบไปเช้า - เย็นกลับ และพักค้างคืน พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวของเมืองรองในรูปแบบกลุ่มจังหวัดประกอบด้วย ๕๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พะเยา อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ลำพูน ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุตรธานี หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร กาฬสินธุ์ สุรินทร์ นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว สตูล พัทลุง ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

(๓) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณค่าสูง หมายถึง พื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง (High - value tourists) และให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสังคมในทางลบ พร้อมกับการให้บริการที่มีมาตรฐานสูง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุดจากการเดินทางไปยังพื้นที่เหล่านั้น โดยพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพตามที่ระบุในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ประกอบด้วย

(๓.๑) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE) ๙ จังหวัด โดยเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่เน้นการจัดกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งจะรวมไปถึงการจัดการประชุมระดับนานาชาติ การสัมมนา การแสดงสินค้า การจัดประชุมและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างผู้ประกอบการในภาคธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่ พัทยา (จังหวัดชลบุรี) เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น อุตรธานี นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สงขลา และกรุงเทพมหานคร

(๓.๒) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (Creative & Cultural Tourism) ๓๒ จังหวัด เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ วัฒนธรรม การแสดง การออกแบบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการเรียนรู้หรือมีประสบการณ์กับวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เพชรบุรี สุโขทัย ภูเก็ต แพร่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ขอนแก่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร อุตรธานี อุบลราชธานี นครปฐม พิจิตร พิษณุโลก สุพรรณบุรี จันทบุรี พัทยา (จังหวัดชลบุรี) ระยอง สระแก้ว สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และพัทลุง และกรุงเทพมหานคร

(๓.๓) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย (Medical and Wellness Tourism) ๑๑ จังหวัด เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการปรับปรุงสุขภาพ รักษาโรค หรือการบำรุงร่างกายและจิตใจผ่านการใช้บริการทางการแพทย์ การรักษาความงาม หรือการดูแลสุขภาพองค์รวม ได้แก่ จังหวัดชลบุรี สุราษฎร์ธานี กระบี่ ภูเก็ต สงขลา เชียงใหม่ พิษณุโลก นครราชสีมา ขอนแก่น อุตรธานี และอุบลราชธานี และกรุงเทพมหานคร

(๓.๔) พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (Coastal Maritime & River Tourism) ๕ จังหวัด โดยเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวที่เน้นกิจกรรมทางน้ำในแหล่งน้ำทั้งชายฝั่งทะเล แม่น้ำ และลำน้ำ ได้แก่ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ พังงา และชลบุรี และกรุงเทพมหานคร

(๔) พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค หมายถึง พื้นที่เส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างไร้รอยต่อทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง ทางอากาศ โดยเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งมาตรการด้านการเดินทางท่องเที่ยวที่สนับสนุนการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอย่างมีมาตรฐาน มีความสะดวกและความปลอดภัยในระดับสากล ดังนี้

(๔.๑) พื้นที่บริเวณด้านการค้าชายแดน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ตาก กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส

(๔.๒) พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติ ๑ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

(๔.๓) พื้นที่บริเวณยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ ๑๑ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ (จังหวัดสมุทรปราการ) ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง (กรุงเทพมหานคร) ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต ท่าอากาศยานนานาชาติอุตรดิตถ์ (จังหวัดชลบุรี) ท่าอากาศยานนานาชาติสุราษฎร์ธานี ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง (จังหวัดเชียงราย) ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี และท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ (จังหวัดสงขลา)

(๔.๔) พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติ ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติลำปาง (จังหวัดลำปาง) ท่าอากาศยานพิษณุโลก และท่าอากาศยานนานาชาติอันดามัน (จังหวัดพังงา)

(๔.๕) พื้นที่บริเวณยกระดับท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ๕ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง (จังหวัดชลบุรี) ท่าเรือภูเก็ตแห่งที่ ๑ ท่าเรือภูเก็ตแห่งที่ ๒ และท่าเรือกระบี่

(๔.๖) พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือสมุย (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ท่าเรือภูเก็ตแห่งที่ ๒ และท่าเรือแหลมบาลีฮาย (จังหวัดชลบุรี)

(๔.๗) พื้นที่บริเวณสถานีจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรรถไฟความเร็วสูงตามแผน Pan - Asia Railway Network ๕ แห่ง ได้แก่ สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ (กรุงเทพมหานคร) สถานีรถไฟเชียงใหม่ (สายเหนือ) สถานีรถไฟตราด (สายตะวันออก) สถานีรถไฟหนองคาย (สายตะวันออกเฉียงเหนือ) และสถานีรถไฟปางเบงชาร์ (สายใต้)

(๕) **เขตพัฒนาการท่องเที่ยว** หมายถึง เขตพัฒนาตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อประโยชน์ในการรักษา พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละเขต การท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ประกอบด้วย เขตพัฒนาการท่องเที่ยว ๑๕ เขต ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเก่ามีชีวิต เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น - เขาใหญ่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว มีดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลผลิตมวลรวมทั้งหมดภายในประเทศเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนผลผลิตมวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ รายได้การท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนรายได้การท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง (สัดส่วน)

เป้าหมายที่ ๓ ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาค

ตัวชี้วัด อัตราขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดน (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๔ การท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ตัวชี้วัด อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๑๐ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ ยกระดับเมืองหลักสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานสากล พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ประกอบด้วย ๒๒ จังหวัด โดยแบ่งการพัฒนาออกเป็น ๒ ระยะ ซึ่งพิจารณาจากศักยภาพรายได้ด้านการท่องเที่ยวและจำนวนผู้เยี่ยมชมด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

- **พื้นที่พัฒนาระยะที่ ๑ - ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๕)** ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และพังงา และกรุงเทพมหานคร

- **พื้นที่พัฒนาระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐) ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี ปทุมธานี สระบุรี ฉะเชิงเทรา**

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมาตรฐานสากล

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวคุณค่าสูงตามหลักการออกแบบอย่างเท่าเทียม (Universal design) เช่น สถานพยาบาลมาตรฐาน JCI สถานที่จัดประชุม และนิทรรศการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน MICE ท่าเทียบเรือสำราญ
๒. พัฒนาการคมนาคมและการขนส่ง โดยปรับปรุงและขยายท่าอากาศยาน สนามบิน และสถานีขนส่ง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น
๓. พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร (One-stop Service Centers) ในเมืองท่องเที่ยวสำคัญ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน ด้วยการยกเว้นภาษีหรือการลดหย่อนภาษีสำหรับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรมเศรษฐกิจคุณค่าสูง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในและระหว่างจังหวัดโดยรอบ

๑. ปรับปรุงเส้นทางการเดินทางเชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง เช่น พัฒนาเส้นทางรถบัสท่องเที่ยว รถไฟสายท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด โดยให้บริการที่สะดวกสบาย และปลอดภัย
๒. พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในรูปแบบประจำทางและไม่ประจำทาง (On - Demand) โดยการลงทุนของรัฐ หรือการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นผู้ให้บริการผ่านระบบออนไลน์ (Ride Hailing)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการที่ ๓ จัดทำมาตรการทางผังเมืองเพื่อควบคุมและรักษาทัศนียภาพของเมืองและแหล่งท่องเที่ยว

ควบคุมและส่งเสริมการพัฒนาสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่เมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์ และรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ในรูปแบบของข้อบัญญัติท้องถิ่น

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ๒๒ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๒ พัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และกระจายโอกาสการท่องเที่ยวสู่เมืองรอง

พื้นที่เป้าหมาย

• พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง ประกอบด้วย ๕๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พะเยา อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ลำพูน ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุตรดิตถ์ หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร กาฬสินธุ์ สุรินทร์ นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว สตูล พัทลุง ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนารูปแบบ กิจกรรม และเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงเมืองหลัก และเมืองรอง ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

๑. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลากหลาย เชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองศูนย์กลาง เช่น เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมทั้งพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism Routes) ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในเมืองรอง เช่น การเชื่อมต่ออุทยานแห่งชาติ หรือแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง
๒. ปรับปรุงถนนและเส้นทางท่องเที่ยวในเมืองรอง ให้มีความสะดวกและปลอดภัย โดยเน้นการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง ๕๕ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองรอง

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การพัฒนาศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวในเมืองรองที่เกี่ยวข้องกับสถานที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมท้องถิ่น
๒. จัดทำสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้หรือลดหย่อนภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวในเมืองรองเพื่อให้เกิดการพำนักระยะยาวเพิ่มขึ้น เช่น การพัฒนาที่พักแรมในชุมชน โฮมสเตย์ท้องถิ่น การพัฒนาพาณิชยกรรมชุมชน เป็นต้น

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง ๕๕ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ เสริมสร้างการท่องเที่ยวเชิงคุณค่าสูง (High - Value Tourism) ในเมืองรอง

๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองรองให้มีเอกลักษณ์และประสบการณ์เฉพาะถิ่น โดยเชื่อมโยงวัฒนธรรมท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตพื้นบ้าน หรือการฝึกหัดหัตถกรรมแบบดั้งเดิมในชุมชน
๒. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงสร้างสรรค์ในเมืองรอง เช่น การจัดเทศกาลท้องถิ่นและการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงคุณค่าสูงในเมืองรอง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง ๕๕ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๓ ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

ประกอบด้วย

- พื้นที่บริเวณด้านการค้าชายแดน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ตาก กาญจนบุรี หนองคาย

นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส

- พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติ ๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา (จังหวัดชลบุรี)

- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ ๑๑ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ

(สมุทรปราการ) ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง (กรุงเทพมหานคร) ท่าอากาศยานนานาชาติแม่ฟ้าหลวง

(จังหวัดเชียงราย) ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี ท่าอากาศยานนานาชาติ

ขอนแก่น ท่าอากาศยานนานาชาติสุราษฎร์ธานี ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต

ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ (จังหวัดสงขลา) และท่าอากาศยานนานาชาตินครศรีธรรมราช

- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติ ๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติลำปาง (จังหวัดลำปาง) และท่าอากาศยานนานาชาติอ่วม (จังหวัดพะเยา)
- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าเทียบเรือสำราญ ๔ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง (จังหวัดชลบุรี) ท่าเรือภูเก็ตแห่งที่ ๑ และท่าเรือกระบี่แห่งที่ ๑
- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าเทียบเรือสำราญ ๔ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือสมุย (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ท่าเรือภูเก็ตแห่งที่ ๒ ท่าเรือกระบี่แห่งที่ ๒ และท่าเรือแหลมบาลีฮาย (จังหวัดชลบุรี)
- พื้นที่บริเวณสถานีจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรรถไฟความเร็วสูงตามแผน Pan - Asia Railway Network ๕ แห่ง ได้แก่ สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ (กรุงเทพมหานคร) สถานีรถไฟเชียงใหม่ (สายเหนือ) สถานีรถไฟตราด (สายตะวันออก) สถานีรถไฟหนองคาย (สายตะวันออกเฉียงเหนือ) และสถานีรถไฟปางดะ (สายใต้)

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีมาตรฐาน สะดวก และปลอดภัยในระดับสากลเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

๑. พัฒนาพื้นที่บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร (One Stop Service) ในจุดท่องเที่ยวและด้านการค้าขายแดนสำคัญ โดยมีบริการต่าง ๆ เช่น การออกใบอนุญาตเข้าเมือง การแนะนำข้อมูลท่องเที่ยว การให้บริการอินเทอร์เน็ต และการแลกเปลี่ยนเงินตรา
๒. พัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรมปลอดภัย และส่งเสริมการจัดตั้งตลาดชุมชน หรือศูนย์พาณิชยกรรมชุมชนที่แสดงและจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและประเทศในภูมิภาค

๑. พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมที่มีในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามแผนพัฒนาในอนาคต ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ
๒. พัฒนาจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรที่สะดวก และปลอดภัยบนเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พร้อมทั้งจุดบริการนักท่องเที่ยว เช่น พื้นที่รองรับการขนส่งสาธารณะ พื้นที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว จุดพักสำหรับการโดยสารระหว่างประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๔ บริหารจัดการพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ประกอบด้วย ๒๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และพังงา และกรุงเทพมหานคร

- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง ประกอบด้วย ๕๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก เชียงราย แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ พะเยา อุทัยธานี กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ลำพูน ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี อุตรดิตถ์ หนองคาย บึงกาฬ สกลนคร กาฬสินธุ์ สุรินทร์ นครพนม ยโสธร อำนาจเจริญ หนองบัวลำภู เลย ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด สระแก้ว สตูล พัทลุง ระนอง ชุมพร นครศรีธรรมราช ตรัง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและภัยพิบัติตามแนวคิดเมืองยืดหยุ่น (Urban Resilience)

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ เช่น การพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า การปรับปรุงทางหลวงเลียบบชายฝั่งให้สามารถรับมือกับภัยธรรมชาติ การพัฒนาศูนย์พักพิงในกรณีเกิดภัยพิบัติ
๒. พัฒนานโยบายและแผนการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ เช่น การสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว
๓. จัดทำสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีสำหรับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมและลดมลภาวะแหล่งท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๒ รักษา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับขีดความสามารถของพื้นที่

๑. กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวและประเภทกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อการเสื่อมโทรม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น การกำหนดจำนวนผู้เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสำคัญ การกำหนดการใช้พื้นที่สำหรับกิจกรรมเชิงพาณิชย์กรรมในพื้นที่แหล่งชุมชน การกำหนดประเภทกิจกรรมในพื้นที่เสี่ยงต่อภัยพิบัติ
๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลพื้นที่ท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

พื้นที่พัฒนาเมืองท่องเที่ยว

- พื้นที่พัฒนาและยกระดับศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
- พื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง

พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณค่าสูง

- M พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE)
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย
- พื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวสายทางน้ำ

พื้นที่พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

- พื้นที่บริเวณด้านการค้าชายแดน
- พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติ
- พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติ
- พื้นที่บริเวณท่าเทียบเรือท่องเที่ยว
- พื้นที่บริเวณยกระดับท่าเทียบเรือท่องเที่ยว
- พื้นที่บริเวณพัฒนาท่าเทียบเรือท่องเที่ยว
- พื้นที่บริเวณโครงการจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรสถานีรถไฟความเร็วสูง

เขตพัฒนาการท่องเที่ยว

- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวธรณีวิทยาถิ่นอีสาน
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมล้านนา - ขาใหญ่
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลใต้
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
- เขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเก่ามีชีวิต

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๙ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง

๑) หลักการ

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง มุ่งเน้นการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบท การเปลี่ยนแปลงในระดับโลก รองรับความต้องการในการเดินทางและขนส่งในอนาคต โดยมุ่งเน้นระบบการขนส่ง ที่มีประสิทธิภาพ มีความยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วย ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทั้งระบบให้เชื่อมโยงภายในประเทศ ประเทศในภูมิภาค และเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก

นโยบายที่ ๒ พัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อ และได้มาตรฐานชั้นนำ ระดับโลก

นโยบายที่ ๓ พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพลังงานสะอาดและพลังงาน ทางเลือก (Green Transport)

นโยบายที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งบริเวณโดยรอบ สถานีขนส่งสาธารณะ (TOD)

นโยบายที่ ๕ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) กับโครงสร้าง พื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของเมืองศูนย์กลางหลักและศูนย์กลางรองทั่วประเทศ

๒) วัตถุประสงค์

- (๑) สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ภายในประเทศ ประเทศใน ภูมิภาค และเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลกอย่างไร้รอยต่อ
- (๒) เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพการให้บริการด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ให้มีขีด ความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล
- (๓) สนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Transport) กับการเดินทางแบบ ไร้เครื่องยนต์ (NMT) ลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- (๔) ส่งเสริมการเดินทางด้วยแนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งมวลชนหลัก (TOD) เพิ่มการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ และลดการพึ่งพาการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล
- (๕) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) ที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูง

๓) สารสำคัญของผัง

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการคมนาคมและการขนส่ง มุ่งเน้นการกำหนดรูปแบบการพัฒนาและ ยกระดับทางด้านกายภาพของระบบคมนาคมของประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ส่งเสริมให้เกิดการเดินทางและขนส่งอย่างไร้รอยต่อ และสามารถเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) อีกทั้ง ส่งเสริมการเดินทางแบบไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non-motorized mode) รวมถึงการบูรณาการใช้ประโยชน์ที่ดินร่วมกับ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางรางและสาธารณะ โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม ขนส่ง ดังนี้

(๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (ปัจจุบัน)

ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของไทยมีรูปแบบของโครงข่ายทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งมีโครงข่ายและจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยประกอบด้วย

๑. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางถนน ปัจจุบันมีระยะทางรวม ๗๐๒,๙๘๙ กิโลเมตร มีความหนาแน่นของโครงข่ายระบบถนนต่อพื้นที่เท่ากับ ๑.๓๗ กิโลเมตรต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งแม้ว่าการเดินทางและขนส่งทางถนนจะสะดวกและรวดเร็ว อย่างไรก็ตามการพึ่งพาทางถนนเป็นหลักได้นำมาซึ่งปัญหาในระดับประเทศ อาทิ ปัญหาของการขยายตัวของเมืองตามแนวถนน ปัญหาการจราจรติดขัดบนโครงข่ายถนน ปัญหาด้านต้นทุนในการเดินทางและขนส่งทางถนนสูงกว่าการขนส่งในรูปแบบอื่น ปัญหาการนิยมเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคล เป็นต้น ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนคุณภาพชีวิตของประชาชน

๒. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางราง ปัจจุบันมีระยะทางรวมทั้งสิ้น ๔,๐๕๔ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๔๘ จังหวัด จาก ๗๗ จังหวัด (สายตะวันออกเฉียงเหนือ สายเหนือ สายใต้ สายตะวันออกเฉียงเหนือ และสายแม่กลอง) ความหนาแน่นของโครงข่ายระบบรางต่อพื้นที่มีค่าเท่ากับ ๐.๐๐๘ กิโลเมตรต่อตารางกิโลเมตร มีจุดเชื่อมต่อการเดินทางเข้าสู่ระบบรางของรถไฟทางไกลรวม ๖๗๓ แห่ง จำแนกเป็นสถานีรถไฟ ๔๓๕ แห่ง ที่หยุดรถไฟ ๑๘๑ แห่ง และป้ายหยุดรถไฟ ๕๗ แห่ง โดยปัจจุบันยังประสบปัญหาด้านความล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง

๓. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำ ซึ่งในปัจจุบันมีโครงข่ายทางลำน้ำ ระยะทางประมาณ ๑,๔๐๐ กม. มีท่าเรือโดยสารจำนวน ๒๐๔ ท่า และท่าเรือสินค้า ๙๕ ท่า โครงข่ายทางทะเลและชายฝั่ง มีท่าเรือโดยสารจำนวน ๘๔ ท่า และท่าเรือสินค้า ๔๖ ท่า โดยการคมนาคมขนส่งทางน้ำเป็นรูปแบบการขนส่งสินค้าที่มีศักยภาพสูง และเป็นประตูการค้าหลัก (International Gateway) ไปยังต่างประเทศ โดยมีท่าเรือสำคัญประกอบด้วย ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ และท่าเรือมาบตาพุด อย่างไรก็ตาม ท่าเรือดังกล่าวมีสถานะเกินความสามารถในการรองรับ มีเพียงท่าเรือแหลมฉบัง ที่สามารถรองรับปริมาณสินค้าในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

๔. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งทางอากาศ ซึ่งในปัจจุบัน มีท่าอากาศยานนานาชาติที่ให้บริการระหว่างประเทศ ๑๐ แห่ง และท่าอากาศยานที่ให้บริการภายในประเทศ ๒๘ แห่ง โครงข่ายเส้นทางการบินภายในประเทศมีเส้นทางบริการครอบคลุมพื้นที่ภายในประเทศทุกภูมิภาค รวม ๖๖ เส้นทาง สำหรับเส้นทางการบินระหว่างประเทศครอบคลุมพื้นที่ ๕ ทวีปทั่วโลก มีจุดหมายปลายทางรวม ๔๓ ประเทศ โดยปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคตประเทศไทยได้มีการส่งเสริมท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางของการบินในภูมิภาค ด้วยตำแหน่งของที่ตั้งและเส้นทางการบินจากประเทศต่างๆ เข้าสู่ประเทศไทย

๕. โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ (๑) ระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง มีระบบขนส่งมวลชนจำแนกเป็น ๔ รูปแบบ รถไฟฟ้าชานเมือง รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน เรือโดยสาร รถโดยสารประจำทางและ (๒) ระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมือง มีโครงข่ายเส้นทางบริการ ๓,๐๘๖ เส้นทาง โดยมีจำนวนสถานีขนส่งผู้โดยสารรวมทั่วประเทศ ๑๒๙ แห่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาหลักของการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในปัจจุบัน ได้แก่ ความไม่นิยมใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะระหว่างจังหวัด ขาดการออกแบบการเข้าถึงสถานีขนส่งสาธารณะที่เอื้อต่อการเดินทางของคนทุกกลุ่ม (Universal design) และขาดโครงสร้างพื้นฐานของการเดินทางที่ไม่ใช้เครื่องยนต์ (Non-motorized) เป็นต้น

๖. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีขนส่ง/ศูนย์เปลี่ยนถ่ายสินค้ากระจายอยู่ในทุกภูมิภาค รวม ๒๘ แห่ง โดยจำแนกตามรูปแบบของการให้บริการ ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย ๑) สถานีขนส่งสินค้า ๓ แห่ง ๒) ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า ๑ แห่ง ๓) สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) ๑ แห่ง ๔) ย่านกองเก็บตู้สินค้า (Container Yard: CY) ๒๓ แห่ง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางและขนส่งจากทางถนนสู่ทางรางและทางน้ำ ซึ่งเป็นระบบที่มีต้นทุนถูกกว่าการขนส่งทางถนน จึงพัฒนาศูนย์โลจิสติกส์ควบคู่กับการพัฒนาท่าเรือและท่าอากาศยานใหม่ เพื่อลดต้นทุนการขนส่งด้านโลจิสติกส์

(๒) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (ปรับปรุง)

จากโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญในปัจจุบัน นำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับ และการมุ่งสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) ประกอบด้วย

๑. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางอากาศ โดยอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานนานาชาติหลักในภูมิภาค ๙ แห่ง คือ สุวรรณภูมิ ดอนเมือง เชียงใหม่ ภูเก็ต อุตะเภ สราญราษฎร์ กระบี่ แม่ฟ้าหลวง และหาดใหญ่ โดยท่าอากาศยานดังกล่าวประสบปัญหาความแออัดทั้งในส่วนของการวิ่ง อาคารผู้โดยสารและหลุมจอด อีกทั้งมีปริมาณผู้โดยสารมากกว่าและใกล้เคียงกับความจุของท่าอากาศยาน พื้นที่เป้าหมายยกระดับเป็นจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานนานาชาติอัจฉริยะ (Smart Airport) ๘ แห่ง สุวรรณภูมิ ดอนเมือง อุตะเภ ขอนแก่น ภูเก็ต หาดใหญ่ เชียงใหม่ และอุดรธานี

มีพื้นที่เป้าหมายปรับปรุงจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานหลักภายในประเทศ ๒๒ แห่ง คือ หัวหิน ขอนแก่น อุดรธานี นครศรีธรรมราช บุรีรัมย์ นครราชสีมา มุกดาหาร ร้อยเอ็ด บึงกาฬ น่านนคร ลำปาง ตรัง ชุมพร ระนอง นราธิวาส สตูล อุบลราชธานี เลย สกลนคร แพร่ บุรีรัมย์ และเบตง เพื่อสามารถรองรับความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าในอนาคต รวมทั้งการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานชั้นนำในระดับโลก

๒. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางน้ำ ส่งเสริมการปรับปรุงท่าเทียบเรือปัจจุบันเพื่อจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต โดยอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถท่าเรือขนส่งสินค้า จำนวน ๔ แห่ง คือ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด และท่าเรือน้ำลึกสงขลาแห่งที่ ๒ มีพื้นที่เป้าหมายการยกระดับท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) ๔ แห่ง คือ จ.กระบี่ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จ.ภูเก็ต และชายฝั่งบริเวณกรุงเทพฯ-ชลบุรี (แหลมบาลีฮาย) มีพื้นที่เป้าหมายการยกระดับท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ๒ แห่ง (ท่าเรือจุลเสมีด ท่าเรือปรานบุรี) มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ ๕ จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และปรับปรุงท่าเรือโดยสารท่าเรือชายฝั่ง ๙ จังหวัด คือ ท่าเรือตราด ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สตูล ตรัง พังงา และกระบี่ อีกทั้ง มีพื้นที่เป้าหมายในการยกระดับเป็นท่าเรืออัจฉริยะ (Smart Port) ๓ แห่ง คือ ท่าเรือกรุงเทพ มาบตาพุด แหลมฉบัง

๓. โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ ส่งเสริมการเดินทางหลายรูปแบบ ให้เชื่อมต่อการเดินทางและขนส่งระหว่างประเทศ และระหว่างภูมิภาคต่างๆ ของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการปรับปรุงสถานีรถไฟโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง ๑๐ แห่ง คือ กทม. จตุจักร เชียงใหม่แห่งที่ ๑ นครศรีธรรมราช นครราชสีมาแห่งที่ ๒ กทม.เอกราช ขอนแก่นแห่งที่ ๓ พิษณุโลกแห่งที่ ๒ กรุงเทพบรมราชชนนี ระยอง และสระบุรี

๔. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ ยกระดับศูนย์โลจิสติกส์ หลักระดับประเทศ และภูมิภาค เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศให้ได้มาตรฐานสากล โดยอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการการปรับปรุงย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard : CY) จำนวน ๗ แห่ง คือ ศิลาอาสน์ โนนพะยอม ท่าพระ กุดจิก ท่าม่วง ชุมทางบ้านทุ่งโพธิ์ และชุมทางทุ่งสง มีพื้นที่เป้าหมายการการยกระดับสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot : ICD) จำนวน ๑ แห่ง คือ ICDลาดกระบัง มีพื้นที่เป้าหมายการการปรับปรุงสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๓ แห่ง คือ พุทธมณฑล คลองหลวง ร่มเกล้า

(๓) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (โครงการพัฒนา)

จากโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญในปัจจุบัน นำไปสู่การพัฒนาโครงข่ายและจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้า ประกอบด้วย

๑. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางถนน ซึ่งผลจากประเมินโดยสภาเศรษฐกิจโลก (WEF) สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) และธนาคารโลก (World Bank) ได้ชี้ตรงกันว่าประเทศไทยยังคงต้องมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ อันประกอบด้วย ปัจจัยด้านคุณภาพของถนน ดังนั้นในผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายระบบถนน คือ สะพานเชื่อมพื้นที่ระหว่างประเทศ ๒ แห่ง และโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ๓๐ เส้นทาง ภายใต้แผนการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (MR-MAP) ๒๓ เส้นทาง และแผนแม่บทการพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ๗ เส้นทาง

๒. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางราง โดยเน้นการพัฒนาระบบรถไฟรางคู่ และระบบรถไฟความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ รวมถึงจะต้องสามารถเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคได้อย่างไร้รอยต่อ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ในผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายระบบราง คือ โครงการก่อสร้างรถไฟสายใหม่ ๒๗ เส้นทาง โครงการพัฒนารถไฟฟ้าทางคู่ ๑๑ เส้นทาง และโครงการรถไฟความเร็วสูง ๘ เส้นทาง ภายใต้แผนการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง (MR-MAP) และแผนพัฒนาระบบการขนส่งทางรางของประเทศไทย

๓. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางน้ำ ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายทางน้ำที่มีต้นทุนการพัฒนาที่ไม่สูงและเพื่อลดต้นทุนค่าโลจิสติกส์ของประเทศ โดยอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาโครงข่ายทางน้ำ คือ เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ๕ จังหวัด (สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส) ทะเลอันดามัน ๓ จังหวัด (ระนอง กระบี่ และตรัง) ระหว่างฝั่งทะเลอ่าวไทย - อันดามัน ๒ จังหวัด (เชื่อมท่าเรือชุมพร - ท่าเรือระนอง) และแม่น้ำสายสำคัญ (แม่น้ำโขง แม่น้ำป่าสัก ทำจีน แม่กลอง และเจ้าพระยา)

๔. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางอากาศ โดยอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาจุดเชื่อมต่อของท่าอากาศยานนานาชาติหลักในภูมิภาค ๒ แห่ง คือ อำเภอบ้านธิ จ.ลำพูน - อำเภอสันกำแพง จ.เชียงใหม่ (เชียงใหม่แห่งที่ ๒) และพังงา (ภูเก็ตแห่งที่ ๒) เนื่องจากท่าอากาศยานแห่งเดิมมีสถานะเกินขีดความสามารถในการรองรับ จึงพัฒนาท่าอากาศยานใหม่เพื่อให้สามารถเพียงพอกับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้าในอนาคต

๕. โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ โดยพัฒนาเพื่อส่งเสริมระบบขนส่งสาธารณะ ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๔ แห่ง (อ.คลองใหญ่ จ.ตราด /ด่านพุน้ำร้อน อ.เมือง จ.กาญจนบุรี/ด่านห้วยโก้น จ.น่าน/ด่านเจดีย์สามองค์ จ.กาญจนบุรี) มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา ระบบขนส่งมวลชนในเมือง จำนวน ๑๒ แห่ง คือ เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต พัทยา อุตรธานี ขอนแก่น เมืองพิษณุโลก หาดใหญ่ อุดรธานี สุราษฎร์ธานี ปทุมธานี และเมืองระยอง

๖. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกระบบขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ ซึ่งอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา ยานอกรเก็บสินค้า (Container Yard : CY) จำนวน ๒๔ แห่ง คลองลึก จั้วราย นาม่วง บ้านกระโดก(นครราชสีมา) นครสวรรค์ สามร้อยยอด ทุ่งมะเมี๋ หัวกอก นาผักขวง มาบอำมฤต สะพลี(ชุมพร) ภูเหล็ก(ขอนแก่น) มหาสารคาม ร้อยเอ็ด โพนทอง(ร้อยเอ็ด) สะพานมิตรภาพ ๒ (มุกดาหาร) สะพานมิตรภาพ ๓ (นครพนม) แพร่ พะเยา ป่าแดด(เชียงราย) เชียงราย เชียงของ ทับปุด(พังงา) และท่าด่าน(พังงา) มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาท่าเรือบก (Dry port) จำนวน ๔ แห่ง นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา และขอนแก่น มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาสถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๙ แห่ง คือ เชียงราย หนองคาย มุกดาหาร ตาก กาญจนบุรี สระแก้ว ตราด สงขลา และนราธิวาส มีพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา ศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัด นครพนม (Cross-Border Transportation Centre) และ ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า เชียงของ จังหวัด เชียงราย (Intermodal facility)

(๔) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (โครงการเสนอแนะ)

จากการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่สำคัญ เพื่อให้ครอบคลุมการเดินทางและการขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเสนอแนะพื้นที่พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ดังนี้

๑. ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางอากาศ ซึ่งอนาคตผังนโยบายระดับประเทศ มีพื้นที่เป้าหมายเสนอแนะเป็นท่าอากาศยานนานาชาติและยกระดับเป็นท่าอากาศยานนานาชาติอัจฉริยะ (Smart Airport) ๑ แห่ง คือ พิษณุโลก เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางระดับภาค รองรับแผนพัฒนาการเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางขนาดใหญ่ อาทิ รถไฟความเร็วสูง และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง อีกทั้ง มีศักยภาพเป็นที่ตั้งของสถานีขนส่งสินค้าในอนาคต เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ

๒. โครงสร้างพื้นฐานระบบขนส่งสาธารณะ มีพื้นที่เป้าหมายการเสนอแนะการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนในเมือง ๑ แห่ง คือ เมืองหัวหิน เป็นเมืองศูนย์กลางรองระดับภาค รองรับแผนพัฒนาการเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางขนาดใหญ่ อาทิ รถไฟความเร็วสูง และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง รวมทั้งมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการขนส่ง มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น

ตัวชี้วัด อันดับดัชนีวัดประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (LPI)

เป้าหมายที่ ๒ การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางราง (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๓ การขนส่งสินค้าทางน้ำเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางน้ำ (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๔ ท่าอากาศยานหลักมีขีดความสามารถในการรองรับปริมาณผู้โดยสารเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ปริมาณผู้โดยสารในท่าอากาศยานหลัก (ล้านคนต่อปี)

เป้าหมายที่ ๕ การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น (๑) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๒) เมืองหลักในภูมิภาค

ตัวชี้วัด สัดส่วนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในเมือง (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๖ ผู้ใช้ระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทางระหว่างเมืองเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะระหว่างเมือง (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๗ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคการขนส่งลดลง

ตัวชี้วัด การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคคมนาคมขนส่งที่สามารถลดลงได้ (ร้อยละ)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง ประกอบด้วย ๕ นโยบาย ๑๓ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทั้งระบบให้เชื่อมโยงภายในประเทศ ประเทศในภูมิภาค และเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลก

พื้นที่เป้าหมาย

• **แนวโครงข่ายการเดินทางและการขนส่งสำคัญระดับประเทศและภูมิภาค ประกอบด้วย**

- ทางราง คือ รถไฟฟ้าทางคู่ ๑๑ เส้นทาง รถทางคู่สายใหม่ ๒๗ เส้นทาง และรถไฟความเร็วสูง ๘ เส้นทาง
- ทางถนน คือ สะพานเชื่อมต่อระหว่างประเทศ ๒ เส้นทาง และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ๓๐ เส้นทาง
- ทางน้ำ คือ เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำสายสำคัญ (แม่น้ำโขง แม่น้ำป่าสัก

แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำคลอง และแม่น้ำเจ้าพระยา)

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาระบบการขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและการขนส่งสินค้าของประเทศ เพื่อลดต้นทุนด้านการขนส่งและโลจิสติกส์

๑. พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟฟ้าทางคู่เพื่อรองรับการเดินทางที่มีประสิทธิภาพ

พื้นที่เป้าหมาย

- รถไฟฟ้าทางคู่ ๑๑ เส้นทาง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๒. พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟฟ้าทางคู่สายใหม่ให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญของประเทศ
พื้นที่เป้าหมาย

- รถไฟฟ้าทางคู่สายใหม่ ๒๗ เส้นทาง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๓. พัฒนาแนวโครงข่ายรถไฟฟ้าความเร็วสูงสู่เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค
พื้นที่เป้าหมาย

- รถไฟฟ้าความเร็วสูง ๘ เส้นทาง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาและยกระดับโครงข่ายทางถนน ให้เชื่อมต่อโครงข่ายการขนส่งรูปแบบอื่น
เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

๑. พัฒนาโครงข่ายสะพานเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- สะพานเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างประเทศ ๒ เส้นทาง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๒. พัฒนาแนวโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ๓๐ เส้นทาง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง
และโลจิสติกส์ สนับสนุนการค้า และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศในภูมิภาค

พัฒนาโครงข่ายเส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำสายสำคัญ (แม่น้ำโขง แม่น้ำป่าสัก
แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำเจ้าพระยา) สนับสนุนการค้า และเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- เส้นทางเดินเรือบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำสายสำคัญ (แม่น้ำโขง แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำเจ้าพระยา)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

ผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๒ พัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าอย่างไร้รอยต่อ และได้มาตรฐาน
ชั้นนำระดับโลก

พื้นที่เป้าหมาย

• จุดเชื่อมต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้า ประกอบด้วย

- ท่าอากาศยาน ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติหลักในภูมิภาค ๑๓ แห่ง ท่าอากาศยานหลัก
ภายในประเทศ ๑๘ แห่ง พัฒนาท่าอากาศยาน ๒ แห่ง และท่าอากาศยานที่เสนอแนะ ๑ แห่ง

- ท่าเรือ ได้แก่ ท่าเรือขนส่งสินค้า ๔ แห่ง ท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) ๔ แห่ง ท่าเรือ
โดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ๒ แห่ง ท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ ๕ จังหวัด และท่าเรือชายฝั่ง ๙ จังหวัด

- สถานีรถไฟ คือ สถานีรถไฟระหว่างเมือง ๑๘ แห่ง (พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ พิษณุโลก
นครลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา ขอนแก่น อุตรดิตถ์ หนองคาย บุรีรัมย์ อุบลราชธานี นครปฐม หัวหิน
สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมทางหาดใหญ่ ตรัง)

- สถานีขนส่งผู้โดยสาร ได้แก่ สถานีรถไฟโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง ๑๐ แห่ง (กรุงเทพฯ จตุจักร
เชียงใหม่แห่งที่ ๑ นครศรีธรรมราช นครราชสีมาแห่งที่ ๒ กรุงเทพฯเอกมัย ขอนแก่นแห่งที่ ๓ พิษณุโลก แห่งที่ ๒ กรุงเทพฯ
บรมราชชนนี ระยอง และสระบุรี) และสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๔ แห่ง (อำเภอคลอง
ใหญ่ จังหวัดตราด /ด่านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี/ด่านห้วยโก้น จังหวัดน่าน/ด่านเจดีย์สามองค์ จังหวัด
กาญจนบุรี)

- ศูนย์โลจิสติกส์หลักระดับประเทศ และภูมิภาค ประกอบด้วย ย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard :
CY) ๓๑ แห่ง สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) ๑ แห่ง ท่าเรือบก (Dry port) ๔ แห่ง
สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) จำนวน ๑๒ แห่ง ศูนย์การขนส่งชายแดน ๑ แห่ง และศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบ
การขนส่งสินค้า ๑ แห่ง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานหลักของประเทศให้รองรับการเดินทางและขนส่งสินค้า
เชื่อมโยงระบบการเดินทางอย่างครบวงจร มีความสะดวก รวดเร็ว และได้มาตรฐานระดับโลก พร้อมยกระดับท่าอากาศ
ยานในเมืองสำคัญเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ

พัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานหลักของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าอากาศยานนานาชาติหลักในภูมิภาค ๑๓ แห่ง
- ท่าอากาศยานหลักภายในประเทศ ๑๘ แห่ง
- พัฒนาท่าอากาศยาน ๒ แห่ง
- ท่าอากาศยานที่เสนอแนะยกระดับ ๑ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานพิษณุโลก

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงกลาโหม

มาตรการที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการให้บริการท่าเรือโดยสารและท่าเรือขนส่ง
สินค้าสำคัญ ให้สามารถรองรับความต้องการการเดินทางและขนส่งสินค้า และมีมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล

๑. พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถท่าเรือขนส่งสินค้า

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือขนส่งสินค้า จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือน้ำลึกสงขลาแห่งที่ ๒

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงอุตสาหกรรม

๒. พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถท่าเรือขนส่งสินค้า

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือขนส่งสินค้า จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือน้ำลึกสงขลาแห่งที่ ๒

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงอุตสาหกรรม

๓. พัฒนาท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) ให้มีมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) ๔ แห่งในพื้นที่ จังหวัดกระบี่ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต ชายฝั่งบริเวณกรุงเทพมหานคร - ชลบุรี (แหลมบาลีฮาย)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

๔. พัฒนาท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย รองรับความต้องการการเดินทางระหว่างพื้นที่

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือโดยสารเชื่อมโยงอ่าวไทย ๒ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือจุกเสม็ด – ท่าเรือปรานบุรี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๔. พัฒนาและปรับปรุงท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ เชื่อมโยงการเดินทางภายในแม่น้ำสายสำคัญ

พื้นที่เป้าหมาย ท่าเรือโดยสารในแม่น้ำ ๕ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ พัฒนาและบูรณาการจุดเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมระบบขนส่ง

สาธารณะ ลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

๑. พัฒนาสถานีรถไฟระหว่างเมือง รองรับการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมทางราง

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีรถไฟระหว่างเมือง ๑๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

๒. ปรับปรุงสถานีรถไฟโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง รองรับการเดินทางและขนส่งหลายรูปแบบ

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีรถไฟโดยสารสาธารณะระหว่างเมือง ๑๐ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๓. การพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รองรับการเดินทางและการขนส่งสินค้า
อย่างไร้รอยต่อเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๔ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกระบบขนส่งและโลจิสติกส์
เพื่อยกระดับการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ

๑. พัฒนา/ปรับปรุงย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard: CY) รองรับการพัฒนาในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- ย่านกองเก็บสินค้า (Container Yard: CY) ๓๑ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๒. ยกระดับสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) เพื่อเพิ่มความสามารถ
ในการขนส่งและการกระจายสินค้าของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง จำนวน ๑ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๓. พัฒนาท่าเรือบก (Dry port) รองรับการพัฒนาด้านการขนส่งและกระจายสินค้าในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือบก จำนวน ๔ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๔. พัฒนา/ปรับปรุง สถานีขนส่งสินค้า (Truck Terminal) รองรับการพัฒนาด้านการขนส่งและกระจาย
สินค้าในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีขนส่งสินค้า จำนวน ๓ แห่ง (ปรับปรุง) และจำนวน ๙ แห่ง (ก่อสร้างใหม่)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๕. พัฒนาศูนย์การขนส่งชายแดน และศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า รองรับการพัฒนา
ด้านการขนส่งและกระจายสินค้าอย่างไร้รอยต่อในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- ศูนย์การขนส่งชายแดนจังหวัดนครพนม (Cross - Border Transportation Center)
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชิงของ จังหวัดเชียงราย (Intermodal facility)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๓ พัฒนาระบบคมนาคมขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพลังงานสะอาดและ พลังงานทางเลือก (Green Transport)

พื้นที่เป้าหมาย

- ระบบขนส่งมวลชนในเมือง จำนวน ๑๒ แห่ง คือ เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต พัทยา อุดรธานี
ขอนแก่น เมืองพิษณุโลก หาดใหญ่ พระนครศรีอยุธยา สุราษฎร์ธานี และปทุมธานี
- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง คือ เมืองเชียงใหม่ เมืองนนทบุรี เมืองขอนแก่น
เมืองหาดใหญ่ เมืองนครราชสีมา เมืองพัทยา เมืองภูเก็ต และ เมืองพิษณุโลก
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๒๓ แห่ง คือ เมืองอุดรธานี เมืองปากเกร็ด เมืองสุราษฎร์ธานี
เมืองนครสวรรค์ เมืองนครศรีธรรมราช เมืองอุบลราชธานี เมืองเชียงราย เมืองพระนครศรีอยุธยา เมืองตรัง
เมืองนครปฐม เมืองลำปาง เมืองระยอง เมืองสมุทรปราการ เมืองสมุทรสาคร เมืองกระบี่ เมืองสงขลา เมืองยะลา
เมืองสุรินทร์ เมืองสกลนคร เมืองราชบุรี เมืองฉะเชิงเทรา เมืองสระบุรี และเมืองชลบุรี

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสีเขียวในเขตพื้นที่เมือง เพื่อลดการใช้รถส่วนบุคคลและแก้ไข การจราจรติดขัดในเขตเมือง

พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะพลังงานสะอาด เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

พื้นที่เป้าหมาย

- ระบบขนส่งมวลชน จำนวน ๖ แห่ง
- ระบบขนส่งมวลชน จำนวน ๕ แห่ง
- ระบบขนส่งมวลชนเมืองระยอง และเมืองหัวหิน

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของทางเดินเท้า และทางจักรยาน ในเขตเมือง เพื่อสนับสนุนการเดินทางแบบไร้เครื่องยนต์ (non-motorized mode)

๑. ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม เพื่อรองรับ
การเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) และการเดินทางแบบไร้เครื่องยนต์
(non-motorized mode)

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางระดับภาคจำนวน ๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

๒. ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม เพื่อรองรับการเข้าถึงได้โดยคนทุกกลุ่ม (Universal Design) และการเดินทางแบบไร้เครื่องยนต์ (non-motorized mode)

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางระดับภาคจำนวน ๘ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางรองระดับภาค จำนวน ๒๓ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคมนาคมขนส่งบริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ (TOD)

พื้นที่เป้าหมาย

- บริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะของเมืองศูนย์กลางระดับชาติ และระดับภูมิภาค
 - เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
 - เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง คือ เมืองเชียงใหม่ เมืองนนทบุรี เมืองขอนแก่น เมืองหาดใหญ่ เมืองนครราชสีมา เมืองพัทยา เมืองภูเก็ต และเมืองพิษณุโลก

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ออกแบบและพัฒนาโครงข่ายทางเท้า และทางจักรยาน บริเวณโดยรอบสถานีขนส่งสาธารณะ ให้ได้มาตรฐานสากล

ออกแบบและพัฒนาโครงข่ายทางเท้า และทางจักรยาน

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง
- สถานีศักยภาพในเมืองศูนย์กลางระดับภาคจำนวน ๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้รองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Universal Design) ในพื้นที่บริเวณสถานี และจุดเปลี่ยนถ่าย รูปแบบการเดินทางออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รองรับการเดินทางของคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม (Universal Design)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง
- พื้นที่บริเวณสถานีและจุดเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางของเมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๕ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) กับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของเมืองศูนย์กลางหลักและรองทั่วประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ เมืองศูนย์กลางระดับภูมิภาค ท่าเรือ และท่าอากาศยาน
 - เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
 - เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง คือ เมืองเชียงใหม่ เมืองนนทบุรี เมืองขอนแก่น เมืองหาดใหญ่ เมืองนครราชสีมา เมืองพัทยา เมืองภูเก็ต และเมืองพิษณุโลก
 - ท่าเรือ ๓ แห่ง คือ ท่าเรือกรุงเทพ มาบตาพุด แหลมฉบัง
 - ท่าอากาศยาน ๙ แห่ง คือ สุวรรณภูมิ ดอนเมือง อุตะหา ขอนแก่น ภูเก็ต หาดใหญ่ เชียงใหม่ พิษณุโลก และอุดรธานี

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีรองรับการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศขนาดใหญ่ด้านคมนาคมและขนส่ง (Big Data & Information) และระบบขนส่งอัจฉริยะ (ITS)

ออกแบบนำร่องการใช้ระบบขนส่งอัจฉริยะเมืองศูนย์กลางระดับภาค และดำเนินการก่อสร้างเพื่อการใช้งานจริง

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางระดับชาติ จำนวน ๑ แห่ง
- เมืองศูนย์กลางระดับภาค จำนวน ๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อมุ่งสู่การเป็นสนามบิน ท่าเรืออัจฉริยะ

จัดทำโครงการนำร่องสำหรับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับท่าอากาศยาน และท่าเรืออัจฉริยะต้นแบบ

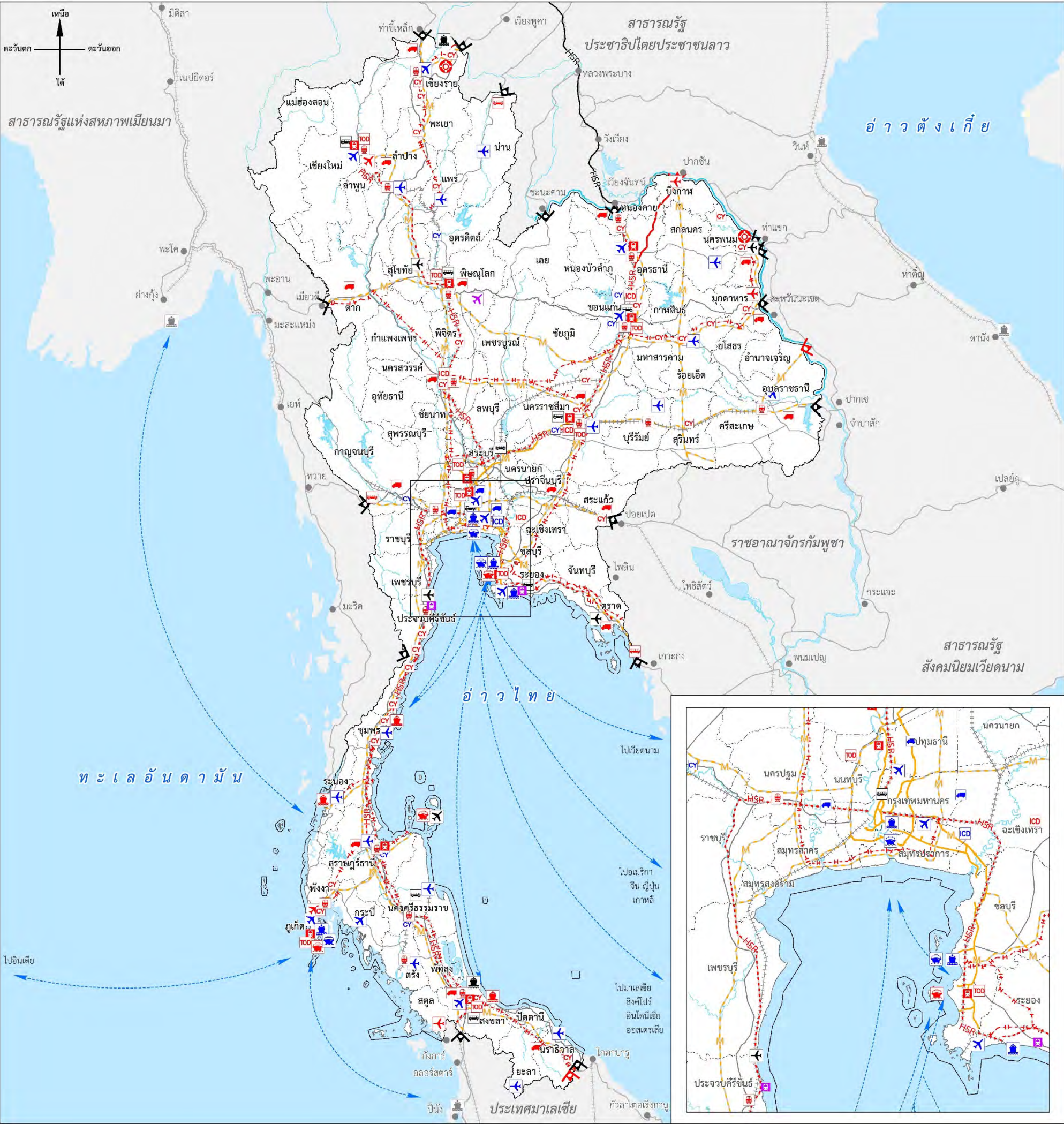
พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือ ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าเรือกรุงเทพ มาบตาพุด แหลมฉบัง
- ท่าอากาศยาน ๙ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดอนเมือง อุตะหา ขอนแก่น ภูเก็ต หาดใหญ่ เชียงใหม่ พิษณุโลก และอุดรธานี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมและการขนส่ง

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ
- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- ทางรถไฟความเร็วสูงต่างประเทศ
- เส้นทางเดินเรือ

โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง

- สถานีขนส่งผู้โดยสาร
- ท่าอากาศยานภายในประเทศ
- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
- ท่าเรือพาณิชย์
- ท่าเรือท่องเที่ยว
- สถานีขนส่งสินค้า
- ลานกองเก็บตู้สินค้า
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า
- จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ

โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง

- ท่าอากาศยานภายในประเทศ
- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
- ท่าเรือพาณิชย์
- สถานีขนส่งสินค้า
- สถานีนับการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือ (Dry port)
- ลานกองเก็บตู้สินค้า

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่ง

- ทางหลวงแผ่นดิน
- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- ทางรถไฟความเร็วสูง
- แนวแกนพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมฝั่งทะเลอ่าวไทย-อันดามัน
- ท่าอากาศยานภายในประเทศ
- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ

ทำเรือพาณิชย์

- ท่าเรือท่องเที่ยว
- สถานีขนส่งสินค้า
- สถานีขนส่งผู้โดยสาร
- ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า
- ลานกองเก็บตู้สินค้า
- สถานีนับการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือ (Dry port)
- เมืองต้นแบบ TOD
- สถานีรถไฟ
- จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
- ระบบขนส่งมวลชน

โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่งเสนอแนะ

- โครงการยกระดับท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
- โครงการศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบขนส่งสาธารณะ

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๑๐ แผนและแผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) หลักการ

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดนโยบายเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และการส่งเสริมให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของภูมิภาค (ASEAN Digital Hub) โดยการพัฒนาโครงข่ายสื่อสารเส้นทางใหม่ ปรับปรุงโครงข่ายสื่อสารเส้นทางเดิม เพิ่มประสิทธิภาพของโครงข่ายสื่อสารให้ครอบคลุมการใช้งานเพิ่มขึ้นในพื้นที่เมืองสำคัญทางเศรษฐกิจและจำเป็นต้องใช้งาน ตามแผนนโยบายระดับที่ ๒ และระดับที่ ๓ ของประเทศ ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของโครงข่ายสื่อสาร broadband มีสายเชื่อมต่อระหว่างประเทศและประเทศในภูมิภาค

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงภายในประเทศแบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx)

นโยบายที่ ๓ พัฒนาโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูง (Wireless Broadband) และขยายพื้นที่บริการเพื่อสร้างโอกาสการใช้งานและรับประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของสัญญาณสื่อสารภายในประเทศให้แข่งขันได้ และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Digital Hub)

(๒) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสื่อสาร

(๓) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล สังคม และเศรษฐกิจดิจิทัล

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้กำหนดการพัฒนาเชิงพื้นที่ จากเทคโนโลยีการสื่อสารมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและขับเคลื่อนการแข่งขันของประเทศด้วยระบบดิจิทัลสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อของระบบโครงข่ายสื่อสารเพื่อก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) จากการพัฒนาพื้นที่ให้บริการอย่างครอบคลุมและเพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณของระบบโครงข่ายสื่อสารแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อการใช้งานที่มีเสถียรภาพ และประชาชนเข้าถึงบริการสื่อสารได้ทุกที่ และทุกเวลา โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

(๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปัจจุบัน) ในยุคที่การสื่อสารไร้พรมแดนกลายเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ โครงข่ายสื่อสารทุกประเภท จึงถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการสื่อสารของภูมิภาค ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วย

๑. โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ ๑๑ เส้นทางโครงข่าย และมีสถานีภาคพื้นดินหรือจุดขึ้นฝั่งเคเบิลใต้น้ำ ๗ สถานี กระจายตัวในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ภาคใต้ฝั่งตะวันตก และภาคตะวันออก

๒. โครงข่ายสื่อสารหลักภาคพื้นดินภายในประเทศ (Backbone Network) มีการวางโครงข่ายแล้วประมาณ ๑๒,๖๐๑ กิโลเมตร ตามแนวรางรถไฟ ทางหลวงสายหลักและสายรอง และในพื้นที่ CBD ของประเทศไทย

๓. โครงข่ายบริการสื่อสารสัญญาณไร้สาย ๔G (๔G Wireless) ได้พัฒนาเสาสื่อวิทยุคมนาคมแล้วประมาณ ๑๒๓,๙๑๖ ต้น ให้บริการที่มีความหนาแน่นของการให้บริการครอบคลุมกรุงเทพมหานครและ ๗๖ จังหวัดของประเทศไทย หรือครอบคลุมประมาณร้อยละ ๙๔ ของประชากรทั้งประเทศ

๔. โครงข่ายบริการสื่อสารสัญญาณไร้สาย ๕G (๕G Wireless) ได้พัฒนาเสาสื่อวิทยุคมนาคมแล้ว ๖,๙๔๐ ต้น ให้บริการที่มีความหนาแน่นของการให้บริการในพื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) (จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง) และพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พิจิตร โขงแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา สระบุรี เพชรบุรี ราชบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช ลพบุรี และประจวบคีรีขันธ์ หรือครอบคลุมประมาณร้อยละ ๔๔ ของประชากรทั้งประเทศ

๕. สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ สถานีดาวเทียมศรีราชา สถานีดาวเทียมนนทบุรี และสถานีดาวเทียมสิรินธร

(๒) โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ปรับปรุง) จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญในปัจจุบัน ประกอบกับผลวิเคราะห์คาดการณ์ถึงความต้องการใช้งานที่ยังขยายตัวเพิ่มขึ้น ภาครัฐจึงมีนโยบายแผนงานที่จะปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในบางเส้นทาง ดังนี้

๑. ขยายความจุรวมของโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศในเส้นทางเดิม จำนวน ๖ เส้นทาง ได้แก่ โครงข่าย Asia Africa Europe - ๑ (AAE - ๑) โครงข่าย Asia Pacific Gateway (APG) โครงข่าย Southeast Asia - Japan Cable ๒ (SJC๒) โครงข่าย Thailand - Indonesia - Singapore (TIS) โครงข่าย Southeast Asia - Middle East - Western Europe ๔ (Sea - Me - We - ๔) และโครงข่าย Asia - America Gateway (AAG) Cable System พร้อมทั้งพัฒนาอุปกรณ์เพิ่มความจุรวมของโครงข่ายที่สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชล ๒ จังหวัดสงขลา สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชล ๓ จังหวัดชลบุรี และสถานีเคเบิลใต้น้ำ ชล ๔ จังหวัดสตูล

๒. ขยายความจุรวมของโครงข่ายสื่อสารหลักภาคพื้นดินภายในประเทศในเส้นทางเดิม ระยะทางประมาณ ๑๒,๖๐๑ กิโลเมตร ตามแนวรางรถไฟ ทางหลวงสายหลักและสายรอง และในพื้นที่ CBD ของประเทศไทย

๓. ปรับเปลี่ยนการใช้งานเป็นโครงข่ายสื่อสารเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx Network) ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และเสนอแนะการใช้งานในพื้นที่อำเภอเมืองทุกจังหวัด

๔. เพิ่มประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณ ๔G รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงครอบคลุมทุกภาคของประเทศไทย ให้เข้าถึงความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๕๐ - ๑๕๐ Mbps

(๓) **โครงการพัฒนาพื้นที่** จากผลวิเคราะห์คาดการณ์ถึงความต้องการใช้งานที่ยังขยายตัวเพิ่มขึ้น และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศต่อเนื่องไปในอนาคต จึงมีนโยบายแผนงานที่จะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มขึ้น ดังนี้

๑. โครงการก่อสร้างโครงข่าย ASIA Direct Cable (ADC) โครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ เส้นทางใหม่ ๑ เส้นทาง พร้อมพัฒนาจุดเชื่อมต่อกับสถานีเคเบิลใต้น้ำชาติ ๓ จังหวัดชลบุรี

๒. โครงการก่อสร้างโครงข่าย Greater Mekong Subregion Information Superhighway Network (GMS ISN) โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ ๑ เส้นทาง พร้อมพัฒนาจุดเชื่อมต่อรับส่งสัญญาณ ๑๐ จุดเชื่อมต่อ ในพื้นที่จังหวัดตาก ๑ จุด จังหวัดเชียงราย ๒ จุด จังหวัดสระแก้ว ๑ จุด จังหวัดตราด ๑ จุด จังหวัดหนองคาย ๑ จุด จังหวัดมุกดาหาร ๑ จุด จังหวัดอุบลราชธานี ๑ จุด และจังหวัดสงขลา ๒ จุด

๓. ขยายพื้นที่ให้บริการโครงข่ายสื่อสารไร้สาย ๕G ในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค ได้แก่ พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ชาติ พื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City) พื้นที่ย่านนวัตกรรม (Innovation District) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) พื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster) และ (เสนอแนะ) ในพื้นที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่ พื้นที่เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE City) และพื้นที่ระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors) ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจภายใต้แผนนโยบายระดับที่ ๒ และ ๓ ของชาติ

๔. โครงการก่อสร้างสถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน จำนวน ๑๑ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน น่าน พิชณุโลก อุตรดิตถ์ ขอนแก่น บุรีรัมย์ ชลบุรี นครศรีธรรมราช และสงขลา รองรับการให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม และเป็นเกตเวย์รองรับสัญญาณดาวเทียมวงโคจรต่ำ (LEO Satellite) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพบริการสื่อสารสัญญาณไร้สายความเร็วสูงร่วมกับโครงข่ายภาคพื้นดิน

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลฮับของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) ที่พร้อมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยระบบดิจิทัล

ตัวชี้วัด ๑.๑ ความจุรวม (Capacity) ของโครงข่ายสื่อสารระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณความจุโครงข่ายอินเทอร์เน็ต)

ตัวชี้วัด ๑.๒ ได้รับมอบคุณสิทธิการใช้งานโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ (โครงข่าย)

เป้าหมายที่ ๒ การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลฮับของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) ที่พร้อมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยระบบดิจิทัล

ตัวชี้วัด ๒.๑ อัตราการเข้าถึงการบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ/ประชากร)

ตัวชี้วัด ๒.๒ ประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณอินเทอร์เน็ตประจำที่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณอินเทอร์เน็ต)

เป้าหมายที่ ๓ การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลฮับของอาเซียน (ASEAN Digital Hub) ที่พร้อมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศด้วยระบบดิจิทัล

ตัวชี้วัด ๓.๑ พื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงครอบคลุมมากขึ้น (ร้อยละ/ประชากร)

ตัวชี้วัด ๓.๒ ประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมของประเทศไทยเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณอินเทอร์เน็ต)

ตัวชี้วัด ๓.๓ ประสิทธิภาพความเร็วสัญญาณอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ของประเทศไทยเพิ่มขึ้น (หน่วยของปริมาณอินเทอร์เน็ต)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถของโครงข่ายสื่อสาร broadband มีสายเชื่อมต่อระหว่างประเทศและประเทศในภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ (Submarine Cable Network) และสถานีเคเบิลใต้น้ำในประเทศไทย ได้แก่ สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๑ จังหวัดเพชรบุรี สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๒ จังหวัดสงขลา สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๓ จังหวัดชลบุรี สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๔ จังหวัดสตูล สถานีเคเบิลใต้น้ำ ชลี ๕ จังหวัดชุมพร สถานีเคเบิลใต้น้ำโมพี จังหวัดระยอง และสถานีสื่อสารโทรคมนาคมสมุทร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ (International Terrestrial Network) และพื้นที่พัฒนาสถานีฐานภาคพื้นดินบริเวณพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดตาก ๑ จุด จังหวัดเชียงราย ๒ จุด จังหวัดสระแก้ว ๑ จุด จังหวัดตราด ๑ จุด จังหวัดหนองคาย ๑ จุด จังหวัดมุกดาหาร ๑ จุด จังหวัดอุบลราชธานี ๑ จุด และจังหวัดสงขลา ๒ จุด

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพบริการสื่อสารแบบประจำที่รองรับการเป็นฐานการลงทุนแก่บริษัทเทคโนโลยีระดับโลก และการเป็น ASEAN Digital Hub

๑. สร้างโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศเส้นใหม่ ๑ เส้นทาง และปรับปรุงอุปกรณ์ของสถานีเคเบิลใต้น้ำเดิมที่เป็นจุดเชื่อมต่อของโครงข่าย
๒. ขยายความจุโครงข่ายเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศที่มีอยู่เดิม โดยร่วมกับผู้ให้บริการโทรคมนาคมในประเทศต่าง ๆ ที่เป็นภาคีสมาชิกของระบบ และปรับปรุงอุปกรณ์ของสถานีเคเบิลใต้น้ำเดิมที่เป็นจุดเชื่อมต่อของโครงข่าย

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงข่าย ASIA Direct Cable (ADC)
- โครงข่าย Asia Africa Europe - ๑ (AAE - ๑)
- โครงข่าย Asia Pacific Gateway (APG)
- โครงข่าย Southeast Asia-Japan Cable ๒ (SJC๒)
- โครงข่าย Thailand - Indonesia-Singapore (TIS)

- โครงการ Southeast Asia - Middle East - Western Europe ๔ (Sea - Me - We - ๔)
- โครงการ Asia - America Gateway (AAG) Cable System
- สถานีเคเบิลใต้น้ำ ซีลี ๒ จังหวัดสงขลา
- สถานีเคเบิลใต้น้ำ ซีลี ๓ จังหวัดชลบุรี
- สถานีเคเบิลใต้น้ำ ซีลี ๔ จังหวัดสตูล

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการที่ ๒ เพิ่มศักยภาพไทยให้เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารสำหรับกลุ่มประเทศอาเซียนตอนบน (กัมพูชา ลาว เมียนมา)

สร้างโครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศเส้นทางใหม่ ๑ เส้นทาง และสร้างสถานีฐานเชื่อมต่อรับ-ส่งสัญญาณ ณ ๑๐ จุด

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงการ Greater Mekong Subregion Information Superhighway Network
- สถานีเคเบิลใต้น้ำซีลี ๓ จังหวัดชลบุรี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายที่ ๒ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายสื่อสารมีสายความเร็วสูงภายในประเทศแบบเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx)

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และ (เสนอแนะ) พื้นที่ อำเภอเมือง ทุกจังหวัด

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่รองรับการรับส่งข้อมูลปริมาณมากของภาคธุรกิจ

พัฒนาและวางโครงข่ายสื่อสารแบบสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx Network)

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค และเสนอแนะ พื้นที่อำเภอเมือง ทุกจังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการที่ ๒ ขยายพื้นที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่รองรับการรับส่งข้อมูลปริมาณมากของภาคธุรกิจ

ขยายความจุโครงข่ายสื่อสารหลักภาคพื้นดินภายในประเทศที่มีอยู่เดิมให้รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ที่ความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๑๐๐ – ๕๐๐ Mbps

พื้นที่เป้าหมาย

- ตามแนวโครงข่ายระบบราง (Railway Network) ๓,๓๘๕ กิโลเมตร
- ตามแนวโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน (Highway Network) ๙,๐๖๔ กิโลเมตร
- พื้นที่ CBD ๑๕๒ กิโลเมตร

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายที่ ๓ พัฒนาโครงข่ายสื่อสารไร้สายความเร็วสูง (Wireless Broadband) และขยายพื้นที่บริการ เพื่อสร้างโอกาสการใช้งานและรับประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

พื้นที่เป้าหมาย

- **การใช้งานสัญญาณสื่อสารไร้สาย ๕G ในพื้นที่เมืองสำคัญของภูมิภาค ได้แก่**
 - พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
 - พื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล จังหวัดเชียงใหม่

ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา เชียงราย กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก นครราชสีมา หนองคาย มุกดาหาร สุราษฎร์ธานี น่าน อุตรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นครสวรรค์ สระบุรี ร้อยเอ็ด สกลนคร กระบี่ ยะลา ราชบุรี และลำปาง

- พื้นที่ย่านนวัตกรรม (Innovation District) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี และระยอง

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ได้แก่ จังหวัดเชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด สระแก้ว นราธิวาส สงขลา กาญจนบุรี และตาก

- พื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster) ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต

- **(เสนอแนะ) การใช้งานสัญญาณสื่อสารไร้สาย ๕G ในพื้นที่จำเป็นต้องใช้งาน ได้แก่**

- พื้นที่เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE City) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา

- พื้นที่ระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors) ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำปาง พะเยา พิษณุโลก อุตรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม นราธิวาส ยะลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง

- **การใช้งานสัญญาณสื่อสารไร้สาย ๔G ทุกภูมิภาคของประเทศ**

- **พื้นที่พัฒนาศูนย์ดาวเทียมภาคพื้นดิน** จังหวัดละ ๑ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน น่าน พิษณุโลก อุตรธานี ขอนแก่น บุรีรัมย์ ชลบุรี นครศรีธรรมราช และสงขลา

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ขยายพื้นที่ให้บริการโครงข่ายสื่อสารไร้สาย ๕G เพื่อให้เกิดความหนาแน่นของโครงข่ายสำหรับให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่าระดับสากล

สร้างเสาสื่อโทรคมนาคม และติดตั้งสถานีฐานพร้อมอุปกรณ์ ให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศและพื้นที่จำเป็นต้องใช้งานของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมืองศูนย์กลางระดับนานาชาติ/ชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร
- พื้นที่เมืองอัจฉริยะ (Smart City) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา เชียงราย กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา พิษณุโลก นครราชสีมา หนองคาย มุกดาหาร สุราษฎร์ธานี น่าน อุตรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นครสวรรค์ สระบุรี ร้อยเอ็ด สกลนคร กระบี่ ยะลา ราชบุรี และลำปาง
- พื้นที่ย่านนวัตกรรม ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา ชลบุรี ระยอง
- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา
- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ได้แก่ จังหวัดเชียงราย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด สระแก้ว นราธิวาส สงขลา กาญจนบุรี และตาก
- พื้นที่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster) ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต
- พื้นที่เมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE City) ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา
- พื้นที่ระเบียงนวัตกรรม (Innovation Corridors) ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำปาง พะเยา พิษณุโลก อุตรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม นราธิวาส ยะลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพบริการสื่อสารสัญญาณไร้สาย ๔G รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูงอย่างครอบคลุม

๑. สร้างเสาสื่อโทรคมนาคม และติดตั้งสถานีฐานพร้อมอุปกรณ์ รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ความเร็วเฉลี่ยสูงสุด ๕๐ – ๑๕๐ Mbps
๒. สร้างสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินในประเทศ รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม และเป็นเกตเวย์กับดาวเทียมวงโคจรต่ำ (LEO Satellite)

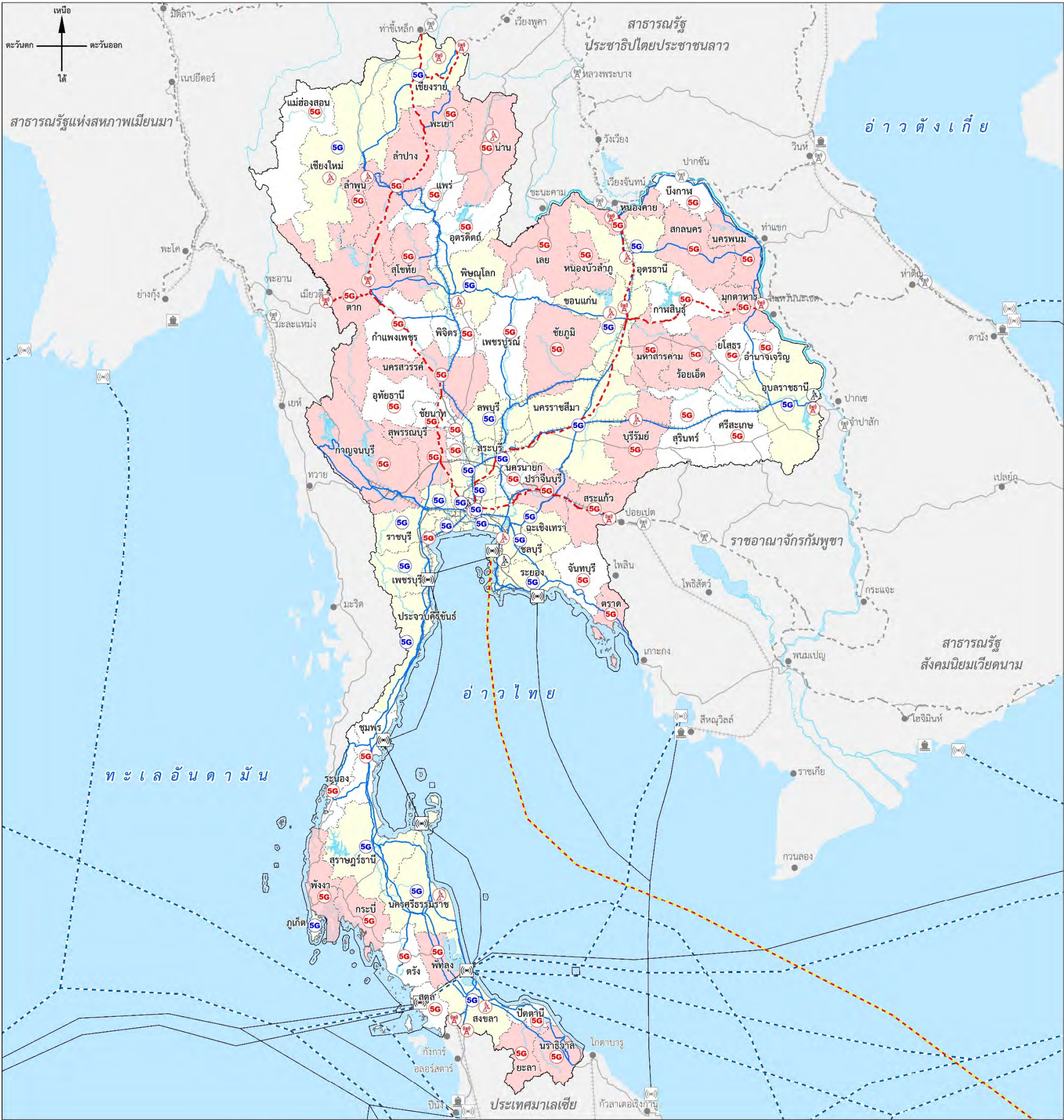
พื้นที่เป้าหมาย

- ทุกภูมิภาคของประเทศ
- พื้นที่พัฒนาศูนย์ดาวเทียมภาคพื้นดิน จังหวัดละ ๑ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน น่าน พิษณุโลก อุตรธานี ขอนแก่น บุรีรัมย์ ชลบุรี นครศรีธรรมราช สงขลา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(ร่าง) แผนผังนโยบายโครงสร้างพื้นฐาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ
- โครงการพัฒนาโครงข่าย GMS ISN ของประเทศเพื่อนบ้าน
- สถานีเคเบิลใต้น้ำของประเทศเพื่อนบ้าน (Submarine Cable Station)
- ก่อสร้างศูนย์รับ-ส่งสัญญาณสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ GMS ISN ของประเทศเพื่อนบ้าน

โครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ
- สถานีเคเบิลใต้น้ำ (Submarine Cable Station)
- สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน
- โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ**
- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ
- โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดิน
- ความเร็วสัญญาณสื่อสาร 4G
- พื้นที่บริการสัญญาณสื่อสาร 5G
- พื้นที่บริการเคเบิลใยแก้วนำแสง

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

- โครงข่ายสื่อสารเคเบิลใต้น้ำระหว่างประเทศ ASIA Direct Cable (ADC)
- โครงข่ายสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ GMS ISN
- พื้นที่บริการสัญญาณสื่อสาร 5G
- ศูนย์รับ-ส่งสัญญาณสื่อสารภาคพื้นดินระหว่างประเทศ GMS ISN
- สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน
- พื้นที่บริการเคเบิลใยแก้วนำแสง

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๑๑ แผนและแผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ

๑) หลักการ

แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่พิเศษตามนโยบายของรัฐบาลและพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดการลงทุนตามศักยภาพของพื้นที่ ประกอบไปด้วย ๔ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สู่การเป็นฐานการผลิตแห่งอนาคตในระดับสากล

นโยบายที่ ๒ ผลักดันพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ให้เป็นเมืองการค้าชายแดนที่ดึงดูดการลงทุนสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ ๓ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค สู่การเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ (New Economy) เพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจวงเลขนอนดามัน สู่การเป็นเมืองศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก

๒) วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในพื้นที่พัฒนาตามนโยบายของรัฐบาลและพื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

(๒) เพื่อกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสู่ภูมิภาค ยกย่องรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๓) เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลักดันประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุนของภูมิภาค

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ หมายถึง พื้นที่พัฒนาพิเศษของประเทศไทย ตามนโยบายรัฐบาลที่ปัจจุบันได้มีการประกาศพื้นที่พัฒนาพิเศษ ประกอบด้วย พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone: SEZ) ระยะที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ระยะที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรายละเอียด ดังนี้

(๑) **พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)** ตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ หมายถึง พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

(๒) **พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone: SEZ)** หมายถึง พื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนบริเวณจังหวัดที่เป็นประตูเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกย่องรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งแก้ปัญหาความมั่นคง โดยจัดตั้งขึ้นในพื้นที่จังหวัดตามชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา มาเลเซีย แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ โดยตั้งอยู่ใน ๑๐ จังหวัด ดังนี้

- **ระยะแรกพื้นที่ ๕** จังหวัดชายแดนเป้าหมาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้แก่ จังหวัดตราด (๑๔ ตำบล ใน อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด) จังหวัดมุกดาหาร (๑๑ ตำบลใน อำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอดอนตาล) จังหวัดสงขลา (๔ ตำบลใน อำเภอสะเดา) จังหวัดสระแก้ว (๔ ตำบลใน อำเภออรัญประเทศ และอำเภอวัฒนานคร) จังหวัดตราด (๓ ตำบลใน อำเภอคลองใหญ่)

- **ระยะสองพื้นที่ ๕** จังหวัดชายแดนเป้าหมาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย (๑๓ ตำบลใน อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอศรีใคร) จังหวัดนราธิวาส (๕ ตำบลใน อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอเย็งอ และอำเภอเมืองนราธิวาส) จังหวัดเชียงราย (๒๑ ตำบล ในอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ) จังหวัดนครพนม (๑๓ ตำบลใน อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอท่าอุเทน) และจังหวัดกาญจนบุรี (๒ ตำบลใน อำเภอเมืองกาญจนบุรี)

(๓) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (Northern Economic Corridor :NEC – Creative LANNA)** กำหนดพื้นที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์หลักของประเทศ

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Northeastern Economic Corridor : NeEC – Bioeconomy)** กำหนดพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย เพื่อพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมชีวภาพแห่งใหม่ของประเทศด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ตลอดจนห่วงโซ่การผลิต

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central – Western Economic Corridor : CWEC)** กำหนดพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ ด้านอุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมไฮเทคมูลค่าสูง เชื่อมโยงกับกรุงเทพมหานคร และพื้นที่โดยรอบเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

- **พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC)** กำหนดพื้นที่จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางของภาคใต้ในการเชื่อมโยงการค้าและโลจิสติกส์กับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ และภูมิภาคฝั่งทะเลอันดามัน (BIMSTEC) เป็นฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและการแปรรูปเกษตรมูลค่าสูง และเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ

(๔) **พื้นที่เขตระเบียงเศรษฐกิจเวลเนสอันดามัน (Andaman Wellness Economic Corridor : AWC)** พื้นที่พิเศษภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐ ตามหมุดหมายที่ ๔ ได้ตั้งเป้าหมายให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง โดยการพัฒนาในกลยุทธ์ที่ ๒ จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพระดับโลก” ระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการ Medical Hub เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ในการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน (Andaman Wellness Corridor : AWC) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน ๖ จังหวัดอันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาโครงสร้างพื้นฐาน พื้นที่พัฒนาพิเศษ มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท)

เป้าหมายที่ ๒ การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท)

เป้าหมายที่ ๓ การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (ล้านบาท)

เป้าหมายที่ ๔ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เข้ามาใช้จ่ายใช้สอยในประเทศไทยมากขึ้น

ตัวชี้วัด รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น (การจัดอันดับของโลกโดย Global Wellness Institute)

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายพื้นที่พัฒนาพิเศษ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ๑๔ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สู่การเป็นฐานการผลิตแห่งอนาคตในระดับสากล

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) ประกาศเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ และระบบขนส่งแบบไร้รอยต่อ ให้เพียงพอและมีการเชื่อมโยงระบบคมนาคมหลายรูปแบบ

๑. พัฒนารถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างพื้นที่

๒. พัฒนาท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ ๓ ส่วนของท่าเทียบเรือ F เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับตู้สินค้าและรถยนต์

๓. พัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ระยะที่ ๓ เพื่อขนส่งโลจิสติกส์

๔. พัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เพื่อเพิ่มศักยภาพการเดินทาง เชื่อมต่อในพื้นที่ EEC กับภูมิภาค

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรการที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ให้สามารถรองรับความต้องการลงทุน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรการที่ ๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมขั้นสูงเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์บริการที่เน้นการวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้ด้านอุตสาหกรรมเป้าหมาย First s-curve และ New s-curve โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย ร่วมกับบริษัทต่างชาติ ให้เป็นแหล่งบ่มเพาะบุคลากรทักษะสูงให้กับตลาดแรงงาน

พื้นที่เป้าหมาย

- จังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรการที่ ๔ ส่งเสริมการพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่และทันสมัยระดับนานาชาติ

๑. พัฒนาเมืองใหม่โดยใช้แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

อัจฉริยะ Smart Grid

๒. พัฒนาเมืองและการตั้งถิ่นฐานแบบรวมกลุ่ม เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีในสังคม เช่น กลุ่มเมืองอุตสาหกรรม กลุ่มเมืองการค้า เป็นต้น

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

มาตรการที่ ๕ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย

กำหนดพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และเอกลักษณ์ของชุมชน ตามกลุ่มศักยภาพ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

มาตรการที่ ๖ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย

พัฒนาสนามบินอุตะเถา และพื้นที่เมืองการบินภาคตะวันออกโดยรอบสนามบิน ๓๐ กิโลเมตร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมการบิน

พื้นที่เป้าหมาย

- จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

นโยบายที่ ๒ ผลักดันพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ให้เป็นเมืองการค้าชายแดนที่ดึงดูดการลงทุนสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Economic Zone: SEZ) แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

- พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ประกาศเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนเป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดตราด (๑๔ ตำบลใน อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด) จังหวัดมุกดาหาร (๑๑ ตำบลใน อำเภอเมือง อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอดอนตาล) จังหวัดสงขลา (๔ ตำบลใน อำเภอสะเดา) จังหวัดสระแก้ว (๔ ตำบลใน อำเภออรัญประเทศ และอำเภอวัฒนานคร) จังหวัดตราด (๓ ตำบลใน อำเภอคลองใหญ่) เริ่มดำเนินการได้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

- พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะที่สอง ประกาศเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนเป้าหมาย ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย (๑๓ ตำบลใน อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอศรีนคร) จังหวัดนราธิวาส (๕ ตำบลใน อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอตากใบ อำเภอแว้ง อำเภอเย็งอ และอำเภอเมืองนราธิวาส) จังหวัดเชียงราย (๒๑ ตำบล ในอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ) จังหวัดนครพนม (๑๓ ตำบลใน อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอท่าอุเทน) และจังหวัดกาญจนบุรี (๒ ตำบลในอำเภอเมืองกาญจนบุรี) เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาพื้นที่ และเกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง

๑. กำหนดเขตส่งเสริมการลงทุนและประเภทกิจการเป้าหมาย
๒. กำหนดสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน โดยพิจารณาบททวน/เพิ่มเติมตามกิจการเป้าหมาย เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล และการได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร เป็นต้น

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ๑๐ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในการผ่านแดน ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

พัฒนาศูนย์บริการเบ็ดเสร็จโดยเฉพาะการให้อำนาจในการอนุมัติ อนุญาตแบบเบ็ดเสร็จในพื้นที่
พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ๑๐ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

มาตรการที่ ๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ และด้านศุลกากร รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอัจฉริยะ

๑. พัฒนาและปรับปรุงการก่อสร้างระบบคมนาคม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ทุกระบบ ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ
๒. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล พลังงาน ไฟฟ้า ประปา โรงพยาบาล และสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การค้าระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ๑๐ จังหวัด

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข

นโยบายที่ ๓ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาคสู่การเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศ (New Economy) เพื่อการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค** ประกาศเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบด้วย
 - พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (Northern Economic Corridor : NEC - Creative LANNA) ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง
 - พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Economic Corridor : NeEC - Bioeconomy) ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดหนองคาย
 - พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก (Central - Western Economic Corridor : CWEC) ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครปฐม จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี
 - พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาพื้นที่เพื่อสนับสนุนการเป็นแกนการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่พื้นที่ต่าง ๆ ภายในภาค

จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้สร้างองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับบทบาทในแต่ละภาค

จัดให้มีศูนย์เทคโนโลยีและนวัตกรรมประจำภาค เพื่อยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน ในการวิจัย การพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และองค์ความรู้

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(ประเทศไทย)

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาพื้นที่ และเกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง

๑. กำหนดเขตส่งเสริมการลงทุนและประเภทกิจการเป้าหมาย

๒. กำหนดสิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน โดยพิจารณาทบทวน/เพิ่มเติมตามกิจการเป้าหมาย เพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล และการได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร เป็นต้น

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ๔ ภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

นโยบายที่ ๔ พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจเขตอันดามันสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก

พื้นที่เป้าหมาย

• พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน ครอบคลุมพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมการเป็นเมืองศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพระดับโลก

๑. จัดทำการพัฒนาพื้นที่เพื่อการวางแผนการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว
๒. จัดทำการพัฒนาพื้นที่เพื่อการวางแผนการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งด้านระบบคมนาคมขนส่ง ระบบโลจิสติกส์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคม

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

จัดทำมาตรการทางภาษี มาตรการทางการเงิน และการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เช่น การมอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีในอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์และยา การให้สิทธิประโยชน์ทางการเงินและภาษีสำหรับการลงทุนในศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ เป็นต้น

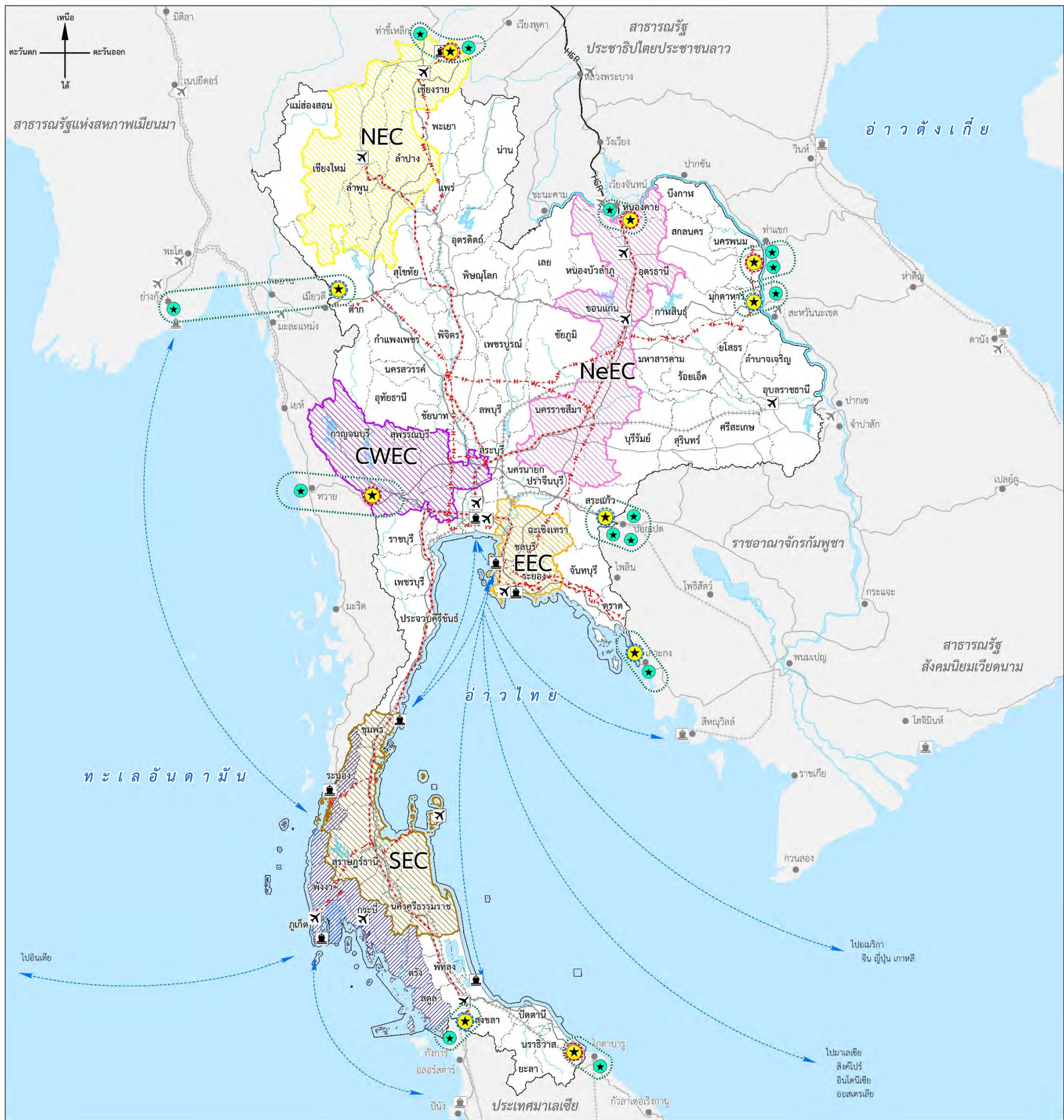
พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพอันดามัน

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

(ร่าง) แผนผังนโยบายพื้นที่พัฒนาพิเศษ

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- HSR ทางรถไฟความเร็วสูงต่างประเทศ
- เส้นทางเดินเรือพาณิชย์
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ
- ท่าเรือพาณิชย์
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการขนส่ง

- โครงการทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- โครงการทางรถไฟความเร็วสูง

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
- พื้นที่เชื่อมโยงการค้าและการลงทุน
- พื้นที่พัฒนาระยะแรก
- พื้นที่พัฒนาระยะที่สอง
- เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)

พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก (CWEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC)
- ระเบียงเศรษฐกิจเวลลอนดามัน (AWC)

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๑๒ แผนและแผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

๑) หลักการ

การกำหนดกรอบนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน หรือประชาชน เพื่อปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย ๖ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารของประเทศให้คงความอุดมสมบูรณ์

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๔ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

นโยบายที่ ๕ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่วิกฤตให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน

นโยบายที่ ๖ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมือง ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน

๒) วัตถุประสงค์

(๑) อนุรักษ์และคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ให้อุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

(๒) ฟื้นฟูคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓) สาระสำคัญของผัง

ผังแผนทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ กำหนดรูปแบบของการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

(๑) **ทรัพยากรธรรมชาติ** หมายถึง พื้นที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศที่ถูกรบกวนจากกิจกรรมของมนุษย์ในหลายรูปแบบ เช่น การใช้ประโยชน์อย่างไม่ยั่งยืน การบุกรุก การทำลาย รวมถึงการปนเปื้อนที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรเหล่านี้ ได้แก่

- **พื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร** หมายถึง พื้นที่ป่าไม้ที่ต้องทำการสงวนรักษาไว้ให้คงสภาพสมบูรณ์ เพื่อการรักษาความสมดุลของน้ำ การป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และผลิตออกซิเจน ลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ และช่วยชะลอการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรวมทั้งการเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยกำหนดพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำซึ่งจะระบุเกี่ยวกับมาตรการในการใช้ที่ดิน รวมทั้งการบริหารจัดการและอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธารในพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้พื้นที่ต้นน้ำ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๒ ที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

• **พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะ ตามกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ.๒๕๖๕ และพื้นที่สงวนและอนุรักษ์ตามกฎหมายที่อยู่ในทะเล ประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน ที่ที่มีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้การใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสมและยั่งยืน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีบริบทซับซ้อน และเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีศักยภาพสูงสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ และเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ

• **พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** หมายถึง พื้นที่ที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งให้คงสภาพอยู่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศ สัตว์ทะเล พืชทะเล และแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความสำคัญ โดยพื้นที่คุ้มครองที่ประกาศใช้แล้วประกอบด้วย (๑) แนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ แหล่งหญ้าทะเล และแหล่งอาศัยหรือหากินของสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ในท้องที่อำเภอปะเหลียน อำเภอหาดสำราญ อำเภอย่านตาขาว อำเภอกันตัง และอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง (๒) แนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทหาด ปะการัง กัลปังหา หรือสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังในพื้นที่เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย ตาบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต (๓) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณเกาะโลซิน ตำบลบ้านน้ำบ่อ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี และ(๔) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณหมู่เกาะกระ ตำบลปากพั่นฝางตะวันออก อำเภอปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช

• **พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล** หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ที่ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไข ระยะทาง ๘๙.๑๙ กิโลเมตร แบ่งเป็นพื้นที่กัดเซาะรุนแรง ระยะทาง ๑๑.๑๑ กิโลเมตร พื้นที่กัดเซาะปานกลาง ระยะทาง ๔๕.๐๓ กิโลเมตร และพื้นที่กัดเซาะน้อย ระยะทาง ๓๓.๐๕ กิโลเมตร

• **พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดิน** หมายถึง แม่น้ำสายหลัก ๕๙ แหล่งน้ำ และแหล่งน้ำนิ่ง ๖ แหล่งที่มีความจำเป็นในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำให้ได้ตามมาตรฐานตามการติดตามตรวจวัดคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของกรมควบคุมมลพิษ เนื่องจากเป็นแหล่งน้ำหลักที่ใช้ในการดำรงชีวิต การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว รวมถึงการรักษาระบบนิเวศให้มีความสมดุล

(๒) **สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ** หมายถึง พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาจนเกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน การจัดการเหล่านี้มุ่งเน้นการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดปัญหามลพิษ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในเขตเมือง พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง เขตควบคุมมลพิษ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ และพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม

• **เขตควบคุมมลพิษ** จำนวน ๑๓ แห่ง ได้แก่ เขตควบคุมมลพิษเมืองพัทยา จังหวัดภูเก็ต อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ อำเภอท้ายาง อำเภอชะอำ อำเภอบ้านแหลม และอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม ตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี ตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา และตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

• **พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม** จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ พื้นที่บริเวณป่าดงลำพัน บ้านนาเชือก หมู่ที่ ๑ ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พื้นที่เมืองโบราณศรีมโหสถ อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี บริเวณท้องที่ ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองผึ้ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน พ.ศ. ๒๕๕๘, บริเวณท้องที่ตำบลดงลิ้นงู ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ด ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ๒๕๕๘ บริเวณพื้นที่ อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต บริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเหนือคลอง อำเภอคลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ท้องที่อำเภอกระบี่ อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

• **พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ** หมายถึง พื้นที่ที่มีปริมาณฝุ่นละออง PM ๒.๕ ฝุ่นละออง PM ๑๐ และก๊าซโอโซนเกินค่ามาตรฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๔) จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สระบุรี พิษณุโลก ลำปาง ตาก เชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา

• **พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง** หมายถึง พื้นที่ชายฝั่งที่มีดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (MWQI) อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และเสื่อมโทรมมากทั้งบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ครอบคลุมชายฝั่งจังหวัดระยอง ที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม ๑ จุด เสื่อมโทรมมาก ๒ จุด อ่าวไทยตอนใน ครอบคลุมจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร และเพชรบุรี ที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม ๑๔ จุด และเสื่อมโทรมมาก ๔ จุด และอ่าวไทยฝั่งตะวันตก ครอบคลุม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม ๑ จุด

นอกจากนี้ยังรวมถึง**พื้นที่สำคัญทางระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ** เนื่องจากเป็นพื้นที่ ความหลากหลายทางชีวภาพสูงและมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมของมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอื่น ๆ โดยรอบพื้นที่ ได้แก่

• **พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์)** ๑๕ แห่ง ประกอบด้วย (๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย (๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโฆงหลง (๓) กุดทิง (๔) แม่น้ำสงครามตอนล่าง (๕) ดอนหอยหลอด (๖) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (๗) พรุควนขี้เสียน (๘) ปากแม่น้ำกระบี่ (๙) เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) (๑๐) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม - เขตห้ามล่า สัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง - ปากแม่น้ำตรัง (๑๑) อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากแม่น้ำกระบี่ - ปากคลองกะเปอร์ (๑๒) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง (๑๓) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (๑๔) เกาะกระ และ (๑๕) หมู่เกาะกระ-เกาะพระทอง

• **พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่สงวนชีวมณฑล** ๕ แห่ง ประกอบด้วย (๑) พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา (๒) พื้นที่สงวนชีวมณฑลแม่สา - คอกม้า จังหวัดเชียงใหม่ (๓) พื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าสัก-ห้วย ทาก จังหวัดลำปาง (๔) พื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง จังหวัดระนอง และ (๕) พื้นที่สงวนชีวมณฑลดอยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

• **พื้นที่อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ** ประกอบด้วย มรดกโลกทางธรรมชาติตามการขึ้นทะเบียน ของยูเนสโก ๓ แห่ง ได้แก่ (๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร - ห้วยขาแข้ง (๒) กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ และ (๓) กลุ่มป่าแก่งกระจาน

• **พื้นที่อนุรักษ์แหล่งอุทยานธรณี** ประกอบด้วย อุทยานธรณีโลกของยูเนสโก ๒ แห่ง ได้แก่ อุทยานธรณีโลกสตูล อุทยานธรณีโลกโคราช และอุทยานธรณีประเทศไทย ๑ แห่ง ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและเตรียมเสนอยูเนสโกให้เป็นอุทยานธรณีโลก ได้แก่ อุทยานธรณีขอนแก่น

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม

ตัวชี้วัดที่ พื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟู (ตร.กม.)

เป้าหมายที่ ๒ พื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดินของประเทศมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์

เป้าหมายที่ ๓ การลดพื้นที่การกัดเซาะชายฝั่งบริเวณวิกฤติ

ตัวชี้วัด พื้นที่กัดเซาะที่ยังไม่ ดำเนินการแก้ไขได้รับการแก้ไขตามหลักวิชาการ

เป้าหมายที่ ๔ การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำสุขภาพ ให้มีระบบนิเวศที่ดี

ตัวชี้วัด สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ลุ่มน้ำ)

เป้าหมายที่ ๕ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติเชิงรุก ส่งเสริม พื้นที่ ความสมบูรณ์ทางนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อุทยานธรณี

ตัวชี้วัด อันดับความหลากหลายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก

เป้าหมายที่ ๖ คุณภาพอากาศอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

ตัวชี้วัด สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของประเทศไทย (ร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๗ การมีพื้นที่สีเขียวเพื่อการบริการสาธารณะที่เพียงพอต่อความต้องการ

ตัวชี้วัด พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ

เป้าหมายที่ ๘ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมอันตราย เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ กากอุตสาหกรรม ได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนผังทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ประกอบด้วย ๖ นโยบาย ๑๕ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารของประเทศให้คงความอุดมสมบูรณ์

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร ประกอบด้วย พื้นที่ป่าไม้ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ รักษาและฟื้นฟู ระบบนิเวศในพื้นที่ป่าต้นน้ำให้มีความสมบูรณ์

๑. อนุรักษ์ ฟื้นฟูป่าไม้ควบคู่ไปกับการควบคุม กำกับดูแล ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้
๒. การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินตามศักยภาพและไม่รบกวนพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร
๓. การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและรักษาป่าไม้ของทุกภาคส่วน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- แหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ ประกอบด้วย แม่น้ำสายหลัก ๕๙ แหล่งน้ำ และแหล่งน้ำนิ่ง ๖ แหล่ง
- ตามการติดตามตรวจวัดคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของกรมควบคุมมลพิษ

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บดูแลมลพิษทางน้ำ

การควบคุมและกักเก็บแหล่งกำเนิดมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินมาตรฐานกำหนด

พื้นที่เป้าหมาย

- แหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ทะเลและชายฝั่ง ประกอบด้วย เขตทะเลชายฝั่งตามกฎหมายกำหนดเขตทะเลชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๖๕ และพื้นที่สงวนและอนุรักษ์ตามกฎหมายในทะเล ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน

• **พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** ประกอบด้วย (๑) แนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ แหล่งหญ้าทะเล และแหล่งอาศัยหรือหากินของสัตว์ทะเลหายากหรือใกล้สูญพันธุ์ในท้องที่อำเภอปะเหลียน อำเภอหาดสำราญ อำเภอย่านตาขาว อำเภอกันตัง และอำเภอสิเกา จังหวัดตรัง (๒) แนวเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งประเภทหาด ปะการัง กัลปังหา หรือสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังในพื้นที่เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย ตำบลราไวย์ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต (๓) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณเกาะโลซิน ตำบลบ้านน้ำบ่อ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี และ (๔) พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งบริเวณหมู่เกาะกระ ตำบลปากพนัง ฝั่งตะวันออก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

• **พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล** ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไข ระยะทาง ๘๙.๑๙ กิโลเมตร

- พื้นที่กัดเซาะรุนแรง ระยะทาง ๑๑.๑๑ กิโลเมตร
- พื้นที่กัดเซาะปานกลาง ระยะทาง ๔๕.๐๓ กิโลเมตร
- พื้นที่กัดเซาะน้อย ระยะทาง ๓๓.๐๕ กิโลเมตร

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ

การฟื้นคืนสภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ ได้แก่ ทรัพยากรปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเลหายาก (กลุ่มเต่าทะเล พะยูน โลมาและวาฬ และปลาทะเลเศรษฐกิจอื่น) ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ทะเลและชายฝั่ง และพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๒ สร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

จัดทำแผนจัดการทางทะเลและชายฝั่งแบบบูรณาการเพื่อสร้างความสมดุลการอนุรักษ์และการพัฒนา ด้วยการบริหารจัดการเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy)

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ทะเลและชายฝั่งและพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๓ ควบคุมกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบริเวณชายฝั่งทั่วประเทศ
ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๑. จัดทำ Zoning บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อควบคุมการใช้ที่ดินและกิจกรรมไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ
๒. ออกแบบภูมิทัศน์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณชายฝั่งให้คงสภาพความสมบูรณ์ตามธรรมชาติและระบบนิเวศ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ทะเลและชายฝั่งและพื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๔ จัดการปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างบูรณาการ

๑. การปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างถูกหลักวิชาการ ทั้งมาตรการเชิงป้องกัน (Hard Engineering) และมาตรการเชิงชีวภาพ (Soft Engineering)
๒. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

นโยบายที่ ๔ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

พื้นที่เป้าหมาย

- **พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site)** ประกอบด้วย (๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย (๒) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง (๓) กุดทิง (๔) แม่น้ำสงครามตอนล่าง (๕) ดอนหอยหลอด (๖) อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (๗) พรุควนขี้เสียน (๘) ปากแม่น้ำกระบี่ (๙) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พรุโต๊ะแดง) (๑๐) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากแม่น้ำตรัง (๑๑) อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากแม่น้ำกระบี่ - ปากคลองกะเปอร์ (๑๒) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง (๑๓) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา (๑๔) เกาะกระ และ (๑๕) หมู่เกาะกระ - เกาะพระทอง
- **พื้นที่สงวนชีวมณฑล** ประกอบด้วย (๑) พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา (๒) พื้นที่สงวนชีวมณฑลแม่สะ - คอกม้า จังหวัดเชียงใหม่ (๓) พื้นที่สงวนชีวมณฑลป่าสัก - ห้วยทาก จังหวัดลำปาง (๔) พื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง จังหวัดระนอง และ (๕) พื้นที่สงวนชีวมณฑลดอยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- **มรดกโลกทางธรรมชาติ** ประกอบด้วยมรดกโลกทางธรรมชาติตามการขึ้นทะเบียนของยูเนสโก ๓ แห่ง ได้แก่ (๑) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่ - ห้วยขาแข้ง (๒) กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ และ (๓) กลุ่มป่าแก่งกระจาน
- **อุทยานธรณี** ประกอบด้วย อุทยานธรณีโลกของยูเนสโก ๒ แห่ง ได้แก่ (๑) อุทยานธรณีโลกสตูล (๒) อุทยานธรณีโลกโคราช อุทยานธรณีประเทศไทย ๑ แห่ง ได้แก่ อุทยานธรณีขอนแก่น

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ สร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

๑. การจัดทำแผนกายภาพออกแบบภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง
๒. ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และการติดตามตรวจสอบ เพื่อการป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิดในบริเวณโดยรอบพื้นที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
๓. มีระบบการเฝ้าระวัง ติดตามและประเมินผลระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาสภาพความหลากหลายทางชีวภาพให้คงความสมบูรณ์ โดยมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) พื้นที่สงวนชีวมณฑล มรดกโลกทางธรรมชาติ และอุทยานธรณี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๕ จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่วิกฤตให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตควบคุมมลพิษ จำนวน ๑๓ แห่ง
- พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวน ๙ แห่ง
- พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ พื้นที่ที่มีปริมาณฝุ่นละออง PM_{๒.๕} ฝุ่นละออง PM_{๑๐}

และก๊าซโอโซนเกินค่ามาตรฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๔) จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สระบุรี พิษณุโลก ลำปาง ตาก เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ควบคุมและป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิด เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตประชาชน

๑. ส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) ในเขตควบคุมมลพิษเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตควบคุมมลพิษ และพื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย

๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อควบคุมและป้องกันการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดทั้งอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และชุมชน

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตควบคุมมลพิษ และพื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย

๓. ติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษอากาศ

พื้นที่เป้าหมาย

- เขตควบคุมมลพิษ และพื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาสีเขียว/เชิงนิเวศในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมร่วมกับท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสีเขียวโดยมุ่งเน้นวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการออกแบบอาคารที่ประหยัดพลังงาน และการส่งเสริมระบบขนส่งมวลชนและโครงสร้างพื้นฐานการเดินทางที่ปราศจากมลพิษ เพื่อช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ ควบคุมและลดผลกระทบจากไฟฟ้า และการเผาทางการเกษตร

๑. ปรับปรุง และเพิ่มมาตรการกำกับ ควบคุม รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจ เพื่อป้องกันการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดการเผาทางการเกษตร และพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า
๒. การเพิ่มศักยภาพการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า และการเผาทางการเกษตร

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงมหาดไทย

นโยบายที่ ๖ รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมือง ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมือง จำนวน ๒,๔๗๔ แห่ง แบ่งออกเป็น เขตเทศบาลนคร ๓๐ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๙๕ แห่ง เทศบาลตำบล ๒,๒๔๗ แห่ง และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ๒ แห่ง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ลดผลกระทบจากปรากฏการณ์เกาะความร้อนเมือง

๑. เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง โดยการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่สีเขียวบนที่ดินของเอกชน (privately owned public space : POPS) ผ่านมาตรการลดหย่อนภาษี และรักษาพื้นที่สีเขียวอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันการรุกรานพื้นที่สีเขียวจากการขยายตัวของเมืองในอนาคต

พื้นที่เป้าหมาย

- เมืองศูนย์กลางหลักระดับภาค

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

๒. ออกแบบเมืองเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยส่งเสริมการใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่คำนึงถึงการระบายอากาศ ส่งเสริมการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อลดอุณหภูมิของเมือง

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมือง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑. การพัฒนาแบบองค์รวมอย่างบูรณาการและสมดุลในทุกมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
๒. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภายใต้องค์ประกอบ เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
๓. การเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี ตามบริบทของพื้นที่
๔. การพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่ยั่งยืน ที่ส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ระบบขนส่งที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการเดินทางที่ไม่ใช้พลังงานฟอสซิล

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมือง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการจัดการขยะแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ในพื้นที่ชุมชน สร้างความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อสร้างสังคมปลอดขยะ (Zero Waste)

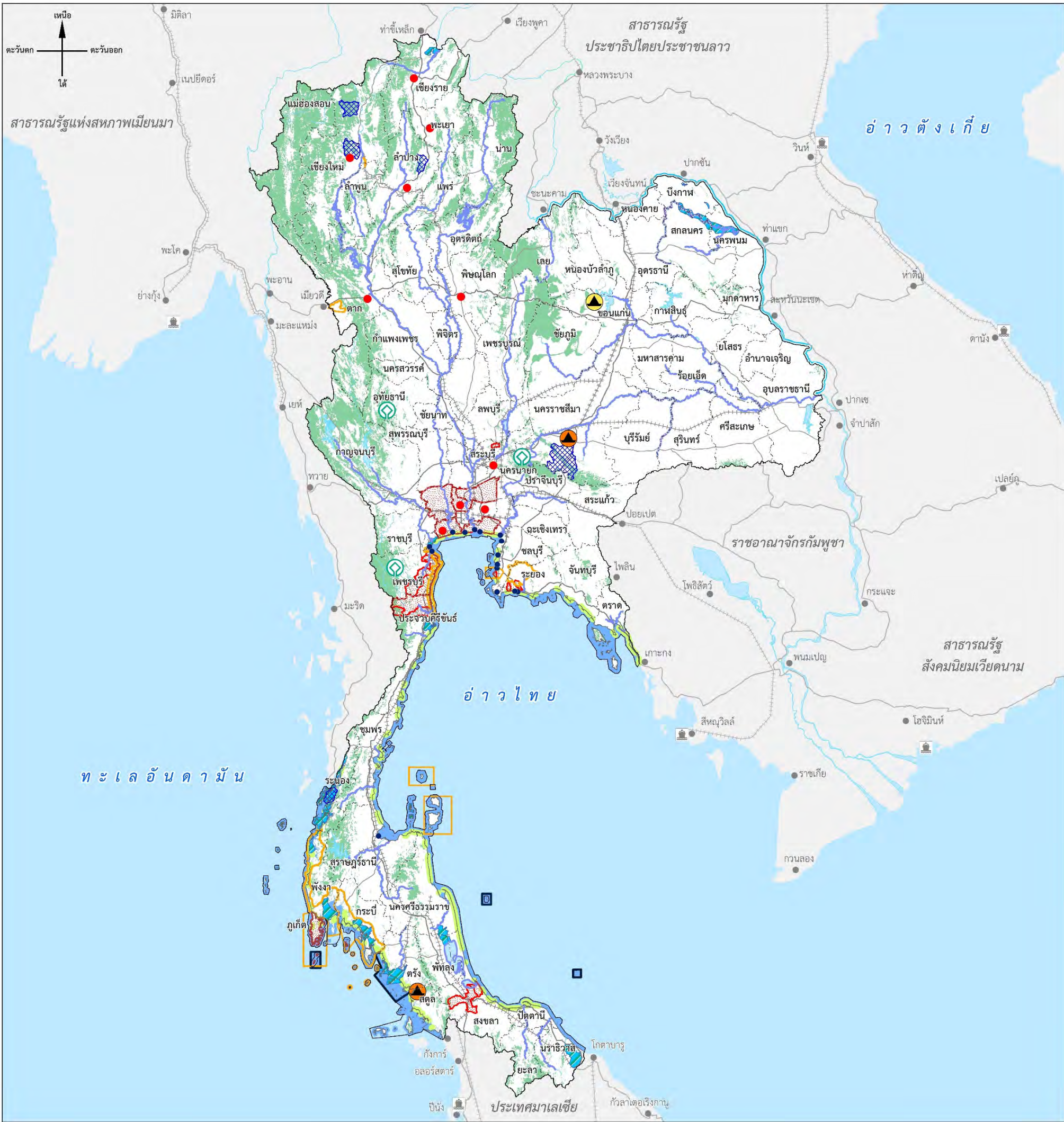
พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่เมือง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย

(ร่าง) แผนผังนโยบายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

พื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ

- พื้นที่อนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร
- พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- พื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- พื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล
- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดิน

พื้นที่รักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

- เขตควบคุมมลพิษ
- พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- พื้นที่เฝ้าระวังและควบคุมคุณภาพอากาศ
- พื้นที่ฟื้นฟูคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

- พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์)
- พื้นที่อนุรักษ์พื้นที่สงวนชีวมณฑล
- พื้นที่อนุรักษ์มรดกโลกทางธรรมชาติ
- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งอุทยานธรณี**
 - แหล่งอุทยานธรณีโลก
 - อุทยานธรณีประเทศไทย (คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเสนอเป็นอุทยานธรณีโลก)

ผังนโยบายระดับประเทศ

๔.๑๓ แผนและแผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๑) หลักการ

แผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มุ่งเน้นสงวน รักษา และอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม และยกระดับแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และประยุกต์ใช้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ภาคการท่องเที่ยว รวมทั้งรักษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เพื่อต่อยอดอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน ประกอบไปด้วย ๓ นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๒ ส่งเสริม และพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เพื่อรักษาอัตลักษณ์ และคงคุณค่าของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๒) วัตถุประสงค์

(๑) อนุรักษ์ และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะของการเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลก รวมทั้งส่งเสริมให้แหล่งมรดกวัฒนธรรม และอุทยานประวัติศาสตร์ในระดับประเทศได้รับการขึ้นทะเบียนในระดับโลก

(๒) ส่งเสริมเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะของการเป็นเมืองสร้างสรรค์ระดับโลก และผลักดันเมืองเป้าหมาย ที่มีคุณค่าตามนโยบายของภาครัฐ ให้ได้รับการขึ้นทะเบียน

(๓) อนุรักษ์ และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ เพื่อรักษาวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ก่อเกิดเศรษฐกิจฐานรากด้วยการดึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นมาใช้และต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับนโยบาย Soft Power ของภาครัฐ

(๔) ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มุ่งเน้นการเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งเพิ่มความตระหนักรู้ในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กำหนดบริเวณพื้นที่เป้าหมาย ๗ ประเภท ได้แก่

(๑) พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมโดดเด่นที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการมรดกโลก องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ให้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกตามอนุสัญญาว่าด้วยคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมโลก พ.ศ. ๒๕๑๓ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ให้แหล่งมรดกโลกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วให้คงสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ๑) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร ๒) อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ๓) แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ๔) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และ ๕) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

(๒) **พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น** หมายถึง แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ทำการเสนอชื่อให้กับองค์การยูเนสโกเพื่อพิจารณาเป็นแหล่งมรดกโลกในอนาคต โดยก่อนที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น "มรดกโลก" อย่างเป็นทางการ โดยจะต้องมีคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value; OUV) และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างน้อย ๑ ข้อจากที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ๑๐ ข้อ ตามแนวทางอนุวัติตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) และจำเป็นต้องมีการจัดทำแฟ้มข้อมูล (Nomination File) ที่ประกอบไปด้วย แผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เหมาะสม ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ รายละเอียดที่บอกเล่าความเป็นมา รายละเอียดของคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลของแหล่งดังกล่าว ว่าเข้าเกณฑ์การประเมินคุณค่าด้านใด การจัดเตรียมเอกสารเพื่อการเสนอขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อเบื้องต้น ควรมีที่มาจากการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ของแหล่งมรดก จากทุกระดับ ทั้งองค์กรภาครัฐ ชุมชน และเอกชน เพื่อยืนยันต่อองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณา เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นก่อนนำเสนอรายชื่อไปที่ศูนย์มรดกโลก (World Heritage Centre) การกำหนดพื้นที่เป้าหมายจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชื่ออยู่แล้วในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น ได้มีการจัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อประกอบการขึ้นสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ ๑) วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร ๒) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ๓) อนุสรณ์สถานแหล่งต่างๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา ๔) กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และ ๕) แหล่งสงขลาและชุมชนที่เกี่ยวข้องริมทะเลสาบสงขลาเมืองเก่าภูเก็ต

(๓) **พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น** หมายถึง แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยการจะขึ้นทะเบียนมรดกโลก แหล่งมรดกนั้นจะต้องผ่านกระบวนการการเสนอชื่อและได้รับการพิจารณาโดยยูเนสโก และต้องมีการระบุชื่ออยู่ใน "บัญชีรายชื่อเบื้องต้น" (Tentative List) ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการเสนอชื่อแหล่งมรดกใหม่ก่อน มีคุณลักษณะคือ ต้องมีความสำคัญทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มีคุณค่าทางด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม หรือวิถีชีวิตของมนุษย์ที่สามารถสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาคหรือประเทศนั้น โดยจะต้องมีแผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแหล่งมรดกนั้นมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือธรรมชาติที่สำคัญในระดับสากล การกำหนดพื้นที่เป้าหมายมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และส่งเสริมให้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้นได้ขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น และมีการจัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อประกอบการขึ้นสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ ๑) กลุ่มสถาปัตยกรรมของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ๒) วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหารและเสาชิงช้า ๓) ภูมิทัศน์วัฒนธรรมแม่น้ำเจ้าพระยา ๔) วัดราชชนิตดารามและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ๕) พระปฐมเจดีย์ ๖) ทางรถไฟสายมรณะ ๗) เมืองเก่าลพบุรี ๘) แหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และแหล่งวัฒนธรรมของน่าน ๙) แหล่งโบราณคดีเมืองเก่าเมืองเชียงแสนและสุวรรณโคฒ์ ๑๐) เส้นทางวัฒนธรรมไชยาถึงไทรบุรี

(๔) **พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมอุทยานประวัติศาสตร์ที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น** หมายถึง แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ที่มีความสำคัญในการสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือศิลปะของมนุษยชาติ โดยจะต้องมีแผนการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่าแหล่งมรดกนั้นมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือธรรมชาติที่สำคัญในระดับสากล การกำหนดพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ และส่งเสริมอุทยานประวัติศาสตร์ให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง ๑) อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ๒) อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ๓) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ๔) อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ และ ๕) อุทยานประวัติศาสตร์สตูลก้อกกรม

(๕) พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม หมายถึง เมืองที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การยูเนสโกให้เป็น "เมืองสร้างสรรค์" โดยยอมรับและส่งเสริมการใช้ศิลปะ วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมืองนั้น ๆ ผ่านการสร้างสรรค์ และเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความยั่งยืนในระดับโลก การกำหนดพื้นที่เป้าหมายโดยแสดงเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๕ แห่ง และเมืองเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒๘ แห่ง ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐

(๖) พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ โดยแสดงตามที่ระบุในราชกิจจานุเบกษาประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔

(๗) พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ โดยแสดงตามที่ระบุในราชกิจจานุเบกษาประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐ แห่ง

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ แหล่งมรดกโลกได้รับการอนุรักษ์และส่งเสริมต่อยอดการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด ๑.๑ แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมในได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม

ตัวชี้วัด ๑.๒ ผู้เยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับระดับสากล

เป้าหมายที่ ๓ การอนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าระดับชาติ

ตัวชี้วัด จำนวนเมืองและชุมชนที่มีแผนแม่บทและผังแม่บทการอนุรักษ์เมืองเก่า

๕) นโยบายการพัฒนา

นโยบายศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ อนุรักษ์ และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว เพื่ออนุรักษ์ให้คงสถานะแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม**

- อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร
- อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
- แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง
- อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ
- อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

•

• **พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก** เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

- วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร
- วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- อนุสรณ์สถานแหล่งต่างๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา
- กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ
- แหล่งสงขลาและชุมชนที่เกี่ยวข้องริมทะเลสาบสงขลาเมืองเก่าภูเก็ต

• **พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมขึ้นบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก** เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

- กลุ่มสถาปัตยกรรมของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหารและเสาชิงช้า
- ภูมิทัศน์วัฒนธรรมแม่น้ำเจ้าพระยา
- วัดราชนัดดารามและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง
- พระปฐมเจดีย์
- ทางรถไฟสายมรณะ
- เมืองเก่าลพบุรี
- แหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และแหล่งวัฒนธรรมของน่าน
- แหล่งโบราณคดีเมืองเก่าเมืองเชียงแสนและสุวรรณโคฒ์
- เส้นทางวัฒนธรรมไชยาถึงไทรบุรี

• **พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีศักยภาพขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม** เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมให้มีสถานะเป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

- อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง
- อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
- อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
- อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์
- อุทยานประวัติศาสตร์สต็อกก๊อกรม

• **พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ** เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ ประกอบด้วย

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากอุทกภัย

- นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
- อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
- อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากแผ่นดินไหว

- เมืองสุโขทัยและเมืองบริวาร
- อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์
- อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร
- อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากดินถล่ม

- เมืองโบราณศรีเทพ และโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง
- อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
- อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์และสืบสานแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

๑. ดำเนินการเผยแพร่แผนแม่บทการอนุรักษ์และขอบเขตพื้นที่แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทราบและตระหนักถึงความสำคัญและร่วมกันอนุรักษ์

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน ๕ แห่ง
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมอุทยานประวัติศาสตร์ที่มีศักยภาพขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน ๕ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงมหาดไทย

๒. จัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก และพื้นที่แหล่งมรดกวัฒนธรรมที่เตรียมขึ้นบัญชีเบื้องต้น ที่ยังไม่มีแผนแม่บทการอนุรักษ์และขอบเขตชัดเจน ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมโลก (UNESCO) โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก จำนวน ๕ แห่ง
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมขึ้นบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก จำนวน ๑๐ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงมหาดไทย

๓. ใช้มาตรการทางผังเมืองและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นกรอบการพัฒนาพื้นที่ที่สอดคล้อง กับการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน ๕ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติในพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

๑. จัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อภัยพิบัติ

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ เช่น เชื้อนกปืนน้ำ กำแพงกันดิน เป็นต้น โดยคำนึงถึงการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติควบคู่การรักษาทัศนียภาพของพื้นที่แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก จำนวน ๕ แห่ง
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมขึ้นบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก จำนวน ๑๐ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๒ ส่งเสริม และพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมระดับโลกอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (ศูนย์กลางการออกแบบที่หลากหลาย) เชียงใหม่ (เมืองหัตถศิลป์) เพชรบุรี (เมืองวัฒนธรรมอาหาร) สุโขทัย (เมืองหัตถศิลป์) และภูเก็ต (เมืองวัฒนธรรมอาหาร)
- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองเป้าหมายที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒๘ แห่ง ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ได้แก่ แพร่ เชียงราย น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูนอุดรดิตถ์ ขอนแก่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี นครปฐม พิจิตร พิษณุโลก สุพรรณบุรี จันทบุรี พัทลุง ระยอง สระแก้ว สงขลา ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และพัทลุง

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมที่โดดเด่นของเมือง และมีศูนย์ฝึกทักษะและวิชาชีพในการถ่ายทอดความรู้

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐและประชาชน เช่น พื้นที่พาศึกษากรรมศิลป์ หัตถกรรมท้องถิ่น สถาบันฝึกทักษะและวิชาชีพด้านศิลปหัตถกรรม

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๕ แห่ง
- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองเป้าหมายที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกรัฐมนตรี

- สร้างความร่วมมือระดับนานาชาติต่อยอดสาขาสร้างสรรค์หลายสาขา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกแล้ว จำนวน ๕ แห่ง
- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองเป้าหมายที่ได้รับการรับรองโดยองค์การยูเนสโกตามแผนสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๒๘ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงพาณิชย์

นโยบายที่ ๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า เพื่อรักษาอัตลักษณ์ และคุณค่าของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

พื้นที่เป้าหมาย

• **พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์**ตามที่ระบุในราชกิจจานุเบกษาประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ พื้นที่ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้างหรือดัดแปลง อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่แขวงวัดสามพระยา แขวงบางขุนพรหม แขวงบ้านพานถม แขวงชนะสงคราม แขวงตลาดยอดแขวงพระบรมมหาราชวัง แขวงบวรนิเวศ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงสำราญราษฎร์ แขวงวัดราชบพิธ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด แขวงอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย แขวงวัดโสมนัส แขวงบ้านบาตร แขวงคลองมหานาค แขวงวัดเทพศิรินทร์ แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ แขวงสัมพันธวงศ์ แขวงจักรวรรดิ แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี และแขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๓

• **พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ**ตามที่ระบุในราชกิจจานุเบกษาประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐ แห่ง

- ภาคเหนือ ประกอบด้วย เมืองเก่า ๔ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าน่าน เมืองเก่าเชียงใหม่ เมืองเก่าลำพูน และเมืองเก่าลำปาง
- ภาคกลาง ประกอบด้วย เมืองเก่า ๓ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าพิษณุโลก เมืองเก่ากำแพงเพชร และเมืองเก่าลพบุรี
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย เมืองเก่า ๑ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่าพิมาย
- ภาคใต้ ประกอบด้วย เมืองเก่า ๒ แห่ง ได้แก่ เมืองเก่านครศรีธรรมราช และเมืองเก่าสงขลา

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ พัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

๑. ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้สอดคล้องกับแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์โดยการจัดทำเทศบัญญัติ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒. ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและพื้นที่ริมน้ำสาธารณะ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๓. เชื่อมโยงโครงข่ายการสัญจร โดยระบบใช้ขนส่งมวลชน ทางเดินเท้า และทางจักรยาน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูกรุงรัตนโกสินทร์

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

มาตรการที่ ๒ พัฒนาและฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ

๑. พัฒนาแหล่งเรียนรู้มรดกวัฒนธรรม ศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่สะท้อนภูมิหลังของแต่ละพื้นที่ เป็นแหล่งเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อการร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ จำนวน ๑๐ แห่ง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะยาว

(ร่าง) แผนผังนโยบายศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่วางผัง
- เขตจังหวัด
- ถนนสายหลัก
- ทางรถไฟทางเดียว
- ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
- แม่น้ำ คลอง ห้วย
- อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง
- เมืองต่างประเทศ
- ท่าเรือต่างประเทศ

พื้นที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่เตรียมขึ้นบัญชีเบื้องต้นเพื่อพิจารณาขึ้นทะเบียนมรดกโลก
- พื้นที่อนุรักษ์และส่งเสริมอุทยานประวัติศาสตร์ที่เตรียมผลักดันขึ้นบัญชีรายชื่อเบื้องต้น
- พื้นที่อนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์
- พื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่าระดับชาติ
- พื้นที่ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยพิบัติ

- พื้นที่เสี่ยงแผ่นดินไหว**
บริเวณที่มีความเสี่ยงแผ่นดินไหวในระดับสูง
- พื้นที่เสี่ยงดินถล่ม**
พื้นที่ระดับความอ่อนไหวดินถล่มสูงมาก และมีความเป็นไปได้ในการเกิดดินถล่มในอนาคตบ่อยมาก
- พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม**
พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในคาบอุบัติ 100 ปี

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๔.๑๔ แผนและแผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

๑) หลักการ

แผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดนโยบายเชิงยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งให้เป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์และเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมเมือง อำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และขยายความตกลงการค้าเพื่อลดอุปสรรค ข้อจำกัดทางการค้า มีนโยบายสำคัญ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่ Gateway ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐานระดับสากล

นโยบายที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเมืองศูนย์กลางของประเทศให้เป็นศูนย์กลางการบิน การขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

นโยบายที่ ๓ พัฒนาประเทศไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักเดินทางทั่วโลก

๒) วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน กับประเทศในภูมิภาค และตลาดโลก
- (๒) เพื่อยกระดับการเป็นศูนย์กลางการบิน การขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาค
- (๓) เพื่อรักษาการเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก

๓) สาระสำคัญของผัง

แผนผังนโยบายการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค ได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาและยกระดับพื้นที่สำคัญและมีศักยภาพมาสนับสนุนความได้เปรียบเชิงที่ตั้งของประเทศไทยในด้านต่างๆ ทั้งการเป็นพื้นที่ประตูเชื่อมเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค (Gateway) เป็นพื้นที่ศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน และการท่องเที่ยวระดับโลก (Destination) ที่สามารถผลักดันให้เกิดความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศ และการพัฒนาเมืองให้สามารถรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความได้เปรียบเชิงที่ตั้งของประเทศไทยได้ในทุกด้าน จึงกำหนดสาระสำคัญของแผนผัง ดังนี้

(๑) การเป็นพื้นที่ประตูเชื่อมเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาค (Gateway)

๑. การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก ได้แก่

- ทางหลวงสายเอเชีย (Asian Highways) ตามโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในทวีปเอเชียและยุโรป ของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) สหประชาชาติพาดผ่านทั้งหมด ๑๒ เส้นทาง
- จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศ หรือสะพานเชื่อมต่อระหว่างประเทศทั้งหมด ๘ แห่ง เพื่อกระจายการเดินทางและการขนส่งสินค้าไปยัง ๔ ประเทศ ประกอบด้วย มาเลเซีย ลาว กัมพูชา เมียนมา เพื่อให้สอดคล้องกับโครงข่ายทางบกตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ GMS Economic Corridor
- การพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มเติม ๔ เส้นทาง
- การพัฒนาจุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ๓ แห่ง
- การพัฒนาระบบรางสำคัญในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน แบ่งเป็นรถไฟทางคู่ ๒ เส้นทาง รถไฟฟ้าทางคู่สายใหม่ ๔ เส้นทาง และรถไฟความเร็วสูง ๒ เส้นทาง

- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ที่ไม่สมบูรณ์บริเวณด้านศุลกากรแม่สอด ด้านศุลกากรมุกดาหาร ในแนวแกน East West Corridor (R๙) ด้านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน ด้านศุลกากรอรัญประเทศ ในแนวแกน Southern Corridor ด้านศุลกากรนครพนม ในเส้นทาง R๑๒ และ Eastern Corridor บางส่วน ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ในแนวแกน เชื่อมโยงไทย-มาเลเซียด้านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง

โดยพิจารณา ร่วมกับการขยายความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ การทำข้อตกลงระหว่างประเทศ และการออกข้อกฎหมายสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเปิดเสรีทางการค้า และการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดน โดยเฉพาะการขยายความตกลงทางการค้า GMS CBTA สำหรับการขนส่งสินค้าบนเส้นทาง R๑๒ เพื่อให้ไทยสามารถขนส่งสินค้าไปสู่เวียดนามและจีนได้โดยตรง

๒. การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางน้ำ

- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ให้มีความสมบูรณ์บริเวณท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือระนอง ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือชุมพร ท่าเรือน้ำลึกสงขลา ท่าเรือ เชียงแสน และท่าเรือเชียงของ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการค้าระหว่างประเทศ

(๒) การเป็นพื้นที่ศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

๑. ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางอากาศ

- การพัฒนาและยกระดับท่าอากาศยานนานาชาติ จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ จังหวัดกระบี่ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่าอากาศยานนานาชาติขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และท่าอากาศยานพิษณุโลก
- การพัฒนาและก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ของประเทศไทย ๒ แห่งในจังหวัดพังงา และลำพูน
- การพัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออกในพื้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

๒. ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก

- พื้นที่ศูนย์กลางของการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศสนับสนุนความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ กรุงเทพมหานคร สถานีบริการระบบตู้สินค้าลาดกระบัง (ICD)
- การพัฒนาสถานีบริการระบบตู้สินค้าแห่งใหม่ (ICD) บริเวณอำเภอน้ำพอง ๑ แห่ง จังหวัดขอนแก่น อำเภอสว่างแดนดิน ๑ แห่ง จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอยุพยงคีรี ๑ แห่ง จังหวัดนครสวรรค์ รองรับการแข่งขันและกระจายสินค้าทางบกเพิ่มขึ้นในแนวแกน East West Corridor (R๙) ในเส้นทาง R๑๒ และ Eastern Corridor บางส่วน ในแนวแกนเชื่อมโยงไทย – มาเลเซีย

- พื้นที่ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งชายแดนเชียงราย จังหวัดเชียงราย
- การพัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งชายแดน ๑ แห่ง จังหวัดนครพนม

(๓) การเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก (Destination)

- การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้น่าอยู่ สะดวกสบาย และปลอดภัยในพื้นที่จังหวัดที่เป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดสงขลา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี
- การปรับปรุงและพัฒนายกระดับท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ รองรับการเดินทางเชื่อมโยกับนานาชาติด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง (ท่าเทียบเรือ A๑) ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมบาลีฮาย และท่าเรือสมุย

๔) เป้าหมาย และตัวชี้วัด

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับนโยบายรายสาขาการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค มีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียโดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น

ตัวชี้วัด ค่าดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทยดีขึ้น

เป้าหมายที่ ๒ ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของไทยดีขึ้น

ตัวชี้วัด ค่าดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (LPI) ดีขึ้น (อันดับ/คะแนน) (World Bank, ๒๐๒๓)

เป้าหมายที่ ๓ ไทยเป็นศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

ตัวชี้วัด ความสามารถในการรองรับผู้โดยสารระหว่างประเทศของท่าอากาศยานนานาชาติสามารถรองรับได้มากขึ้น (คน/ปี)

เป้าหมายที่ ๔ ประเทศไทยสามารถรักษาการเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวระดับโลก และมีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวขยายตัวดีขึ้น

ตัวชี้วัด ๔ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีการเติบโตเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)

๕) นโยบายการพัฒนา

แผนผังการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค ประกอบด้วย ๓ นโยบาย ๖ มาตรการ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ พัฒนาพื้นที่ Gateway ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐานระดับสากล

พื้นที่เป้าหมาย

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงด้านกายภาพทางบก ได้แก่

ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

- เส้นทางเชียงราย - นราธิวาส (MR๑) ในแนวแกน North South Corridor (ด้านศุลกากร เชียงของ) เชื่อมต่อเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย (ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์)
- เส้นทางกรุงเทพมหานคร/ชลบุรี - หนองคาย (MR๒) ในแนวแกน Central Corridor (ท่าเรือแหลมฉบัง - ด้านศุลกากรหนองคาย)
- เส้นทางตาก - นครพนม (MR๔) ในแนวแกน East West Corridor (ด้านศุลกากรแม่สอด - ด้านศุลกากรนครพนม)
- เส้นทางกาญจนบุรี-สระแก้ว (MR๖) ในแนวแกน Southern Corridor (ด้านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน - ด้านศุลกากรอรัญประเทศ)

จุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

- สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๕ (บึงกาฬ - บอลิคำไซ)
- สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๖ (อุบลราชธานี - สาละวัน)
- สะพานบ้านบู่เกะตา สะพานข้ามแม่น้ำโก - ลก แห่งที่ ๒

โครงข่ายระบบรางในแนวโลจิสติกส์กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

- เส้นทางรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย ในแนวแกน Central Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่ ช่วงหาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ ในเส้นทางเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ในแนวแกน North South Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงบ้านไผ่ - มุกดาหาร - นครพนม ในแนวแกน East West Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงแม่สอด - ตาก - กำแพงเพชร - นครสวรรค์ ในแนวแกน East

West Corridor

- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงกาญจนบุรี - บ้านพุน้ำร้อน ในแนวแกน Southern Corridor
- เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพ - หนองคาย - เวียงจันทน์ ในแนวแกน Central Corridor
- เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพ - ปาดังเบซาร์ - มาเลเซีย - สิงคโปร์ ในเส้นทางเชื่อมโยง

ไทย - มาเลเซีย

สิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ ได้แก่

- ด้านศุลกากรแม่สาย ด้านศุลกากรเชียงแสน ด้านศุลกากรเชียงของ ในเส้นทาง North South Corridor
- ด้านศุลกากรแม่สอด ด้านศุลกากรมุกดาหาร ในแนวแกน East West Corridor (R๔)
- ด้านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน ด้านศุลกากรอรัญประเทศ ในแนวแกน Southern Corridor
- ด้านศุลกากรนครพนม ในเส้นทาง R๑๒ และ Eastern Corridor บางส่วน

- ด้านศุลกากรหนองคาย ในเส้นทาง Central Corridor
- ด้านศุลกากรคลองใหญ่ ในเส้นทาง Southern Coastal Corridor
- ด้านศุลกากรปางเบซาร์ ในแนวแกนเชื่อมโยงไทย – มาเลเซีย
- ด้านศุลกากรตากใบ ด้านศุลกากรสุโขทัย ในเส้นทางเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย
- ด้านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง
- ด้านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) บริเวณท่าเรือพาณิชย์

• **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงทางน้ำกับประเทศในภูมิภาคและนานาชาติ ได้แก่**

- ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือมาบตาพุด รองรับบริการขนส่งสินค้าในแนวแกนเศรษฐกิจ
เส้นกลาง (Central Corridor) จากระบบรางและทางถนนสู่ท่าเรือ
- ท่าเรือกรุงเทพ รองรับบริการขนส่งสินค้าในแนวแกนเศรษฐกิจ Southern Corridor จากระบบ
รางและทางถนนสู่ท่าเรือ
- ท่าเรือเชียงแสน และท่าเรือเชียงของ รองรับบริการขนส่งสินค้าในแนวแกนเศรษฐกิจ North
South Corridor
- ท่าเรือระนอง ท่าเรือชุมพร และท่าเรือภูเก็ต รองรับบริการขนส่งสินค้าไปยังประเทศในเอเชียใต้
- ท่าเรือสงขลา รองรับบริการขนส่งสินค้าไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

• **เส้นทางขนส่งสินค้า R๑๒ ระหว่างประเทศไทย-เวียดนาม-จีน (ความตกลงทางการค้า GMS CBTA) เส้นทางที่ยังมีข้อขัดข้องด้านกฎหมายระหว่างประเทศ**

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มขีดความสามารถของเส้นทางยุทธศาสตร์การค้าและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากความสามารถได้เปรียบเชิงที่ตั้งของประเทศไทยเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งสินค้าข้ามแดน

๑. ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ในแนวแกนเศรษฐกิจ GMS Corridor ที่มีศักยภาพสูงด้านการค้า

พื้นที่เป้าหมาย

- เส้นทางเชียงราย – นราธิวาส (MR๑) ในแนวแกน North South Corridor (ด้านศุลกากรเชียงของ) เชื่อมต่อเส้นทางเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย (ด้านศุลกากรปางเบซาร์)
- เส้นทางกรุงเทพมหานคร/ชลบุรี – หนองคาย (MR๒) ในแนวแกน Central Corridor (ท่าเรือแหลมฉบัง - ด้านศุลกากรหนองคาย)
- เส้นทางตาก - นครพนม (MR๔) ในแนวแกน East West Corridor (ด้านศุลกากรแม่สอด - ด้านศุลกากรนครพนม)
- เส้นทางกาญจนบุรี - สระแก้ว (MR๖) ในแนวแกน Southern Corridor (ด้านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน - ด้านศุลกากรอรัญประเทศ)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

๒. ก่อสร้างจุดเชื่อมต่อระหว่างประเทศเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

พื้นที่เป้าหมาย

- สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๕ (บึงกาฬ-บอลิคำไซ)
- สะพานไทย - ลาว แห่งที่ ๖ (อุบลราชธานี-สาละวัน)
- สะพานบ้านบุญเกะตา สะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก แห่งที่ ๒

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

๓. ก่อสร้างระบบรางที่สำคัญรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ในแนวแกนเศรษฐกิจ GMS Corridor ที่มีศักยภาพสูงด้านการค้า

พื้นที่เป้าหมาย

- เส้นทางรถไฟทางคู่ ช่วงขอนแก่น – หนองคาย ในแนวแกน Central Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่ ช่วงหาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ ในเส้นทางเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงเด่นชัย – เชียงราย – เชียงของ ในแนวแกน North South Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงบ้านไผ่ – มุกดาหาร – นครพนม ในแนวแกน East West Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงแม่สอด - ตาก - กำแพงเพชร - นครสวรรค์ ในแนวแกน East West Corridor
- เส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงกาญจนบุรี - บ้านพุน้ำร้อน ในแนวแกน Southern Economic Corridor
- เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพ - หนองคาย - เวียงจันทน์ ในแนวแกน Central Economic Corridor
- เส้นทางรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพ - ปาดังเบซาร์ - มาเลเซีย - สิงคโปร์ ในเส้นทางเชื่อมโยงไทย - มาเลเซีย

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

๔. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในระบบโลจิสติกส์ (เช่น ลานจอดรถ ศูนย์ขนถ่ายสินค้า ลานกอง และตู้คอนเทนเนอร์) บริเวณพื้นที่ด่านศุลกากรที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่สมบูรณ์หรือขาดแคลน

พื้นที่เป้าหมาย

- ด่านศุลกากรแม่สอด ด่านศุลกากรมุกดาหาร ในแนวแกน East West Economic Corridor (R๙)
- ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน ด่านศุลกากรอรัญประเทศ ในแนวแกน Southern Economic Corridor
- ด่านศุลกากรนครพนม ในเส้นทาง R๑๒ และ Eastern Corridor บางส่วน
- ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ในแนวแกนเชื่อมโยงไทย – มาเลเซีย
- ด่านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง
- ด่านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) บริเวณท่าเรือพาณิชย์

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง และกระทรวงการต่างประเทศ

๕. พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงด้านกายภาพทางน้ำ รองรับบริการโลจิสติกส์ทางถนนและระบบรางสู่ท่าเรือส่งออกระหว่างประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือมาบตาพุด ท่าเรือระนอง ท่าเรือสงขลา ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือเชียงใหม่ ท่าเรือเชียงราย และท่าเรือชุมพร

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง และกระทรวงการต่างประเทศ

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแบบอัจฉริยะ

๑. พัฒนา one stop service และขยายการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงบริเวณพื้นที่ด่านศุลกากร (Smart Service)

พื้นที่เป้าหมาย

- ด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงแสน ด่านศุลกากรเชียงของ ในเส้นทาง North South Economic Corridor
- ด่านศุลกากรหนองคาย ในเส้นทาง Central Corridor
- ด่านศุลกากรแม่สอด ในเส้นทาง East West Corridor (ฝั่งตะวันตก)
- ด่านศุลกากรมุกดาหาร ในเส้นทาง East West Corridor (ฝั่งตะวันออก)
- ด่านศุลกากรนครพนม ในเส้นทาง R๑๒
- ด่านศุลกากรบ้านพุน้ำร้อน ในเส้นทาง Southern Corridor (ฝั่งตะวันตก)
- ด่านศุลกากรสระแก้ว ในเส้นทาง Southern Corridor (ฝั่งตะวันออก)
- ด่านศุลกากรคลองใหญ่ ในเส้นทาง Southern Coastal Corridor
- ด่านศุลกากรปางดะเบซาร์ ด่านศุลกากรสะเดา ในเส้นทางเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย
- ด่านศุลกากรตากใบ ด่านศุลกากรสุโงโลก ในเส้นทางเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย
- ด่านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) ในแนวรถไฟความเร็วสูง
- ด่านศุลกากรสถานีบริการระบบตู้สินค้า (ICD) บริเวณท่าเรือพาณิชย์

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

๒. ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ร่วมกับจัดทำความตกลงระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเปิดเสรีทางการค้า และการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดน ในเส้นทางที่ยังมีปัญหาในด้านกฎหมายระหว่างประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

- เส้นทางขนส่งสินค้า R๑๒ ระหว่างประเทศไทย - เวียดนาม - จีน (ความตกลงทางการค้า GMS CBTA)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงการต่างประเทศ

นโยบายที่ ๒ พัฒนาศักยภาพเมืองศูนย์กลางของประเทศให้เป็นศูนย์กลางการบิน การขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

พื้นที่เป้าหมาย

- โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโลจิสติกส์ทางอากาศ
 - ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
 - ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ
 - ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
 - ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
 - ท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
 - ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ จังหวัดกระบี่
 - ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
 - ท่าอากาศยานนานาชาติขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
 - ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
 - ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

- โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโลจิสติกส์ทางอากาศ
 - จังหวัดลำพูน ตามแผนก่อสร้างสนามบินเชียงใหม่แห่งที่ ๒ หรือ ท่าอากาศยานล้านนา
 - จังหวัดพังงา ตามแผนพัฒนาสนามบินภูเก็ตแห่งที่ ๒ หรือ ท่าอากาศยานอันดามัน
- โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งและโลจิสติกส์ทางบก
 - สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ กรุงเทพมหานคร
 - อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
 - อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (Dry Port)
 - อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา (Dry Port)
 - อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Dry Port)

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ เพิ่มศักยภาพการให้บริการของท่าอากาศยานนานาชาติ เพื่อเตรียม พร้อมจะเป็น Homeland ของสายการบินไทยและนานาชาติ ที่เทียบพร้อมไปด้วยศูนย์ดูแลรักษา และซ่อมบำรุงที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาค

๑. ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานท่าอากาศยานนานาชาติ อาทิ รันเวย์สนามบิน อาคารผู้โดยสาร คลังสินค้า ระบบขนส่งสินค้าควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) การตรวจความปลอดภัย และเสริมคุณภาพการบริการทุกระดับ ตลอดจนก่อสร้างส่วนต่อขยายอาคารผู้โดยสารหรืออาคารผู้โดยสารหลังใหม่ และอาคารจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า

๒. ก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ของประเทศไทย

พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ
- ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
- ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
- ท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- ท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา
- ท่าอากาศยานนานาชาติขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี
- ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- จังหวัดพังงา ตามแผนพัฒนาสนามบินภูเก็ตแห่งที่ ๒ หรือ ท่าอากาศยานอันดามัน
- จังหวัดลำพูน ตามแผนก่อสร้างสนามบินเชียงใหม่แห่งที่ ๒ หรือ ท่าอากาศยานล้านนา

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

มาตรการที่ ๒ พัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก รองรับการเป็น “ศูนย์กลางอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และ Logistics & Aviation” รวมถึงการเป็นศูนย์กลางของ “มหานครการบินภาคตะวันออก”

๑. จัดเตรียมพื้นที่รองรับการพัฒนาเมืองการบิน
๒. พัฒนาศูนย์ธุรกิจการค้าและการขนส่งภาคพื้นดิน
๓. พัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน
๔. จัดตั้งเขตประกอบการค้าเสรี และเขตธุรกิจเกี่ยวเนื่อง (Cargo Village or Free Trade Zone)
๕. พัฒนาศูนย์ธุรกิจขนส่งสินค้าทางอากาศและโลจิสติกส์ (Cargo Complex)
๖. พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมการบิน

พื้นที่เป้าหมาย

- พื้นที่บริเวณท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก)

มาตรการที่ ๓ ยกกระดับขีดความสามารถในการขนส่งและโลจิสติกส์ทางบกสู่การเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ฮับของอาเซียน

- พัฒนาเมืองอัจฉริยะบริเวณพื้นที่โดยรอบและสถานีขนส่งหลักของประเทศไทย โดยส่งเสริมการพัฒนา ๓ ด้านหลัก คือ Smart Energy Smart Mobility และ Smart Service
- ก่อสร้างศูนย์การขนส่งชายแดน และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการขนส่งสินค้า (Logistics)
- ก่อสร้างศูนย์กระจายสินค้าของภูมิภาค
- ก่อสร้างจุดบริการขนถ่ายสินค้าท่าเรือบก (Dry Port) และ ICD (Inland Container Depot)

พื้นที่เป้าหมาย

- สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ กรุงเทพมหานคร
- ท่าเรือเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
- ท่าเรือน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (Dry Port)
- ท่าเรือสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา (Dry Port)
- ท่าเรือพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ (Dry Port)

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น – ระยะยาว

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม

นโยบายที่ ๓ พัฒนาประเทศไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางของนักเดินทางทั่วโลก

พื้นที่เป้าหมาย

• จังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดสงขลา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี

• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งทางน้ำรองรับการเชื่อมโยงประเทศไทยกับนานาชาติด้านการท่องเที่ยว ได้แก่

- พื้นที่ท่าเทียบเรือสำราญขนาดใหญ่ (Cruise) ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง (ท่าเทียบเรือ A๑) ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือสมุทร และท่าเรือแหลมบาลีฮาย

มาตรการและวิธีดำเนินการ

มาตรการที่ ๑ ยกกระดับเมืองท่องเที่ยวยอดนิยมของชาวต่างชาติ เพื่อรักษาความเป็นพื้นที่จุดหมายปลายทางในระดับโลกของไทย

- จัดทำแผนแม่บท เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้น่าอยู่ สวยงาม สะดวกสบาย และปลอดภัยสำหรับทุกคน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและแรงงานทักษะสูง กลุ่มคนที่ทำงานโดยใช้เทคโนโลยี (Digital Nomad) และบุคลากรด้านดิจิทัล (Digital Professional) ทั่วโลก ให้เข้ามาทำงานและอยู่อาศัยเพื่อรองรับการทำงานรูปแบบ Workcation
- ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้ทันสมัย และจัดให้มีระบบสาธารณสุขปลอดภัยให้บริการได้อย่างมั่นคงและเพียงพอ

พื้นที่เป้าหมาย

- จังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดสงขลา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย

มาตรการที่ ๒ ผลักดันประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวโดยเรือสำราญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

๑. ปรับปรุงท่าเรือสำราญ (Cruise) ให้เป็น Home Port (Luxury Cruise) มาตรฐานสากล เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางน้ำของอาเซียนเชื่อมโยงเอเชียแปซิฟิก
๒. ปรับปรุงท่าเรือท่องเที่ยวขนาดเล็กรองรับจุดทอดสมอเรือสำราญ
๓. ก่อสร้างท่าเรือท่องเที่ยวขนาดเล็กรองรับจุดทอดสมอของเรือสำราญ

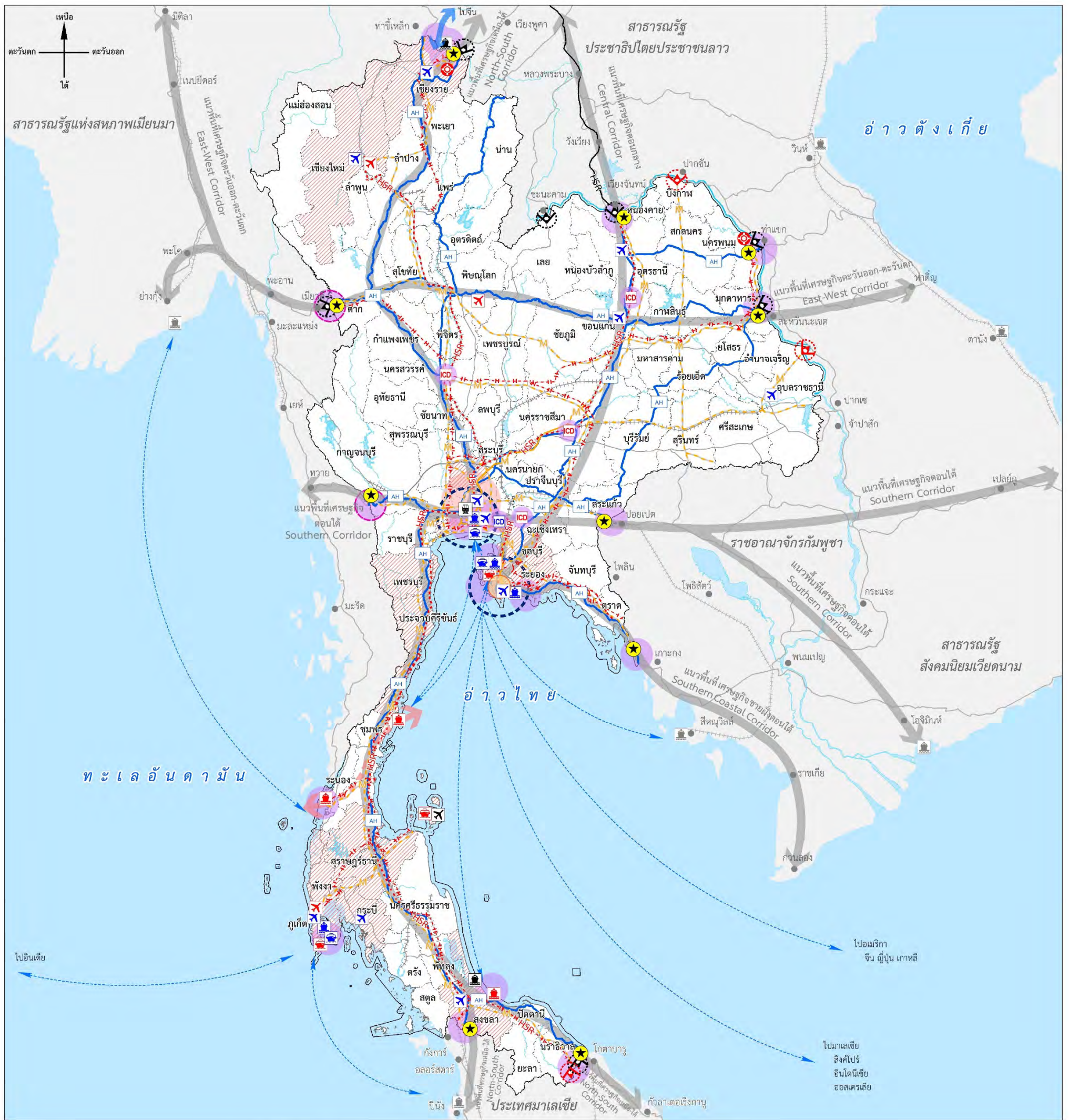
พื้นที่เป้าหมาย

- ท่าเรือท่องเที่ยว ได้แก่ ท่าเรือแหลมฉบัง (ท่าเทียบเรือ A๑) ท่าเรือภูเก็ต ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือสมุย และท่าเรือแหลมบาลีฮาย

กรอบระยะเวลาดำเนินการ ระยะสั้น - ระยะกลาง

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(ร่าง) แผนผังนโยบายการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค

เครื่องหมาย

- แนวเขตพื้นที่ทางฝั่ง
 เขตจังหวัด
 ถนนสายหลัก
 ทางรถไฟทางเดี่ยว
 ทางรถไฟทางคู่ ทางสาม
 แม่น้ำ คลอง ห้วย
 อ่างเก็บน้ำหนอง บึง
 เมืองต่างประเทศ
 ท่าเรือต่างประเทศ
 โครงข่ายทางหลวงสายเอเชีย (Asian Highways)
 HSR- ทางรถไฟความเร็วสูงต่างประเทศ
 เส้นทางเดินเรือ
 แนวระเบียบเศรษฐกิจหลัก
 แนวเส้นทางโลจิสติกส์ทางแม่น้ำ

- แนวแกนพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงฝั่งทะเล
อ่าวไทย-อันดามัน
- จุดเชื่อมต่อเส้นทางโลจิสติกส์ระบบราง
ที่มีสมบูรณ์
- การพัฒนาพื้นที่ Gateway ประตูเชื่อมเศรษฐกิจของ
- ★ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ)
 - พื้นที่พัฒนาโลจิสติกส์อ่าวไทย-อันดามัน
 - สะพานเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
 - พัฒนาระบบเชื่อมต่อระหว่างประเทศ
 - ท่าเรือพาณิชย์
 - ปรับปรุงท่าเรือพาณิชย์
 - พัฒนาท่าเรือพาณิชย์
 - M— ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
 - M— แนวพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
 - H—H—H— แนวรถไฟทางคู่
 - HSR— แนวรถไฟความเร็วสูง

- การคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ของอาเซียน

- สถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์
 - ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
 - ปรับปรุงท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
 - พัฒนาท่าอากาศยานระหว่างประเทศ
 - ปรับปรุงสถานีบริการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือบก (Dry port)
 - พัฒนาสถานีบริการระบบตู้สินค้า/ท่าเรือบก (Dry port)
 - พื้นที่พัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า
 - พื้นที่พัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก
 - พื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ
 - กลุ่มพื้นที่ที่สนับสนุนการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการบิน การคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์

- บริการรถเร็วท่องเที่ยว

- ปรับปรุงท่าเรือท่องเที่ยว
 พัฒนาท่าเรือท่องเที่ยว
 พื้นที่ปรับปรุงสภาพแวดล้อม
 ส่งเสริมการท่องเที่ยว

ผังนโยบายระดับประเทศ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

วันที่ ๒๑ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

